Warszawa, 29 września 2016 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Komisja Finansów Publicznych
* * *

**Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw:**
**- o Krajowej Administracji Skarbowej (druk nr 826),**
**- Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (druk nr 827)**

**FPB05N-4-16**

# S P R A W O Z D A N I E  P O D K O M I S J I

Podkomisja po rozpatrzeniu poselskiego projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (druk nr 826) na posiedzeniach w dniach 22, 27, 28 i 29 września 2016 r. wnosi o przyjęcie powyższego projektu w formie załączonego projektu ustawy.

Przewodniczący Podkomisji

(-) Andrzej Szlachta

Projekt

# U S T A W A

z dnia ..... 2016 r.

## o Krajowej Administracji Skarbowej

Uznając doniosłość konstytucyjnego obowiązku ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w szczególności podatków i należności celnych, troszcząc się o bezpieczeństwo finansowe Rzeczypospolitej Polskiej oraz chroniąc bezpieczeństwo obszaru celnego Unii Europejskiej, w celu zapewnienia nowoczesnego i przyjaznego wykonywania obowiązków podatkowych i celnych, a także efektywnego poboru danin publicznych, uchwala się, co następuje:

Dział I

## Przepisy ogólne

**Art. 1. 1. Ustawa określa:**

**1) zadania, organy i organizację Krajowej Administracji Skarbowej, zwanej dalej „KAS”**;

**2) formy realizacji niektórych zadań KAS i szczególne uprawnienia organów KAS oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”;**

**3) warunki pracy i służby;**

**4) zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy.**

**2. KAS stanowi wyspecjalizowaną administrację rządową wykonującą zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewniającą obsługę i wsparcie podatnika i płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych oraz obsługę i wsparcie przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków celnych**.

**3. W ramach KAS wyodrębnia się Służbę Celno-Skarbową, będącą jednolitą i umundurowaną formacją, którą tworzą funkcjonariusze.**

**4. Ilekroć w ustawie jest mowa o „osobach zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS”, rozumie się przez to pracowników jednostek, o których**

**mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2, 3, 6 i 7, oraz pracowników zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw publicznych wykonujących zadania KAS w komórkach organizacyjnych tego urzędu.**

**Art. 2.** 1. Do zadań KAS należy:

1) realizacja dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy;
2) realizacja dochodów z należności celnych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów;
3) realizacja polityki celnej wynikającej z członkostwa w unii celnej Unii Europejskiej;
4) obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów;
5) **zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika i płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych oraz obsługi i wsparcia przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków celnych;**
6) **wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych oraz wykonywanie zabezpieczenia należności pieniężnych;**
7) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie **przepisów prawa podatkowego i celnego**;
8) wykonywanie audytu, czynności audytowych i urzędowego sprawdzenia;
9) kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS w zakresie zadań KAS;
10) prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej dotyczącej zjawisk występujących we właściwości KAS oraz analizy ryzyka;
11) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
12) badanie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków określonych w przepisach prawa dewizowego oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej;
13) **rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganie ich sprawców;**

14) **rozpoznawanie, wykrywanie** i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów **prawa polskiego**, przepisów **prawa Unii Europejskiej** lub umów międzynarodowych, **zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom** oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową;

15) **rozpoznawanie, wykrywanie** i zwalczanie przestępstw określonych w art. 258, art. 270, art. 271, art. 273 oraz w art. 286 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, **zapobieganie tym przestępstwom** oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS;

16) **rozpoznawanie i wykrywanie** przestępstw określonych w:

   **a) art. 228–231 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszy, w związku z wykonywaniem czynności służbowych,**

   **b) art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niezatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS albo niebędące funkcjonariuszami, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez <u>osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszy</u>,**

   **c) art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 Kodeksu karnego, skierowanych przeciwko osobom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszom podczas pełnienia obowiązków służbowych lub w związku z ich pełnieniem**

   – oraz **zapobieganie tym przestępstwom i** ściganie ich sprawców;

17) wykonywanie zadań wynikających z **przepisów prawa Unii Europejskiej** regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT) oraz prowadzenie postępowań w zakresie INTRASTAT;

18) wykonywanie zadań wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę

życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego i środków polityki handlowej;

19) współdziałanie przy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej;

20) współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi;

21) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. **Kontrolę celno-skarbową w zakresie, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2, wykonywaną w oddziałach urzędu celno-skarbowego, art. 53 ust. 2 pkt 1 i 8, art. 61 ust. 5 pkt 1 lit. a, b, e i f oraz w art. 63 ust. 2, czynności, o których mowa w art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130, oraz:**

1) wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,

2) obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,

3) **zadania** wynikające z zakazu obejmowania procedurą celną dopuszczenia do obrotu paliw stałych niespełniających wymagań określonych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r**.** poz. 1728, z późn. zm.[1)]),

4) **zadania** określone w ust. 1 pkt 14 i 16 oraz w art. 14 ust. 1 pkt 19 i art. 33 ust. 1 pkt 15

**– wykonują wyłącznie funkcjonariusze.**

**3. W zakresie zadań określonych w ust. 1 pkt 14-16 organy KAS prowadzą postępowania przygotowawcze zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. poz. 555, z późn. zm.[2)]), zwanej dalej „Kodeksem postępowania karnego”, albo ustawy z**

---

1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1361 oraz z 2016 r. poz. 266, 542 i 1165.

2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 580, poz. 717, poz. 852 i poz. 1027, z 2001 r. poz. 1071 i 106, poz. 1149, z 2002 r. poz. 676, z 2003 r. poz. 155, poz. 1061 i poz. 1188, z 2004 r. poz. 514, poz. 626, poz. 889, poz. 2405 i poz. 2641, z 2005 r. poz. 70, poz. 461,, poz. 680, poz. 821, poz. 1181, poz. 1203, poz. 1363, poz. 1416 i poz. 1479, z 2006 r. poz. 118, poz. 467, poz. 659, poz. 708 i 711, poz. 1009 i 1013, poz. 1192 i poz.

**dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.[3)]).**

**Art. 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory legitymacji służbowych osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS i funkcjonariuszy, organy właściwe do ich wydawania, tryb wydawania, składania do depozytu, wymiany i zwrotu, mając na względzie potrzebę właściwej ich ochrony oraz zapewnienia możliwości identyfikacji wykonującego czynności służbowe.**

**Art. 4.** 1**. Nazwa „Krajowa Administracja Skarbowa" oraz znak graficzny KAS przysługuje wyłącznie KAS**.

**2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych nadaje sztandar KAS oraz może nadawać sztandary izbom administracji skarbowej.**

**3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku graficznego KAS, mając na uwadze tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej.**

**4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:**

**1) wzór sztandaru KAS,**

**2) podstawowe elementy wzoru sztandaru nadawanego izbom administracji skarbowej, którym ten sztandar jest nadawany,**

**3) tryb nadawania sztandarów, o których mowa w ust. 2**

**– uwzględniając wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego oraz mając na uwadze tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej.**

---

1647 i 1648, z 2007 r. poz. 116, poz. 432, poz. 539, poz. 589, poz. 664, poz. 766, poz. 849 i poz. 903, z 2008 r. poz. 162, poz. 648, poz. 686, poz. 802, poz. 1133, poz. 1308, poz. 1344, poz. 1485, poz. 1571 i poz. 1651, z 2009 r poz. 39, poz. 104, poz. 171, poz. 585, poz. 716, poz. 1051, poz. 1178, poz. 1323, poz. 1375, poz. 1474 i poz. 1589, z 2010 r. poz. 46, poz. 626, poz. 669, poz. 826, poz. 842, poz. 1228 i poz. 1307, z 2011 r. poz. 245 i 246, poz. 273, poz. 654, poz. 678, poz. 829, poz. 1135, poz. 1280, poz. 1430, 1431 i 1438 i poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556, z 2015 r. poz. 21, 290, 396, 1185, 1186, 1334, 1788, 1855 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 178, 437, 1020, 1070 i 1243.

3) **Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w** Dz. U. z **2013 r. poz. 765 i 1247, z 2014 r. poz. 486, 579, 786 i 969, z 2015 r. poz. 21, 396, 841, 1186, 1269, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 178, 437, 868 i 1265.**

**Art. 5.** Dzień 21 września **ustanawia się** Dniem Krajowej Administracji Skarbowej.

**Art. 6.** 1. W celu uhonorowania osób szczególnie zasłużonych dla KAS ustanawia się odznakę honorową „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”.

2. Odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” dzieli się na stopnie:

1) I stopień – złota odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”;
2) II stopień – srebrna odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”;
3) III stopień – brązowa odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”.

**3. Odznakę „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” nadaje minister właściwy do spraw finansów publicznych.**

4. Osoba, której nadano odznakę „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”, otrzymuje legitymację potwierdzającą jej nadanie.

5. Odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” tego samego stopnia może być nadana tej samej osobie tylko raz.

6. Osobie wyróżnionej odznaką „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” nie nadaje się tej odznaki w stopniu niższym od posiadanego.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb postępowania w sprawach o nadanie odznaki „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”, osoby uprawnione do występowania z wnioskiem o nadanie tej odznaki oraz termin rozpatrzenia wniosku,
2) wzór odznaki „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”, wzór wniosku o **nadanie tej** odznaki zawierający informację uzasadniającą jej nadanie oraz wzór legitymacji potwierdzającej nadanie odznaki,
3) sposób wręczania i noszenia odznaki „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”,

4) sposób ewidencjonowania informacji o osobach wyróżnionych odznaką „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”

**– mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzenia postępowania, ujednolicenia sposobu składania wniosków oraz zapewnienia przyznawania odznaki osobom szczególnie zasłużonym.**

**Art. 7.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w celu zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji zadań KAS oraz wysokiej jakości jej działania określi, w drodze zarządzenia, czteroletnie kierunki działania i rozwoju KAS, wskazując w nich cele do osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady **składania raportów** z realizacji czteroletnich kierunków działania i rozwoju KAS.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze zarządzenia, określić podstawy do przygotowania przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej rocznych kierunków działania i rozwoju KAS oraz zasad **składania raportów** z realizacji rocznych kierunków działania i rozwoju KAS.

3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w celu zapewnienia realizacji kierunków, o których mowa w ust. 1, corocznie określa kierunki działania i rozwoju KAS, wskazując w nich cele do osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady **składania** przez dyrektorów izb administracji skarbowej **raportów** z realizacji kierunków działania i rozwoju KAS.

**4. Podstawą oceny pracy dyrektorów izb administracji skarbowej jest stopień realizacji kierunków, o których mowa w ust. 3, w kierowanych przez nich izbach administracji skarbowej.**

**Art. 8.** 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może, w drodze zarządzenia, tworzyć organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań KAS.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, tworząc organy opiniodawczo-doradcze, określa ich nazwę, skład, zakres działania, długość kadencji, na jaką zostały powołane, oraz tryb postępowania tych organów.

**Art. 9. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych upoważnia Szefa Krajowej Administracji Skarbowej do dysponowania w imieniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych częścią budżetu państwa wyodrębnioną w celu finansowania działalności KAS.**

**2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić do wykonywania określonych czynności z zakresu dysponowania wyodrębnioną częścią budżetu, o której mowa w ust. 1, osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS lub funkcjonariuszy.**

**Art. 10.** Działalność duszpasterska w KAS jest prowadzona na podstawie porozumienia Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z przedstawicielami kościoła lub związku wyznaniowego.

Dział II

**Organy Krajowej Administracji Skarbowej**

**Art. 11.** 1. Organami KAS są:

1) minister właściwy do spraw finansów publicznych;
2) Szef Krajowej Administracji Skarbowej;
3) dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej;
4) dyrektor izby administracji skarbowej;
5) naczelnik urzędu skarbowego;
6) naczelnik urzędu celno-skarbowego.

**2. W odniesieniu do niektórych kategorii podatników i płatników o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym, w szczególności wykonujących określony rodzaj działalności gospodarczej lub osiągających określoną wysokość przychodu netto w rozumieniu przepisów o rachunkowości, zadania mogą być wykonywane przez innego niż *właściwy miejscowo naczelnika* urzędu skarbowego.**

3. Niektóre zadania organów KAS mogą być wykonywane przez inne organy KAS.

4. Zadania, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w zakresie poboru podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy, a także w zakresie poboru należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów, mogą być wykonywane przy użyciu wspólnego rachunku bankowego, w odniesieniu do określonego rodzaju należności.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, terytorialny zasięg działania oraz **siedziby** dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, a także siedzibę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, uwzględniając potrzebę właściwej organizacji wykonywania zadań.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia:

1) kategorie podatników i płatników, o których mowa w ust. 2,
2) warunki zaliczania podatników i płatników, o których mowa w ust. 2, do odpowiedniej kategorii,
**3) naczelników urzędów skarbowych właściwych dla podatników i płatników, o których mowa w ust. 3, terytorialny zasięg ich działania i siedzibę,**
4) tryb zawiadamiania o zmianie właściwości naczelnika urzędu skarbowego

– mając na względzie gospodarcze lub społeczne potrzeby podatników i płatników obsługiwanych przez KAS.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, organ KAS do wykonywania niektórych zadań KAS oraz określić terytorialny zasięg jego działania, mając na względzie sprawne i efektywne wykonywanie zadań KAS.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, naczelnika urzędu skarbowego do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, o którym mowa w ust. 4, oraz określić rodzaj należności pieniężnych, które będą obsługiwane przy użyciu tego rachunku, mając na względzie przygotowanie techniczne i organizacyjne urzędu obsługującego tego naczelnika.

**Art. 12.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych koordynuje i współdziała w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS.

**Art. 13.** 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej podlega ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

2. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej – sekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych – powołuje

Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

**Art. 14.** 1. Do zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej należy:

1) nadzór nad działalnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, **zwanej dalej „Szkołą”,** dyrektora Centrum Informatyki KAS**, zwanego dalej „Centrum”**, **oraz** dyrektorów właściwych w sprawach KAS komórek organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanych dalej „komórkami organizacyjnymi urzędu obsługującego ministra”;
2) kształtowanie polityki kadrowej i szkoleniowej w jednostkach organizacyjnych KAS;
3) realizacja budżetu państwa w zakresie ustalonym dla KAS;
4) nadzorowanie, koordynowanie i wykonywanie czynności, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130**;
5) **rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń** skarbowych**, zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom** oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.[4)]), zwanej dalej „Kodeksem karnym skarbowym”;
6) realizacja zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 i 16;
7) wykonywanie kontroli celno-skarbowej w zakresie prawidłowości i prawdziwości składanych oświadczeń o stanie majątkowym przez **osoby** zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS **oraz funkcjonariuszy**;
8) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
9) koordynowanie kontroli celno-skarbowych wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych;

---

4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, poz. 1149, poz. 1247 i poz. 1304, z 2014 r. poz. 312, poz. 1215 i poz. 1328 oraz z 2015 r. poz. 396, poz. 1479, poz. 1649, poz. 1712, poz. 1855, poz. 1932 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

10) audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
11) współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi;
12) wykonywanie zadań centralnej jednostki koordynującej w rozumieniu Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz.U. z 2008 r. poz. 31);
13) wykonywanie funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549), zwanego dalej **„rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013”**;
14) wykonywanie funkcji instytucji audytowej w rozumieniu art. 123 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 **(Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320)**, art. 31 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym **(Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1)**, art. 25 ust. 1 **lit. b** rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i

Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego **(Dz. Urz. UE L 150 z 20.05.2014, str. 112)** oraz art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiającego przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa **(Dz. Urz. UE L 244 z 19.08.2014, str. 12)**;

15) wykonywanie funkcji jednostki certyfikującej w rozumieniu art. 9 **rozporządzenia (UE) nr 1306/2013**;

16) wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1);

17) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 1850/2015 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 1);

**18) wykonywanie zadań wynikających z art. 3 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz. Urz. UE L 248/1 z 18.09.2013, str. 1);**

19) zapewnianie ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych KAS **oraz funkcjonariuszom**, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym;

20) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w celu zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania zadań, w szczególności nadzoru nad działalnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, **dyrektora Szkoły**, **dyrektora Centrum** oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra oraz kształtowania polityki kadrowej i szkoleniowej w KAS, może wydawać zarządzenia.

**Art. 15. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi w systemie teleinformatycznym listę naczelników urzędów skarbowych oraz zastępców naczelników urzędów skarbowych, zawierającą imię i nazwisko, numer PESEL, stanowisko, oznaczenie właściwego urzędu skarbowego, datę powołania odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego albo zastępcy naczelnika urzędu skarbowego, datę odwołania lub przeniesienia ze stanowiska odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego albo zastępcy naczelnika urzędu skarbowego, informację o zawieszeniu stosunku pracy oraz datę wygaśnięcia stosunku pracy.**

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej zapewnia sądom prowadzącym księgi wieczyste dostęp do listy, o której mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji naczelników urzędów skarbowych oraz zastępców naczelników urzędów skarbowych.

**Art. 16.** 1. W celu realizacji zadania określonego w art. 14 ust. 1 pkt 13 Szef Krajowej Administracji Skarbowej jest uprawniony do:

1) żądania od organów administracji publicznej oraz państwowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych wszelkich niezbędnych informacji;
2) zlecania wykonania określonych czynności organom administracji publicznej oraz państwowym jednostkom organizacyjnym i osobom prawnym uprawnionym do kontroli dokumentów, które mają znaczenie dla realizacji zadań określonych w tytule V rozdziale III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

2. Pisemne wystąpienie o dostarczenie informacji lub wykonanie określonych czynności powinno w szczególności zawierać oznaczenie treści żądania lub zlecenia oraz termin dostarczenia informacji lub wykonania określonej czynności. W przypadku podmiotów innych niż przeprowadzające kontrole zgodnie z przepisami

tytułu V rozdziału III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wystąpienie powinno zawierać ponadto wskazanie okoliczności będących podstawą tego wystąpienia.

**3. W czynnościach zleconych na podstawie ust. 1 pkt 2 mogą uczestniczyć:**

**1) osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS lub funkcjonariusze, upoważnieni przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej;**

**2) przedstawiciele organów Unii Europejskiej lub państw członkowskich Unii Europejskiej.**

**4. Organy administracji publicznej oraz państwowe jednostki organizacyjne przeprowadzające kontrole zgodnie z przepisami rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 są obowiązane do przekazywania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej projektu propozycji zastosowania analizy ryzyka, o którym mowa w art. 42 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiającego zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości (Dz. Urz. UE L 255 z 28.8.2014, str. 59), oraz projektów programów kontroli, o których mowa w art. 84 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, i sprawozdań z ich realizacji, o których mowa w art. 86 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, najpóźniej na 21 dni przed terminami określonymi w tych rozporządzeniach, w celu ich weryfikacji i przekazania Komisji Europejskiej.**

**Art. 17.** Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje zadania **na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**.

**Art. 18.** Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje zadania przy pomocy zastępców Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, **dyrektora Szkoły**, **dyrektora Centrum** oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra.

**Art. 19.** Zastępców Szefa Krajowej Administracji Skarbowej – podsekretarzy stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych – powołuje, w liczbie nie większej niż trzech, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

**Art. 20.** 1. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej zastępuje wyznaczony przez niego Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Zakres czynności Zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej określa Szef Krajowej Administracji Skarbowej w drodze zarządzenia.

**Art. 21.** 1. Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

**2. Stanowisko dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej może zajmować osoba:**

**1) będąca obywatelem polskim;**

**2) korzystająca z pełni praw publicznych;**

**3) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;**

**4) wobec której nie orzeczono prawomocnie zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;**

**5) posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie prawa, administracji, ekonomii, zarządzania lub w innym zakresie uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie prawa, administracji, ekonomii lub zarządzania;**

**6) posiadająca co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym co najmniej trzyletni staż pracy na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym;**

**7) ciesząca się nieposzlakowaną opinią.**

**3. Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej odwołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.**

**4. Powołanie albo odwołanie następuje odpowiednio z dniem wskazanym w akcie powołania lub odwołania.**

5. Dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej można być nie dłużej niż 5 lat.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 5, nie dłużej jednak niż o kolejne 5 lat.

7. Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy w KAS.

**Art. 22.** 1. Do zadań dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej należy:

1) **zapewnianie** jednolitej i powszechnie dostępnej informacji podatkowej i celnej, w tym jej przetwarzanie i udostępnianie;
2) prowadzenie spraw dotyczących interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego;
3) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego;
4) realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w Krajowej Informacji Skarbowej;
5) identyfikowanie obszarów zagrożeń mogących mieć wpływ na prawidłowość wykonywania obowiązków podatkowych i celnych;
**6) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.**

2. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wykonuje zadania **na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** przy pomocy Krajowej Informacji Skarbowej.

**Art. 23. 1. Zastępcę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej.**

**2. Zastępcę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej odwołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**3. Przepisy art. 21 ust. 2, 4 i 7 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 24.** 1. Dyrektora izby administracji skarbowej powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

**2. Stanowisko dyrektora izby administracji skarbowej może zajmować osoba:**

**1) będąca obywatelem polskim;**

**2) korzystająca z pełni praw publicznych;**

**3) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;**

**4) wobec której nie orzeczono prawomocnie zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;**

**5) posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie prawa, administracji, ekonomii, zarządzania lub w innym zakresie uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie prawa, administracji, ekonomii lub zarządzania;**

**6) posiadająca co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym co najmniej trzyletni staż pracy na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym;**

**7) ciesząca się nieposzlakowaną opinią.**

**3. Dyrektora izby administracji skarbowej odwołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.**

**4. Powołanie albo odwołanie następuje odpowiednio z dniem wskazanym w akcie powołania lub odwołania.**

5. Dyrektorem izby administracji skarbowej w tej samej jednostce organizacyjnej można być nie dłużej niż 5 lat.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 5, nie dłużej jednak niż o kolejne 5 lat.

7. Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora izby administracji skarbowej zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby **w KAS**.

**Art. 25.** 1. Do zadań dyrektora izby administracji skarbowej należy:

1) nadzór nad działalnością naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych, z wyłączeniem zastrzeżonego dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nadzoru nad czynnościami, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130**;

2) rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach należących w pierwszej instancji do naczelników urzędów skarbowych lub naczelników urzędów celno-skarbowych, z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 78 ust. 1 i art. 81 ust. 1;
3) rozstrzyganie w pierwszej instancji w sprawach określonych w odrębnych przepisach;
4) wykonywanie czynności audytowych;
5) wykonywanie audytu, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 2–6;
6) ustalanie i udzielanie dotacji przedmiotowych dla przedsiębiorców oraz analizowanie prawidłowości ich wykorzystywania w zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
7) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego, w tym zapobiegającej nieprawidłowemu wypełnianiu obowiązków podatkowych i celnych;
8) wykonywanie zadań wynikających z przepisów **prawa Unii Europejskiej regulujących INTRASTAT oraz EXTRASTAT, a także** prowadzenie postępowań w zakresie INTRASTAT;
9) realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w izbie administracji skarbowej;
10) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Dyrektor izby administracji skarbowej wykonuje swoje zadania przy pomocy izby administracji skarbowej.

3. Dyrektor izby administracji skarbowej jest organem wyższego stopnia w stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego.

**Art. 26. 1. Zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej.**

**2. Zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej odwołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**3. Przepisy art. 24 ust. 2, 4 i 7 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 27. 1. Naczelnika urzędu skarbowego powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej.**

**2. Naczelnika urzędu skarbowego odwołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**3. Przepisy art. 24 ust. 2 i 4–7 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 28.** 1. Do zadań naczelnika urzędu skarbowego należy:

1) ustalanie, określanie, pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów;
2) pobór należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów;
3) wykonywanie zadań wierzyciela należności pieniężnych;
**4) wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych oraz wykonywanie zabezpieczenia należności pieniężnych;**
5) zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika **i płatnika** w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych;
6) prowadzenie ewidencji podatników i płatników;
7) wykonywanie kontroli podatkowej oraz czynności sprawdzających;
8) współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami **trzecimi** określonych przepisami prawa międzynarodowego;
9) realizacja zadań związanych z udzielaniem pomocy państwom członkowskim **Unii Europejskiej** oraz państwom trzecim przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych oraz korzystaniem z pomocy tych państw;
**10) rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w Kodeksie karnym skarbowym;**
**11) rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r.** poz. 1047**), zapobieganie tym przestępstwom oraz ściganie ich sprawców;**
12) wykonywanie kar i środków karnych oraz wykonywanie zabezpieczania kar i środków karnych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.[5)]) oraz w Kodeksie karnym skarbowym;

---

[5)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 1083, z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 701 i poz. 1268, z 2001 r. poz. 1071 i poz. 1194, z 2002 r. poz. 676

13) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Naczelnik urzędu skarbowego dysponuje środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych obsługującego go urzędu.

3. Przez obsługę i wsparcie, o których mowa w ust. 1 pkt 5, należy rozumieć działania polegające na udzielaniu pomocy w samodzielnym, prawidłowym i dobrowolnym wypełnianiu obowiązków podatkowych, realizowane w szczególności przez centrum obsługi.

4. Naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu skarbowego.

**Art. 29.** 1. Obsługa i wsparcie realizowane w centrum obsługi polegają na:

1) przyjmowaniu podań i deklaracji, wydawaniu zaświadczeń oraz udzielaniu wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które zamierzają podjąć działalność gospodarczą;
2) udzielaniu informacji w zakresie sposobu wypełniania zeznań i deklaracji podatkowych;
3) zapewnieniu stanowiska komputerowego z dostępem do portalu podatkowego;
4) informowaniu o danych kontaktowych właściwych organów wraz ze wskazaniem zakresu ich kompetencji.

2. Zadania polegające na przyjmowaniu **podań i deklaracji**, wydawaniu zaświadczeń oraz udzielaniu wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego są wykonywane w każdym centrum obsługi, niezależnie od terytorialnego zasięgu działania naczelnika urzędu skarbowego.

3. Obsługa i wsparcie **realizowane** w centrum obsługi nie **obejmują** sporządzania pism, opinii, zeznań oraz deklaracji podatkowych.

**Art. 30.** 1. Naczelnik urzędu skarbowego może powierzyć prowadzenie, w jego imieniu, niektórych spraw należących do właściwości tego organu, jednostce samorządu terytorialnego lub związkowi takich jednostek, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

---

i poz. 1679, z 2003 r. poz. 1061, poz. 1380 i poz. 1750, z 2004 r. poz. 889, poz. 2135, poz. 2405, poz. 2426 i poz. 2703, z 2005 r. poz. 1363 i poz. 1479, z 2006 r. poz. 708 i poz. 1648, z 2007 r. poz. 849, z 2008 r. poz. 620 i poz. 1344, z 2009 r. poz. 39, poz. 119, poz. 504, poz. 817, poz. 911, poz. 963, poz. 1475, poz. 1540 i poz. 1589, z 2010 r. poz. 191, poz. 227, poz. 842 i poz. 1228, z 2011 r. poz. 201 i 202, poz. 654, poz. 734, poz. 1092, poz. 1280 i poz. 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707, z 2015 r. poz. 21, 396, 431, 541, 1269 i 1573 oraz z 2016 r. poz. 428 i 437.

2. Powierzenie prowadzenia spraw następuje na podstawie porozumienia naczelnika urzędu skarbowego z jednostką samorządu terytorialnego lub związkiem takich jednostek.

3. Do porozumienia stosuje się odpowiednio **przepisy** art. 8 ust. 2b–5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446).

4. Porozumienie może stanowić, że powierzenie prowadzenia spraw następuje bez przekazania środków finansowych na ich realizację.

**Art. 31. 1. Zastępcę naczelnika urzędu skarbowego powołuje dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek naczelnika urzędu skarbowego.**

**2. Zastępcę naczelnika urzędu skarbowego odwołuje dyrektor izby administracji skarbowej.**

**3. Przepisy art. 24 ust. 2, 4 i 7 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 32. 1. Naczelnika urzędu celno-skarbowego powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej.**

**2. Naczelnika urzędu celno-skarbowego odwołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**3. Przepisy art. 24 ust. 2 i 4–7 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 33.** 1. Do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego należy:

1) wykonywanie kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 53 ust. 2 pkt 9;
2) ustalanie i określanie podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów;
3) rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach, o których mowa w art. 78 ust. 1 i art. 81 ust. 1;
4) prowadzenie urzędowego sprawdzenia;
5) obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego;
6) wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów;
7) prowadzenie w pierwszej instancji postępowań w sprawach celnych przewidzianych przepisami prawa celnego oraz w sprawach podatkowych związanych z przywozem lub wywozem towarów;

**8) rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w Kodeksie karnym skarbowym;**

**9) rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zapobieganie tym przestępstwom oraz ściganie ich sprawców;**

10) rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń określonych w:

**a)** art. 53 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506),

b) art. 116–118 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666 i 1333),

c) art. 183 § 2 i 4–6, w przypadku czynów, o których mowa w art. 183 § 2, 4 i 5 Kodeksu karnego,

d) art. 244 Kodeksu karnego, w zakresie niestosowania się do zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych,

**e)** art. 305 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410 oraz z 2015 r. poz. 1266, 1505 i 1615),

f) art. 33 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 194 oraz z 2016 r. poz. 1228),

g) art. 12a, art. 13 i art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103 i 1893),

h) art. 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.[6)]),

---

[6)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 397, 774 i 1505 oraz z 2016 r. poz. 1330.

**i) art. 128, art. 131 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2, oraz art. 131 pkt 10 i 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z** 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422**),**

j) art. 55, art. 57, art. 61 i art. 66 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 i 437),

k) art. 41, art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 822),

l) art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 669)

– oraz **zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom, a także** ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową;

11) realizacja zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15;

**12) wykonywanie czynności, o których mowa w art. 111–115, art. 117 ust. 1–6, art. 119–121, art. 123, art. 124 ust. 1–5, art. 125, art. 128 ust. 2 i 4 oraz art. 130**;

13) współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych, celnych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami **trzecimi** określonych przepisami prawa międzynarodowego;

14) prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej oraz analizy ryzyka dotyczącej zjawisk występujących w obszarze **jego** właściwości;

15) zapewnianie ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych KAS **oraz funkcjonariuszom**, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym;

16) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Naczelnik urzędu celno-skarbowego wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu celno-skarbowego.

**Art. 34. 1. Zastępcę naczelnika urzędu celno-skarbowego powołuje dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek naczelnika urzędu celno-skarbowego.**

**2. Zastępcę naczelnika urzędu celno-skarbowego odwołuje dyrektor izby administracji skarbowej.**

**3. Przepisy art. 24 ust. 2, 4 i 7 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 35.** 1. Organy KAS wykonują swoje zadania w szczególności przy wykorzystaniu Centralnego Rejestru Danych Podatkowych, prowadzonego w systemie teleinformatycznym, zwanego dalej „CRDP”.

2. Administratorem danych zawartych w CRDP jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. CRDP służy do:

**1) gromadzenia oraz przetwarzania danych wynikających z:**

**a) deklaracji składanych przez podatników, płatników i ich następców prawnych,**

**b) decyzji, postanowień oraz innych dokumentów związanych z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa podatkowego i celnego,**

**c) tytułów wykonawczych i innych dokumentów przekazanych naczelnikowi urzędu skarbowego w celu realizacji jego zadań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 4,**

**d) innych dokumentów przekazanych organom KAS w celu realizacji zadań ustawowych;**

2) przetwarzania danych zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników.

4. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego wprowadzają do CRDP dane zawarte w dokumentach, o których mowa w ust. 3 pkt 1.

Dział III

## Jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej

Rozdział 1

### Przepisy ogólne

**Art. 36.** 1. Jednostkami organizacyjnymi KAS są:

1) komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra;
2) Krajowa Informacja Skarbowa;
3) izby administracji skarbowej;
4) urzędy skarbowe;
5) urzędy celno-skarbowe;
6) **Szkoła**;
7) **Centrum**.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, tworzyć oddziały jednostek organizacyjnych KAS, określając terytorialny zasięg ich działania oraz siedzibę, mając na względzie sprawne i efektywne wykonywanie zadań KAS.

**Art. 37.** W sprawach organizacyjno-finansowych izba administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej.

**Art. 38.** Jednostki organizacyjne KAS podlegają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

**Art. 39.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze zarządzenia, określa organizację Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego, **Szkoły** i **Centrum** oraz nadaje im statuty.

**Art. 40.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze zarządzenia, tworzyć w ramach jednostek organizacyjnych KAS laboratoria oraz określać ich organizację i zakres działania, w celu prawidłowej realizacji zadań KAS.

Rozdział 2

**Krajowa Szkoła Skarbowości**

**Art. 41.** 1. Zadaniem **Szkoły** jest kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS oraz kadr innych jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych lub przez niego nadzorowanych, w tym urzędu obsługującego tego ministra.

2. Do zadań Szkoły należy w szczególności:

1) realizacja polityki szkoleniowej Szefa Krajowej Administracji Skarbowej;
2) koordynowanie działalności szkoleniowej w KAS;
3) tworzenie i rozwój systemu szkoleń.

3. W celu realizacji zadań Szkoła może współpracować z krajowymi i zagranicznymi organizacjami i instytucjami, szkołami i placówkami naukowo-badawczymi.

**Art. 42. 1. Działalnością Szkoły kieruje dyrektor.**

**2. Dyrektora Szkoły powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**3. Zastępcę dyrektora Szkoły powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora Szkoły.**

**4. Dyrektora Szkoły oraz zastępcę dyrektora Szkoły odwołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**5. Przepisy art. 24 ust. 2, 4 i 7 stosuje się odpowiednio.**

Rozdział 3

**Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej**

**Art. 43.** Zadaniem **Centrum** jest dostarczanie usług informatycznych jednostkom organizacyjnym KAS.

**Art. 44. 1. Działalnością Centrum kieruje dyrektor.**

**2. Dyrektora Centrum powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**3. Zastępcę dyrektora Centrum powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora Centrum.**

**4. Stanowisko dyrektora Centrum oraz jego zastępcy może zajmować osoba:**

**1) będąca obywatelem polskim;**

**2) korzystająca z pełni praw publicznych;**

**3) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;**

**4) wobec której nie orzeczono prawomocnie zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;**

**5) posiadająca wykształcenie wyższe;**

**6) posiadająca co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym co najmniej trzyletni staż pracy na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym;**

**7) ciesząca się nieposzlakowaną opinią.**

**5. Dyrektora Centrum oraz zastępcę dyrektora Centrum odwołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.**

**6. Przepisy art. 24 ust. 4 i 7 stosuje się odpowiednio.**

Dział IV

**Pomoc i informacje**

**Art. 45. 1. Organy KAS, w celu realizacji ustawowych zadań w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 6 i 8, mogą zbierać i wykorzystywać informacje, w tym dane osobowe, od osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, o zdarzeniach mających bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość zobowiązania podatkowego lub należności celnych, oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), a także występować do tych podmiotów o udostępnienie dokumentów zawierających informacje, w tym dane osobowe, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.**

**2. Organ KAS nie może żądać dokumentów i informacji, do których ma dostęp.**

3. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1, są udostępniane nieodpłatnie na podstawie postanowienia organu KAS, w terminie i formie

**określonych** przez ten organ**. Termin ten powinien uwzględniać zakres żądanych informacji oraz stopień ich skomplikowania.** W uzasadnieniu postanowienia należy wskazać okoliczności, z których wynika konieczność pozyskania żądanych informacji.

**4. Naczelnicy urzędów celno-skarbowych mogą wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, także poza terytorialnym zasięgiem ich działania.**

5. Obowiązek udostępnienia dokumentów i informacji, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również dokumentów elektronicznych, o których mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352).

6. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3, przysługuje zażalenie. W zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.[7)]), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”.

7. Organ KAS może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10 000 zł na podmiot, który, pomimo prawidłowego wezwania, w wyznaczonym terminie nie udostępnił dokumentów lub nie udzielił informacji, o których mowa w ust. 1 i 5, lub udzielił ich w niepełnym zakresie. W zakresie nieuregulowanym przepisy **działu IV rozdziału 22** Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

**Art. 46.** 1. Organy administracji rządowej i samorządowej, państwowe osoby prawne oraz państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać **z organami KAS**, nieodpłatnie udostępniać **organom KAS** informacje w sprawach indywidualnych oraz udzielać **im** pomocy, w tym pomocy technicznej, przy wykonywaniu ich zadań.

**2. Sądy i prokuratura współdziałają z organami KAS w zakresie, o którym mowa w ust. 1.**

**3. Przy wykonywaniu zadań organy KAS są uprawnione do nieodpłatnego korzystania z informacji zgromadzonych w aktach spraw, zbiorach danych, ewidencjach i rejestrach przez organy administracji rządowej i samorządowej, sądy, prokuraturę, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne oraz**

---

7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923, 1932 i 2184 oraz z 2016 r. poz. 195, 615, 846 i 1228.

**państwowe osoby prawne, w tym również z informacji zapisanych w postaci elektronicznej, z zastrzeżeniem odrębnych przepisów.**

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby, warunki i zakres:

**1) współdziałania organów KAS z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1 i 2,**

**2) udzielania organom KAS pomocy technicznej**

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego i skutecznego wykonywania zadań organów KAS i podmiotów współdziałających.

**Art. 47.** 1. Organy KAS, w związku z:

1) realizacją zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, ważnego interesu ekonomicznego lub finansowego **Rzeczypospolitej Polskiej** lub Unii Europejskiej,

2) prowadzonymi postępowaniami w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia, o których mowa w:

**a) ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,**

**b) ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych,**

**c) ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,**

**d) Kodeksie karnym w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 i 16, a także w zakresie zadań określonych w art. 33 ust. 1 pkt 10 lit. c i d,**

**e) ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej,**

**f) ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa,**

**g) ustawie z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,**

**h) ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,**

**i) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,**

**j) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,**

**k) ustawie z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych,**

**l) ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych;**

3) prowadzonymi postępowaniami w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, o których mowa w Kodeksie karnym skarbowym

– mogą zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą.

2. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, mogą być zbierane i wykorzystywane oraz przetwarzane przez organy KAS wyłącznie, gdy jest to niezbędne ze względu na zakres lub charakter prowadzonego postępowania lub przeprowadzanych **czynności**.

3. Administrator danych jest obowiązany nieodpłatnie udostępnić dane na podstawie pisemnego żądania organu KAS albo imiennego upoważnienia organu KAS, okazanego wraz z legitymacją służbową przez kontrolującego jednostki organizacyjnej KAS. **Informacja o udostępnieniu** danych podlega ochronie zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych.

4. Organy KAS mogą również zbierać i wykorzystywać oraz przetwarzać informacje dostarczane tym organom na podstawie przepisów odrębnych.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności danych dotyczących podróżnych w rozumieniu art. 1 pkt 40 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, str. 1), osób dokonujących przemieszczania towarów, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, z późn. zm.[8)]), oraz danych zawartych w rejestrach publicznych, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o

[8)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1649, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65 i 1228.

informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w tym również danych w formie dokumentu elektronicznego. Dane w formie dokumentu elektronicznego **przekazuje się na informatycznym** nośniku danych lub przy użyciu systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030).

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 4, organy władzy publicznej oraz podmioty prowadzące rejestry, o których mowa w ust. 5, mogą wyrazić zgodę na udostępnianie za pomocą środków komunikacji elektronicznej informacji zgromadzonych w tych rejestrach organom KAS, bez konieczności składania pisemnych wniosków, jeżeli jest to uzasadnione rodzajem lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności oraz jeżeli organy KAS posiadają:

1) urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje uzyskał, oraz
2) zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych lub informacji niezgodnie z celem ich uzyskania.

7. Wyrażenie zgody na udostępnienie informacji zgodnie z ust. 6 może nastąpić po złożeniu przez organ KAS oświadczenia o posiadaniu urządzeń oraz zabezpieczeń, o których mowa w ust. 6.

8. Organy KAS, w zakresie zbierania i wykorzystywania informacji, o których mowa w ust. 1 i 4, są uprawnione do korzystania z informacji gromadzonych w systemach teleinformatycznych przez inne organy podatkowe oraz organy Straży Granicznej. Organy podatkowe oraz organy Straży Granicznej umożliwiają organom KAS dostęp do gromadzonych przez siebie informacji za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub oprogramowania interfejsowego, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

9. Udostępnianie informacji, o których mowa w ust. 1, w sposób określony w ust. 8, następuje na wniosek organu KAS zawierający:

1) wskazanie systemu, z którego informacje będą udostępniane;
2) zakres informacji udostępnianych w związku z **realizacją zadań** ustawowych;

3) dane osób uprawnionych oraz zakres informacji, które te osoby mogą uzyskiwać;
4) wskazanie celu dostępu do informacji.

**Art. 48.** 1. Na pisemne żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, wydane w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym w sprawie o przestępstwa lub wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, **bank jest obowiązany do sporządzania i przekazywania** informacji dotyczących podejrzanego lub osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej w przypadku, gdy postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w związku z czynami popełnionymi w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, w zakresie:

1) posiadanych lub współposiadanych rachunków bankowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi, liczby tych rachunków lub pełnomocnictw, obrotów i stanów tych rachunków, z podaniem wpływów, obciążeń rachunków i ich tytułów oraz odpowiednio ich nadawców i odbiorców;
2) posiadanych lub współposiadanych rachunków pieniężnych, rachunków papierów wartościowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania takimi rachunkami, liczby tych rachunków, a także obrotów, stanów tych rachunków oraz ich historii;
3) zawartych umów kredytowych lub umów pożyczki, z podaniem wysokości zobowiązań wynikających z tych kredytów lub pożyczek, celów, na jakie zostały udzielone, i sposobu zabezpieczenia ich spłaty, a także umów depozytowych, umów udostępniania skrytek sejfowych oraz ich historii;
4) nabytych za pośrednictwem banków akcji Skarbu Państwa lub obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, a także obrotu tymi papierami wartościowymi;
5) obrotu wydawanymi przez banki certyfikatami depozytowymi lub innymi papierami wartościowymi.

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 i 3 stosuje się odpowiednio do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

3. Przepisy ust. 1 pkt 2 i 4 stosuje się odpowiednio do innych niż banki podmiotów prowadzących działalność maklerską.

4. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, na pisemne żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, jest obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji o dacie nabycia, liczbie, cenie i wartości nabytych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych oraz o dacie odkupienia, liczbie i wartości odkupionych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, kwocie wypłaconej uczestnikowi funduszu za odkupione jednostki uczestnictwa, a także o dacie i kwocie dochodów funduszu wypłaconych uczestnikowi. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

5. Zakład ubezpieczeń, osoby i podmioty, przy pomocy których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe, oraz towarzystwo emerytalne, na pisemne żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, są obowiązane do sporządzenia i przekazania informacji o stronie umowy ubezpieczeniowej lub o osobie będącej członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz o wpłaconych i wypłaconych kwotach w związku z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi oraz o wpłaconych składkach i środkach wypłaconych, jak również przekazanych na fundusz emerytalny Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z członkostwem w otwartym funduszu emerytalnym. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dostawców usług płatniczych.

7. Udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1–6, następuje nieodpłatnie.

8. W żądaniach, o których mowa w ust. 1–6, Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnik urzędu celno-skarbowego określa zakres informacji oraz termin ich **przekazania**. **Termin ten powinien uwzględniać zakres żądanych informacji oraz stopień ich skomplikowania.**

9. Przekazanie żądań, o których mowa w ust. 1–6, następuje w trybie przewidzianym dla dokumentów zawierających informacje niejawne o klauzuli „zastrzeżone” w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

10. Informacje, o których mowa w ust. 1–6, mogą być przekazane za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych **w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności**

**podmiotów realizujących zadania publiczne,** zapisanych w edytowalnej formie elektronicznej.

11. Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnik urzędu celno-skarbowego może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10 000 zł na podmiot, który pomimo prawidłowego wezwania w wyznaczonym terminie nie udzielił informacji, o których mowa w ust. 1–6, lub udzielił ich w niepełnym zakresie. W zakresie nieuregulowanym przepisy **działu IV rozdziału 22** Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

**Art. 49. Podmioty, o których mowa w art. 48 ust. 1-6, są obowiązane, na pisemne żądanie naczelnika urzędu celno-skarbowego, w związku z wszczętą kontrolą celno-skarbową w zakresie, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1–3, lub prowadzonym postępowaniem podatkowym, do sporządzenia i przekazania posiadanych informacji dotyczących kontrolowanego, o których mowa w art. 48 ust. 1-6. Przepisy art. 48 ust. 7-11 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 50.** 1. Dane uzyskane w wyniku wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 17, mogą być udostępnione odbiorcom innym niż uprawnieni na podstawie odrębnych przepisów, o ile ich udostępnienie nie będzie stanowiło naruszenia przepisów prawa lub prawnie chronionych interesów podmiotów i osób, których informacje te dotyczą. Udostępnianie danych powinno nastąpić z zachowaniem zasad wynikających z art. 38 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068).

2. Za przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, w zakresie niezbędnym dla ich udostępnienia, mogą być pobierane opłaty, w wysokości nie niższej niż wysokość kosztów poniesionych na ich wygenerowanie i przetworzenie.

**3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:**

**1) tryb udostępniania danych, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego i skutecznego sposobu ich przekazywania;**

**2) wysokość opłat, o których mowa w ust. 2, uwzględniając konieczność zapewnienia pokrycia kosztów przetwarzania informacji.**

**Art. 51. 1. Dostęp do informacji uzyskanych w trybie, o którym mowa w art. 49, przysługuje funkcjonariuszowi lub osobie zatrudnionej w jednostce organizacyjnej KAS wykonującym kontrolę celno-skarbową, załatwiającym sprawę, ich przełożonemu, naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, a także Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.**

**2. Informacje uzyskane w trybie, o którym mowa w art. 49, należy przechowywać zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych zawierających informacje o klauzuli „zastrzeżone".**

**Art. 52. W zakresie nieuregulowanym do spraw, o których mowa w niniejszym dziale, stosuje się odpowiednio przepisy działu VII Ordynacji podatkowej.**

Dział V

## Kontrola celno-skarbowa, audyt, czynności audytowe, urzędowe sprawdzenie oraz szczególne uprawnienia organów Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej

Rozdział 1

### Kontrola celno-skarbowa

**Art. 53.** 1. Kontroli celno-skarbowej podlega przestrzeganie przepisów:

1) prawa podatkowego w rozumieniu art. 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej;
2) prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami;
3) **regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z** 2016 r. poz. 471**), a także zgodność tej działalności ze zgłoszeniem, udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;**
4) prawa dewizowego w zakresie ograniczeń i obowiązków określonych dla rezydentów i nierezydentów oraz warunków udzielonych na ich podstawie

zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej.

2. Kontroli celno-skarbowej podlega również:

1) rodzaj paliwa **w zbiorniku środka przewozowego**;
2) przystosowanie zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. z 2003 r. poz. 1611 oraz z 2004 r. poz. 386 i poz. 890);
3) stosowanie receptur, o których mowa w pkt 2, oraz prawidłowość deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową;
4) działalność zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową;
5) prawidłowość wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z **przepisami rozporządzenia** (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia;
6) ruch drogowy w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.[9)]);
7) transport drogowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
8) przestrzeganie przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej

---

9) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1448, z 2013 r. poz. 700, 991, 1446 i 1611, z 2014 r. poz. 312, 486, 529, 768, 822 i 970, z 2015 r. poz. 211, 541, 591, 933, 1038, 1045, 1273, 1326, 1335, 1830, 1844, 1893, 2183 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 266 i 352 i 1250.

Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym **w przepisach wydanych** na podstawie ust. 4;

9) prawidłowość i prawdziwość oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez **osoby** zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS **oraz funkcjonariuszy**;

10) przesyłka pocztowa w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1113 i 1250);

11) wywóz i przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;

**12) spełnianie obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.[10)]), w zakresie paliw ciekłych;**

13) wykonywanie innych obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, których kontrola przestrzegania należy do zadań KAS.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i warunki wykonywania kontroli celno-skarbowej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, w odniesieniu do okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych oraz wyposażenia i sprzętu jednostek wojskowych, a także wyposażenia i sprzętu jednostek organizacyjnych służb podległych **ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych** lub **przez niego** nadzorowanych, mając na uwadze uproszczenie czynności kontrolnych podejmowanych wobec tego rodzaju towarów oraz zapewnienie skuteczności kontroli.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i ministrem właściwym do spraw rynków rolnych może określić, w drodze rozporządzenia:

1) zakres kontroli celno-skarbowej, o której mowa w ust. 2 pkt 8, uwzględniając **możliwości techniczne KAS** i zakres wiedzy specjalistycznej funkcjonariuszy, a także potrzebę wykonywania sprawnej i efektywnej kontroli przy

---

[10)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z z 2013 r. poz. 984 i 1238, z 2014 r. poz. 457, 490, 900, 942, 1101 i 1662, z 2015 r. poz. 151, 478, 942, 1618, 1893, 1960 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 266, 831, 925, 1052 i 1165.

zapewnieniu płynności ruchu na przejściach granicznych dla ochrony bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej;

2) sposób i warunki wykonywania kontroli celno-skarbowej, o której mowa w ust. 2 pkt 8, uwzględniając specyfikę danego rodzaju kontroli oraz możliwości techniczne.

**Art. 54.** 1. Kontrola celno-skarbowa w zakresie przestrzegania **przepisów**:

1) **prawa** podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia, oraz w zakresie stosowania znaków akcyzy i oznaczania znakami akcyzy tych wyrobów,

**2) regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, a także zgodności tej działalności ze zgłoszeniem, udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem**

– może być wykonywana jako kontrola stała polegająca na wykonywaniu czynności kontrolnych w sposób ciągły.

2. Kontrola celno-skarbowa w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, trwa do czasu uiszczenia należnego podatku akcyzowego od wyrobów akcyzowych. Ograniczenia **tego** nie stosuje się w przypadku kontroli celno-skarbowej w zakresie dotyczącym wyrobów **akcyzowych** korzystających ze zwolnienia **od podatku akcyzowego** albo wyrobów opodatkowanych ze względu na przeznaczenie stawką podatku akcyzowego niższą od stawki maksymalnej dla danej grupy wyrobów oraz czynności dokonywanych przez podmioty dokonujące obrotu wyrobami akcyzowymi.

**Art. 55.** 1. Kontroli celno-skarbowej nie podlegają wyroby akcyzowe, które zostały przeznaczone na cele specjalne w jednostkach podległych **Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego** nadzorowanych, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, cele specjalne, o których mowa w ust. 1, organy uprawnione do przeprowadzania kontroli i tryb tej kontroli, uwzględniając charakter zadań realizowanych przez organy i jednostki, o których mowa w ust. 1.

**Art. 56.** Kontroli celno-skarbowej podlegają podmioty **obowiązane** do przestrzegania przepisów prawa w zakresie, o którym mowa w art. 53 ust. 1 i 2, zwane dalej „kontrolowanymi".

**Art. 57.** 1. Kontrole celno-skarbowe, inne niż kontrole losowe lub wynikające z przepisów prawa, powinny uwzględniać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz ustalenie i ocenę środków niezbędnych do jego ograniczania.

2. Ryzyko, o którym mowa w ust. 1, oznacza prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia naruszenia przepisów prawa.

**Art. 58.** 1. Czynności kontrolne mogą być wykonywane w urzędzie celno-skarbowym, w siedzibie kontrolowanego, w miejscu prowadzenia lub przechowywania ksiąg podatkowych oraz w każdym innym miejscu związanym z prowadzoną przez kontrolowanego działalnością, w tym w lokalu mieszkalnym lub w miejscach, w których mogą się znajdować urządzenia, towary lub dokumenty dotyczące tych urządzeń, towarów lub czynności podlegających kontroli. Czynności kontrolne mogą być również wykonywane w innych urzędach obsługujących organy KAS.

2. Czynności kontrolne w zakresie określonym w art. 53 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 i 11 oraz w zakresie przemieszczania i obrotu wyrobami akcyzowymi mogą być wykonywane w każdym miejscu znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub – jeżeli ratyfikowane umowy międzynarodowe tak stanowią – poza nim. W tym zakresie funkcjonariusze mogą w szczególności podejmować czynności kontrolne wobec towaru znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu ustalenia, czy towar został wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej zgodnie z przepisami prawa.

3. Kontrole celno-skarbowe, o których mowa w art. 53 ust. 2 pkt 8, wykonywane są na przejściach granicznych oraz w oddziałach urzędów celno-skarbowych.

**Art. 59.** 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego właściwy dla portu morskiego:

1) informuje organ upoważniony na podstawie przepisów odrębnych do przeprowadzania kontroli towarów przywożonych z państw trzecich o przywozie na obszar celny Unii Europejskiej towaru, który podlega obowiązkowi kontroli przeprowadzanej przez ten organ;
2) ustala termin, w tym godzinę, i miejsce kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w uzgodnieniu z operatorem portowym i dysponentem towaru, uwzględniając informację o planowanych kontrolach przekazaną przez organ, o którym mowa w pkt 1.

2. Z wyłączeniem przypadku, gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia badań laboratoryjnych lub poddania towaru kwarantannie lub – w przypadku żywych zwierząt – izolacji, czas trwania w portach morskich kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w tym kontroli wykonywanej przez organ, nie powinien przekraczać 24 godzin liczonych od chwili przedstawienia towaru do kontroli, złożenia kompletnego wniosku o dokonanie kontroli do właściwych organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz przekazania informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, do zwolnienia towaru do procedury celnej. Termin ten ulega wydłużeniu do 48 godzin w przypadkach uzasadnionych w szczególności względami bezpieczeństwa publicznego, ochroną życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt lub ochroną środowiska.

3. Terminy, o których mowa w ust. 2, nie biegną, jeżeli przeprowadzenie kontroli towarów przywożonych z państw trzecich jest niemożliwe z przyczyn niezależnych od organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Terminy, o których mowa w ust. 2, nie biegną w soboty i dni ustawowo wolne od pracy.

5. Przepisów ust. 2–4 nie stosuje się, jeżeli przepisy **prawa** Unii Europejskiej określają inne terminy dokonywania czynności kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w tym kontroli wykonywanej przez organ.

**Art. 60.** Naczelnik urzędu celno-skarbowego może wykonywać kontrolę celno-skarbową na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Art. 61.** 1. Wszczęcie kontroli celno-skarbowej następuje z urzędu, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej udzielonego kontrolującemu.

2. Datą wszczęcia kontroli celno-skarbowej jest dzień doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej.

3. W przypadku podejrzenia, że nie są przestrzegane przepisy oraz okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne przeprowadzenie kontroli **celno-skarbowej**, jest ona wszczynana na podstawie okazywanej legitymacji służbowej.

4. W zakresie kontroli, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, kontrolowanemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej uprawnienie do skorygowania deklaracji w zakresie objętym tą kontrolą. Korekta deklaracji złożona po upływie tego terminu, a przed zakończeniem kontroli celno-skarbowej nie wywołuje skutków prawnych.

5. Kontrole:

1) na drogach publicznych lub drogach wewnętrznych, w morskich portach i przystaniach, na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej lub wodach śródlądowych oraz w miejscach innych niż określone w art. 58, w przypadku kontroli:
   a) przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
   b) przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia, oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy,
   **c) przestrzegania przepisów regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, a także zgodności tej działalności ze zgłoszeniem, udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem,**
   d) przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobycia urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o

podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. z 2012 r. poz. 362, z 2014 r. poz. 1215, z 2015 r. poz. 211 oraz z 2016 r. poz. 542),

e) rodzaju paliwa w **zbiorniku środka przewozowego**,

f) wywozu i przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;

2) dokonywane poza punktem stałej lokalizacji **sprzedaży** (sprzedaż obwoźna i obnośna na targowiskach w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. **poz. 716))**,

3) w podmiotach **obowiązanych** do ewidencjonowania obrotu za pomocą kas rejestrujących,

4) w podmiotach, w których przeprowadzono urzędowe sprawdzenie, o którym mowa w art. 104,

5) w podmiotach innych, niż określone w pkt 4, podlegających kontroli, w przypadku gdy czynności są przeprowadzane **na podstawie zgłoszenia dokonanego zgodnie z przepisami wydanymi** na podstawie art. 109 ust. 1 oraz w przypadku, gdy obowiązek ich przeprowadzenia w określonym czasie wynika z przepisów prawa

**– są wykonywane na podstawie okazywanych legitymacji służbowej oraz stałego upoważnienia do wykonywania kontroli.**

**6. Kontrole, o których mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a, b, e i f, wykonuje umundurowany funkcjonariusz, a legitymacja służbowa i stałe upoważnienie są okazywane wówczas na żądanie kontrolowanego.**

**7. Do kontroli, o których mowa w ust. 5, przepisu ust. 2 nie stosuje się.**

8. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej zawiera:

1) oznaczenie organu;

2) datę i miejsce wystawienia;

3) wskazanie kontrolujących przeprowadzających kontrolę celno-skarbową;

4) oznaczenie kontrolowanego;

5) wskazanie zakresu kontroli celno-skarbowej i przewidywany termin jej zakończenia;

6) podpis osoby udzielającej upoważnienia;

7) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

9. Przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio do stałych upoważnień, o których mowa w ust. 5.

10. W uzasadnionych przypadkach naczelnik urzędu celno-skarbowego może dokonać zmiany upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej.

11. W przypadkach innych niż określone w ust. 5, legitymację służbową okazuje się na żądanie kontrolowanego.

12. Na żądanie osoby, która dysponuje **towarem, środkiem przewozowym** lub dokumentami podlegającymi sprawdzeniu, w toku kontroli celno-skarbowej okazuje się upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymację służbową.

**13. Czynności kontrolne wykonywane na przejściach granicznych, w oddziałach urzędów celno-skarbowych lub w innych miejscach wyznaczonych lub uznanych przez właściwy organ KAS wykonuje umundurowany funkcjonariusz wyposażony w znaki identyfikacji osobistej.**

14. W czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć osoby uprawnione na **podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych**, w tym przedstawiciele instytucji Unii Europejskiej, osoby uprawnione na podstawie porozumień zawartych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie przebywania upoważnionych przedstawicieli tej władzy w siedzibach naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich obecności w toku kontroli celno-skarbowej.

**15. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do kontroli, o której mowa w art. 53 ust. 2 pkt 9.**

**16. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory upoważnień do wykonywania kontroli, o której mowa w ust. 1 i 5, uwzględniając elementy upoważnienia określone w ust. 8, a także miejsca wykonywania czynności kontrolnych i ich charakter.**

**Art. 62.** 1. Kontrola celno-skarbowa powinna być zakończona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w **terminie 3** miesięcy od dnia jej wszczęcia.

**2. O każdym przypadku niezakończenia kontroli celno-skarbowej we właściwym terminie zawiadamia się pisemnie kontrolowanego, podając przyczyny przedłużenia terminu zakończenia kontroli celno-skarbowej i wskazując nowy termin jej zakończenia.**

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku, gdy kontrola celno-skarbowa jest wykonywana na podstawie bezpośrednio stosowanych przepisów

**prawa Unii Europejskiej** albo na podstawie ratyfikowanej umowy międzynarodowej.

4. Dokumenty zgromadzone po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie stanowią dowodu w kontroli celno-skarbowej, postępowaniu podatkowym, postępowaniu celnym lub postępowaniu karnym skarbowym, chyba że został wskazany nowy termin zakończenia kontroli.

**Art. 63.** 1. W ramach kontroli celno-skarbowej przysługuje uprawnienie do:

1) żądania udostępniania akt, ewidencji, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli celno-skarbowej oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej;
2) wstępu, przebywania i poruszania się na gruncie oraz w budynku, lokalu lub innym pomieszczeniu kontrolowanego;
3) dokonywania oględzin;
4) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób, jeżeli jest to niezbędne **na potrzeby** kontroli;
5) przesłuchiwania kontrolowanego lub świadków;
6) przeszukiwania lokali, w tym lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc oraz rzeczy, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
7) zasięgania opinii biegłych;
8) zabezpieczania zebranych dowodów;
9) żądania przeprowadzenia spisu z natury;
10) sporządzania szkiców, kopiowania, filmowania, fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
11) zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową;
12) badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów, w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w celu ich zbadania;
13) żądania powtórzenia, jeżeli to możliwe, każdej czynności, w wyniku której uzyskuje się dane o przyjmowanych, wydawanych lub wprowadzanych do procesu produkcyjnego surowcach, materiałach, produkcji w toku i półproduktach oraz uzyskanych produktach, wyrobach gotowych i wysokości strat produkcyjnych;

14) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu;
15) żądania zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli **celno-skarbowej** w celu umożliwienia porównania **stanu rzeczywistego** ze stanem ewidencyjnym;
16) uczestniczenia w podlegających kontroli celno-skarbowej **czynnościach w zakresie** produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia, oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy;
17) żądania złożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej;
18) nakładania zamknięć urzędowych na urządzenia, pomieszczenia, naczynia oraz **środki przewozowe**.

2. Funkcjonariusze w ramach kontroli celno-skarbowej są uprawnieni również do:

1) przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i **środków przewozowych**, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
2) przeszukania osób;
3) konwoju i strzeżenia towarów;
4) kontroli przesyłek pocztowych;
5) zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
6) zatrzymywania i kontrolowania statków w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz. U. z 2016 r. poz. 66) i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458 oraz z 2015 r. poz. 1690 i 1960);
7) przeprowadzenia kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze **zbiornika środka przewozowego**.

3. Żądanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może dotyczyć akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, także za okres

inny niż okres objęty kontrolą, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich przechowywania przewidziany w odrębnych przepisach.

4. Kontrolujący są uprawnieni do wstępu na teren kontrolowanego oraz poruszania się po tym terenie na podstawie legitymacji służbowej bez potrzeby uzyskiwania przepustki oraz nie podlegają rewizji osobistej przewidzianej w regulacjach wewnętrznych tej jednostki. **Kontrolujący podlegają przepisom** o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązującym u kontrolowanego.

5. Kontrolujący są uprawnieni do wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, w granicach niezbędnych do wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 4 i 6 oraz ust. 2 pkt 1, 5 i 6 albo w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia.

6. Jeżeli nie ma możliwości korzystania z dróg, funkcjonariusze są uprawnieni do przebywania i poruszania się po gruntach bez uzyskania zgody ich właścicieli lub użytkowników w czasie bezpośredniego pościgu, przy czym do rozpatrywania ewentualnych odszkodowań za wyrządzone szkody mają zastosowanie przepisy **ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. 2016 r. poz. 380 i 585), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym”.**

7. Z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, rewizji nie podlegają:

1) na zasadzie wzajemności:
   a) towary przeznaczone dla obcych przedstawicielstw dyplomatycznych urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także organizacji międzynarodowych mających siedziby lub placówki w Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) towary przeznaczone dla osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych,
   c) opatrzone pieczęcią urzędową przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego, ministerstwa spraw zagranicznych obcego państwa lub pieczęcią urzędową misji specjalnej albo organizacji lub instytucji, która misję ustanowiła, przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz opatrzone taką pieczęcią przesyłki przez nie wysyłane;

2) opatrzone pieczęcią urzędową przesyłki przesyłane między **urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych** a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

**Art. 64.** 1. Zamknięcia urzędowe są **nakładane, jeżeli** jest to niezbędne do:

1) zapewnienia przestrzegania warunków powrotnego wywozu oraz procedury celnej, do której towar został zgłoszony;
2) zabezpieczenia urządzeń, pomieszczeń i naczyń wykorzystywanych do prowadzenia działalności podlegającej kontroli celno-skarbowej;
3) zabezpieczenia dokumentacji związanej z urządzeniami, wyrobami i towarami lub czynnościami podlegającymi kontroli celno-skarbowej;
4) zapewnienia tożsamości wyrobów w procedurze zawieszenia poboru podatku akcyzowego.

2. Zamknięcia urzędowe mogą zostać usunięte lub zniszczone wyłącznie przez naczelnika urzędu celno-skarbowego lub za jego **zgodą, chyba** że w następstwie niedających się przewidzieć okoliczności ich usunięcie lub zniszczenie okaże się niezbędne do zapewnienia ochrony towarów, urządzeń, **środków przewozowych** lub jest to konieczne ze względu na ryzyko awarii lub bezpieczeństwo osób i mienia.

3. **Osoba** będąca w posiadaniu wyrobu, towaru, urządzenia, **środka przewozowego** lub osoba odpowiedzialna za wykonanie obowiązków podlegających kontroli **celno-skarbowej** jest obowiązana do niezwłocznego zawiadomienia naczelnika urzędu celno-skarbowego o stwierdzeniu naruszenia, usunięcia lub zniszczenia zamknięć urzędowych bez zgody naczelnika urzędu celno-skarbowego.

4. Zamknięcia urzędowe mogą być **także** nakładane i zdejmowane przez podmioty upoważnione przez naczelnika urzędu celno-skarbowego.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb nakładania i zdejmowania zamknięć urzędowych, rodzaje lub formy tych zamknięć oraz rodzaje podmiotów, o których mowa w ust. 4, i warunki, które te podmioty muszą spełniać, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa obrotu, tożsamości towaru, urządzenia oraz uniemożliwienie usunięcia zamknięcia bez jego zniszczenia, jak również konieczność identyfikacji zamknięć urzędowych nakładanych przez upoważnione podmioty.

**Art. 65.** 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może zarządzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej konwój towarów w przypadku, gdy:

1) niemożliwe jest nałożenie zamknięć urzędowych, a zachowanie tożsamości towaru jest niezbędne do przestrzegania warunków procedury celnej, procedury zawieszenia poboru podatku akcyzowego lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że towar może zostać usunięty spod dozoru celnego, o którym mowa w **przepisach celnych Unii Europejskiej**;
2) istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary nie zostaną dostarczone do urzędu celno-skarbowego albo miejsca uznanego lub wyznaczonego przez organ KAS;
3) istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary nie zostaną dostarczone do miejsca wskazanego w dokumencie towarzyszącym przesyłce;
4) kwota należności publicznoprawnych mogących powstać w związku z przewozem towarów podlegających kontroli jest wyższa niż kwota zabezpieczenia;
5) przewożone są towary, których przewóz jest związany ze zwiększonym ryzykiem.

2. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może zobowiązać osobę odpowiedzialną za wykonywanie czynności przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych, aby określone czynności w ramach konwoju wykonywały wyspecjalizowane jednostki działające w zakresie ochrony osób lub mienia.

3. Koszty konwoju ponosi osoba odpowiedzialna za wykonywanie obowiązków przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych.

**Art. 66.** 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może zarządzić strzeżenie przez funkcjonariuszy towarów w przypadku, gdy:

1) towar wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej na skutek nieprzewidzianych okoliczności lub działania siły wyższej nie zostanie dostarczony do urzędu celno-skarbowego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ KAS;
2) towar wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej wymaga przeładunku;
3) towar czasowo składowany nie może zostać przekazany do depozytu lub do magazynu czasowego składowania;

4) istnieje potrzeba przeładunku towaru przemieszczanego w procedurze zawieszenia poboru podatku akcyzowego.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 65 ust. 1 pkt 1, naczelnik urzędu celno-skarbowego zamiast konwoju może zarządzić strzeżenie towaru.

3. Koszty strzeżenia towaru ponosi osoba odpowiedzialna za wykonywanie obowiązków przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych.

**Art. 67.** 1. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 63 ust. 2 pkt 5 i 7, stosuje się przepisy **działu V rozdziału 1** ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

2. W zakresie nieuregulowanym w przepisach, o których mowa w ust. 1, zatrzymanie **środków przewozowych** może być dokonane tylko przez umundurowanych funkcjonariuszy znajdujących się w pojeździe służbowym będącym w ruchu albo w pobliżu pojazdu służbowego.

3. Po zatrzymaniu **środka przewozowego** funkcjonariusz może:

1) kontrolować dokumenty i dane dotyczące **środka przewozowego** oraz osoby kierującej **środkiem przewozowym**, jak i innych osób korzystających ze **środka przewozowego**;
2) kontrolować dokumenty dotyczące przewożonych towarów;
3) sprawdzać zamknięcia urzędowe, jeżeli z dokumentów wynika, że zostały one nałożone;
4) pobrać próbkę paliwa ze **zbiornika środka przewozowego**;
5) przeprowadzać rewizję bagażu przewożonego przez kierującego **środkiem przewozowym** i pasażerów;
6) dokonywać kontroli transportu drogowego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

4. Zatrzymywanie pojazdów innych niż pojazdy przemieszczające się po drodze publicznej lub wewnętrznej odbywa się przy udziale innych służb lub instytucji, w szczególności:

1) Policji;
2) Straży Granicznej;
3) służb lotniczych;
4) Straży Ochrony Kolei;

5) Żandarmerii Wojskowej.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób oznakowania pojazdów służbowych KAS, **uwzględniając potrzebę zapewnienia** jednoznacznej identyfikacji pojazdów.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oraz tryb przeprowadzania kontroli rodzaju paliwa, uwzględniając konieczność stosowania skutecznych metod technicznych w tym zakresie.

**Art. 68.** 1. W celu kontroli przesyłek pocztowych naczelnik urzędu celno-skarbowego może w szczególności kontrolować dokumenty dotyczące przesyłek pocztowych oraz sprawdzać liczbę przywożonych lub wywożonych przesyłek pocztowych z liczbą wskazaną w wykazie zdawczym.

2. Rewizję przesyłek pocztowych i pobieranie próbek towarów w nich przesyłanych przeprowadza się w obecności pracownika placówki pocztowej w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Przy czynnościach tych mogą być obecni również zgłaszający, nadawca lub odbiorca przesyłki pocztowej.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania kontroli, o **której** mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia możliwości sprawowania kontroli oraz sprawne wykonywanie działalności przez operatorów pocztowych.

**Art. 69.** 1. Operatorzy pocztowi świadczący usługi **pocztowe są obowiązani** do nieodpłatnego udostępniania, także w formie elektronicznej, na żądanie naczelnika urzędu celno-skarbowego, w związku z kontrolą przesyłek pocztowych, danych dotyczących osób korzystających z usług pocztowych oraz danych dotyczących faktów i okoliczności świadczenia lub korzystania z tych usług.

2. Do danych, o których mowa w ust. 1, przepis **art. 51** stosuje się odpowiednio.

**Art. 70.** 1. Kontrolowany, **jego pracownik, osoba** współdziałająca z kontrolowanym, podmiot prowadzący lub przechowujący księgi podatkowe lub

dokumenty **oraz** osoba wykonująca czynności podlegające kontroli celno-skarbowej są obowiązani:

1) umożliwić wgląd w dokumenty i ewidencje objęte zakresem kontroli celno-skarbowej w tym dokumenty handlowe, księgowe i finansowe, nawet jeżeli mają charakter poufny, w tym dokumenty elektroniczne;
2) udzielać niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli **celno-skarbowej** zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;
3) przedstawiać na żądanie urzędowe tłumaczenie na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli **celno-skarbowej**, sporządzonych w języku obcym;
4) udostępniać towary, urządzenia oraz **środki przewozowe** oraz zapewnić dostęp do pomieszczeń oraz innych miejsc będących przedmiotem kontroli celno-skarbowej;
5) wydawać za pokwitowaniem towary lub dokumenty na czas trwania kontroli celno-skarbowej, jeżeli jest to niezbędne **na potrzeby** kontroli;
6) przeprowadzać na żądanie spis z natury w zakresie niezbędnym na potrzeby kontroli celno-skarbowej;
7) umożliwiać zbadanie towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym przez pobranie ich próbek;
8) udostępniać w niezbędnym zakresie środki łączności, a także inne urządzenia techniczne, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli **celno-skarbowej**;
9) **umożliwiać, nieodpłatnie, sporządzanie kopii i szkiców, filmowanie i fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych;**
10) zapewniać warunki do wykonywania czynności kontrolnych, w tym – w miarę posiadanych możliwości – samodzielne pomieszczenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności i miejsce do przechowywania dokumentów;
11) udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej.

2. Osoba posiadająca towary podlegające kontroli **celno-skarbowej** jest obowiązana, na swój koszt, do wykonywania czynności umożliwiających przeprowadzenie kontroli, w szczególności do rozładowania, okazania oraz załadowania towaru po zakończeniu czynności kontrolnych.

3. Osoby upoważnione do reprezentowania lub prowadzenia spraw **kontrolowanego** są obowiązane udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli **celno-skarbowej**, wynikających z zakresu wykonywanych czynności lub zadań.

**Art. 71.** 1. W zakresie objętym kontrolą celno-skarbową można przeprowadzić oględziny przedmiotu także wtedy, gdy znajduje się w posiadaniu innego podmiotu niż kontrolowany.

2. Podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, okazywane jest upoważnienie do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o których mowa w art. 61 ust. 3 i 5.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do niezwłocznego okazania przedmiotu oględzin oraz udzielania wyjaśnień dotyczących przedmiotu oględzin.

**Art. 72.** 1. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia, oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy, podmioty wykonujące te czynności są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej, w tym:

1) przygotować i oznaczyć urządzenia, pomieszczenia i naczynia służące do tej działalności;
2) **przechowywać w oddzielnych naczyniach i pomieszczeniach wyroby akcyzowe podlegające kontroli celno-skarbowej;**
3) dostosować urządzenia, pomieszczenia i naczynia, o których mowa w pkt 1, do nakładania zamknięć urzędowych, a ponadto dostarczyć potrzebną ilość materiałów do ich nałożenia;
4) zapewnić odczynniki i sprzęt techniczny oraz – w przypadkach przewidzianych przez przepisy odrębne – legalizowane przyrządy pomiarowe, niezbędne do kontroli ilości i jakości surowców, półproduktów i wyrobów gotowych;
5) informować właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o terminach czynności podlegających kontroli celno-skarbowej;

6) przeprowadzać czynności podlegające kontroli celno-skarbowej w obecności kontrolującego;
7) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli celno-skarbowej;
8) dokonać, na żądanie kontrolującego, zamknięcia prowadzonej w tym zakresie dokumentacji w celu umożliwienia porównania **stanu rzeczywistego** ze stanem ewidencyjnym;
**9) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przypadki zniszczenia lub kradzieży wyrobów akcyzowych objętych kontrolą celno-skarbową, a także zniszczenia znaków akcyzy;**
**10) zgłaszać właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego zamiar zniszczenia wyrobów akcyzowych podlegających kontroli celno-skarbowej, nieprzydatnych do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia, na co najmniej 3 dni przed zamierzonym terminem ich zniszczenia;**
11) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przypadki zdarzeń związanych z działaniem lub stanem urządzeń, pomieszczeń i naczyń, o których mowa w pkt 1, wskazujących na niebezpieczeństwo strat lub zniszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą celno-skarbową.

2. **Na potrzeby kontroli celno-skarbowej podmioty urządzające i prowadzące działalność w zakresie gier hazardowych na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej, w tym:**

**1) przygotować i oznaczyć automaty i urządzenia służące do tej działalności;**
2) dostosować urządzenia, o których mowa w pkt 1, do nakładania zamknięć urzędowych, a ponadto dostarczyć potrzebną ilość materiałów do ich nałożenia;
3) przeprowadzać czynności podlegające kontroli celno-skarbowej w obecności kontrolującego;
4) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli celno-skarbowej;
5) informować właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o czynnościach podlegających kontroli celno-skarbowej;

**6) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przypadki zdarzeń związanych ze stanem pomieszczeń, z działaniem lub stanem automatów i urządzeń do gier objętych kontrolą celno-skarbową, mogących mieć wpływ na urządzanie gier;**

7) zapewnić możliwość przeprowadzenia w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu.

3. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej podmioty urządzające zakłady wzajemne przez sieć Internet na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych są obowiązane zapewnić dostęp do danych przechowywanych w urządzeniu archiwizującym:

1) w miejscu ich przechowywania albo

2) za pomocą systemów teleinformatycznych.

4. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobycia urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin, podmioty wykonujące te czynności są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej, w tym:

1) oznaczyć urządzenia i miejsca służące do tej działalności;

2) przechowywać osobno, w miejscu wydobywania urobku rudy miedzi oraz miejscu produkcji koncentratu, urobek rudy miedzi i koncentrat pochodzące z różnych źródeł;

3) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli celno-skarbowej;

4) dokonać, na żądanie kontrolującego, zamknięcia prowadzonej w tym zakresie dokumentacji w celu umożliwienia porównania **stanu rzeczywistego** ze stanem ewidencyjnym.

**5. Podmioty podlegające kontroli celno-skarbowej są odpowiedzialne za stan pomieszczeń, automatów, urządzeń i naczyń służących do wykonywania działalności w zakresie określonym w ust. 1-4 oraz za stan nałożonych na nie zamknięć urzędowych.**

6. Dane udostępniane w sposób, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, naczelnik urzędu celno-skarbowego uzyskuje na podstawie pisemnej zgody podmiotu urządzającego zakłady wzajemne przez sieć Internet.

**Art. 73.** Koszty związane z realizacją obowiązków określonych w art. 70 ust. 1, z wyjątkiem obowiązków, o których mowa w art. 70 ust. 1 pkt 8 i 9, oraz w art. 72 **ponosi kontrolowany**.

**Art. 74.** 1. Przesłuchanie kontrolowanego lub świadka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

2. W czynności, o której mowa w ust. 1, bierze udział osoba zatrudniona lub funkcjonariusz pełniący służbę w jednostce organizacyjnej KAS właściwej dla miejscowości, w której kontrolowany lub świadek przebywa.

3. Przesłuchanie utrwala się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.

4. Z przesłuchania sporządza się protokół, którego treść ograniczona jest do zapisu najbardziej istotnych oświadczeń osób biorących w nim udział. Zapis obrazu i dźwięku stanowią załącznik do protokołu.

5. Kontrolowany ma prawo otrzymać, na swój koszt, jedną kopię zapisu dźwięku lub obrazu.

**6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku dla celów kontroli celno-skarbowej, sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów, sposób i tryb udostępniania kontrolowanemu, reprezentantowi kontrolowanego i pełnomocnikowi zapisu obrazu lub dźwięku oraz przekazywania im kopii zapisu obrazu lub dźwięku, jak również wysokość opłaty za sporządzenie i przekazanie kopii zapisu obrazu lub dźwięku, mając na uwadze konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu lub dźwięku przed utratą dowodu, jego zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem, a także zapewnienia, aby wysokość opłaty odpowiadała rzeczywistym kosztom sporządzenia i przekazania kopii zapisu obrazu lub dźwięku.**

**Art. 75. 1. Kontrolujący może dokonać przeszukania lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc lub rzeczy kontrolowanego w celu znalezienia dowodów mających istotne znaczenie dla prowadzonej kontroli celno-skarbowej, po uzyskaniu zgody właściwego prokuratora rejonowego. Przed przystąpieniem do przeszukania kontrolowanemu okazuje się postanowienie prokuratora o wyrażeniu na nie zgody. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu odnoszące się do Policji stosuje się odpowiednio do kontrolujących.**

**2. W przypadkach niecierpiących zwłoki kontrolujący może dokonać przeszukania, o którym mowa w ust. 1, gdy istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że dowody znajdują się w miejscu przeszukania, bez uprzedniej zgody prokuratora. Przepis ust. 1 zdanie trzecie stosuje się.**

**3. Przeszukanie, o którym mowa w ust. 2, podlega zatwierdzeniu przez właściwego prokuratora rejonowego.**

**4. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1–3 przepisy Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.**

**5. W razie odmowy zatwierdzenia przeszukania materiały i informacje zebrane w toku czynności nie stanowią dowodu w kontroli celno-skarbowej, kontroli podatkowej, postępowaniu podatkowym, postępowaniu celnym lub postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe.**

**6. W przypadku gdy nieruchomości lub ich części albo rzeczy znajdują się w posiadaniu osób trzecich, osoby te są obowiązane je udostępnić, w celu przeszukania, na żądanie naczelnika urzędu celno-skarbowego. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio.**

**Art. 76.** 1. Jeżeli nie można w inny sposób stwierdzić, czy osoba przewozi towary, co do których nie zostały spełnione wymogi przewidziane przepisami prawa, w szczególności jeżeli towary nie zostały przedstawione lub zgłoszone zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów prawa celnego, funkcjonariusz może przeszukać tę osobę.

2. Przeszukanie nie powinno naruszać godności osobistej osoby przeszukiwanej oraz powinno być przeprowadzone przez osobę tej samej płci, w warunkach wykluczających obecność osób postronnych.

3. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba ukrywa towary w swoim organizmie, można skierować tę osobę na specjalistyczne badania lekarskie.

4. W przypadku wykonania badań, o których mowa w ust. 3, na wniosek osoby, która została poddana tym badaniom, naczelnik urzędu celno-skarbowego wydaje zaświadczenie o terminie i miejscu ich przeprowadzenia.

**Art. 77.** 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego możne wystąpić do kontrahentów kontrolowanego o:

1) udostępnienie dokumentów związanych z dostawą towaru lub usługi, w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową u kontrolowanego, w celu sprawdzenia ich prawidłowości i rzetelności;
2) przekazanie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych, wyciągu z ksiąg podatkowych i dowodów księgowych zapisanego w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2 Ordynacji podatkowej, jeżeli kontrahent podatnika prowadzi księgi podatkowe przy użyciu programów **komputerowych;**
3) udzielenie wyjaśnień związanych z dostawą towaru lub usługi, w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową.

2. Za kontrahentów kontrolowanego uważa się także wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w okresie objętym kontrolą celno-skarbową uczestniczące w dostawie tego samego towaru lub **tej samej** usługi, będące zarówno dostawcami, jak i nabywcami biorącymi udział pośrednio lub bezpośrednio w dostawie towaru lub usługi.

3. Czynności określone w ust. 1 pkt 2 kontrahent kontrolowanego jest obowiązany wykonać na **swój** koszt.

**4. Do czynności określonych w ust. 1 pkt 2 przepis art. 168 § 3a pkt 1 Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.**

**Art. 78.** 1.W ramach wykonywanej kontroli celno-skarbowej naczelnik urzędu celno-skarbowego może, w drodze decyzji, dokonać zabezpieczenia zobowiązania podatkowego oraz należności celnych na majątku kontrolowanego. Przepisy **art. 33–33g** i art. 200 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio. Przepisów art. 165 § 2 i 4 Ordynacji podatkowej nie stosuje się.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wykonuje naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla kontrolowanego w dniu wydania decyzji.

**Art. 79.** 1. Z czynności kontrolnych mających istotne znaczenie dla sprawy, w szczególności z:

1) oględzin,
2) zabezpieczenia dowodów,
3) przesłuchania kontrolowanego lub świadka,
4) przeszukania osoby,
5) przeszukania lokali, innych pomieszczeń, miejsc lub rzeczy,
6) kontroli dokumentów i ewidencji,
7) rewizji,
8) pobierania próbek towarów i wyrobów oraz ich badania

– sporządza się protokół.

2. Protokół sporządza się tak, aby z jego treści wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności kontrolnych dokonał, kto i w jakim charakterze był przy nich obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.

3. Protokół odczytuje **się osobom** obecnym, biorącym udział w czynności kontrolnej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę **złożenia** lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy odnotować w protokole.

4. Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedłożony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania.

5. W protokole przesłuchania osoby, która złożyła zeznanie w języku obcym, należy podać, w **tłumaczeniu** na język polski, treść złożonego zeznania oraz **imię, nazwisko** i adres **tłumacza**. Tłumacz powinien podpisać protokół przesłuchania.

6. Protokół podpisuje kontrolujący, który przeprowadzał czynności kontrolne.

7. Protokół z czynności kontrolnych wykonywanych w miejscach, o których mowa w art. 61 ust. 5 i 13, jest sporządzany w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub na żądanie **kontrolowanego**, chyba że czynność ta została udokumentowana w sposób określony w przepisach odrębnych.

**Art. 80.** 1. Po zakończeniu czynności kontrolnych dokonywanych w czasie kontroli celno-skarbowej prowadzonej w zakresie, o którym mowa w art. 53 ust. 1

pkt 1, sporządza się wynik kontroli. Doręczenie wyniku kontroli kończy kontrolę celno-skarbową.

2. **Wynik kontroli zawiera w szczególności:**

1) oznaczenie organu;
2) wskazanie kontrolowanego;
3) datę wydania;
4) zakres kontroli celno-skarbowej;
5) informację o stwierdzonych nieprawidłowościach lub ich braku;
6) pouczenie o prawie złożenia korekty deklaracji;
7) podpis naczelnika urzędu celno-skarbowego lub osoby zastępującej naczelnika urzędu celno-skarbowego.

3. W terminie 14 dni od dnia doręczenia wyniku kontroli kontrolowany może skorygować w zakresie objętym kontrolą **celno-skarbową** uprzednio złożoną deklarację podatkową. Korekta deklaracji złożona po upływie tego terminu, a przed doręczeniem zawiadomienia, o którym mowa w art. 81 ust. 2, albo postanowienia, o którym mowa w **art. 81 ust. 3**, nie wywołuje skutków prawnych.

4. Uprawnienie do skorygowania deklaracji przysługuje nadal po zakończeniu kontroli celno-skarbowej, jeżeli w wyniku **tej** kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości albo organ uwzględnił złożoną korektę, o której mowa w ust. 3.

5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do kontroli celno-skarbowej **przestrzegania przepisów prawa podatkowego**:

1) **w zakresie** produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia, oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy – jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości;
2) **w zakresie** wydobycia urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin – jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości;
3) **związanych** z ewidencjonowaniem obrotu za pomocą kas rejestrujących.

**6. W przypadku śmierci kontrolowanego naczelnik urzędu celno-skarbowego kończy kontrolę celno-skarbową adnotacją, którą pozostawia się w aktach kontroli.**

**Art. 81.** 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe, jeżeli kontrolowany nie złożył korekty deklaracji, o której mowa w art. 80 ust. 3, albo organ nie uwzględnił złożonej korekty deklaracji. Przepis art. 81b § 1 pkt 1 w części dotyczącej postępowania podatkowego oraz art. 81b § 1 pkt 2 lit. b Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku gdy organ uwzględnił złożoną przez kontrolowanego korektę deklaracji, o której mowa w art. 80 ust. 3, kontrolowanemu doręcza się zawiadomienie o uwzględnieniu korekty deklaracji.

**3. Przekształcenie, o którym mowa w ust. 1, następuje z dniem doręczenia kontrolowanemu postanowienia o przekształceniu, na które nie służy zażalenie.**

**4. Naczelnik urzędu celno-skarbowego, który sporządził wynik kontroli celno-skarbowej, jest właściwy do przeprowadzenia postępowania podatkowego i wydania decyzji.**

**5. W przypadku gdy kontrolowana spółka cywilna, jawna, partnerska, komandytowa albo komandytowo-akcyjna została rozwiązana w trakcie kontroli celno-skarbowej albo postępowania podatkowego, postępowanie podatkowe kończy się decyzją, o której mowa w art. 115 § 4 Ordynacji podatkowej.**

**6. Od decyzji, o której mowa w ust. 4 i 5, stronie przysługuje odwołanie, o którym mowa w art. 221 Ordynacji podatkowej, do naczelnika urzędu celno-skarbowego, który wydał decyzję.**

**Art. 82.** 1. Kontrola celno-skarbowa w zakresie, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 2–5 i 9, kończy się protokołem.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, **zawiera w szczególności**:

1) wskazanie kontrolowanego;
2) wskazanie **kontrolującego**;
3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli celno-skarbowej;
4) określenie miejsca i czasu przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej;

5) opis dokonanych ustaleń faktycznych;

6) dokumentację dotyczącą przeprowadzonych dowodów.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 61 ust. 5 i 13, jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości.

**4. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1 i 2 przepisy art. 290 § 2 pkt 7 oraz art. 291 Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.**

**Art. 83.** Kontrola celno-skarbowa, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 4, kończy się wynikiem kontroli. Przepis art. 80 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

**Art. 84.** 1. Dla kontroli celno-skarbowej prowadzi się akta kontroli, obejmujące w szczególności:

1) wykaz ich zawartości, z podaniem nazw dokumentów;

2) **upoważnienie do** przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej;

3) dokumenty zgromadzone w toku kontroli celno-skarbowej;

4) protokoły z przeprowadzenia dowodów;

**5) wynik kontroli lub protokół, o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2.**

2. Akta kontroli mogą być tworzone i przetwarzane także z wykorzystaniem technik informatycznych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kontroli celno-skarbowej, o której mowa w **art. 61 ust. 5 i 13.**

**Art. 85.** 1. Jeżeli **kontrolowany po** zakończonej kontroli celno-skarbowej **złoży** skorygowaną deklarację, inną niż określona w art. 80 ust. 3 zdanie pierwsze, w zakresie objętym tą kontrolą, naczelnik urzędu celno-skarbowego może podjąć zakończoną kontrolę.

2. Kontrola **celno-skarbowa** podejmowana jest w formie postanowienia, na które nie służy zażalenie.

3. Czynności przeprowadzone w zakończonej kontroli celno-skarbowej, która jest podejmowana, pozostają w mocy.

**Art. 86.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może uzgadniać z obcymi władzami **w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej** przeprowadzenie kontroli jednoczesnych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, występując do obcej władzy o przeprowadzenie kontroli jednoczesnej, podaje uzasadnienie wszczęcia takiej kontroli oraz czas jej przeprowadzenia.

3. W przypadku gdy obca władza wystąpiła o przeprowadzenie kontroli jednoczesnej, minister właściwy do spraw finansów publicznych potwierdza przystąpienie do kontroli albo odmawia przeprowadzenia kontroli, uzasadniając przyczynę odmowy.

**Art. 87.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki wykonywania kontroli, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2–5 i 11, ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów procedur celnych oraz kontrolowanych towarów,
2) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli określonej w pkt 1, a także osoby obowiązane do ich przechowywania,
3) warunki użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli określonej w pkt 1, sposób przeprowadzania przeszukania osoby, a także sposób i warunki przeprowadzania rewizji bagażu podróżnego,
4) warunki i sposób rekrutacji kandydatów na przewodników psów służbowych oraz warunki hodowli, nabywania, szkolenia, wykorzystywania, żywienia, pielęgnacji i utrzymania psów służbowych oraz pielęgnacji i utrzymania tych psów po wycofaniu ze służby

– mając na **uwadze zapewnienie** jednolitości procedur kontrolnych, miejsce wykonywania kontroli, zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli w zależności od rodzaju podmiotu oraz konieczność skutecznego wykrywania nieprawidłowości w stosowaniu przepisów prawa celnego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób prowadzenia kontroli bagażu przewożonego drogą morską lub powietrzną, z uwzględnieniem rodzaju bagażu **kontrolowanego** oraz wskazania miejsc właściwych do prowadzenia kontroli.

**Art. 88.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy zakres i sposób kontroli **celno-skarbowej** niektórych wyrobów akcyzowych;
2) tryb przekazywania oraz zakres informacji o terminach czynności podlegających kontroli **celno-skarbowej**;
3) tryb niszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą **celno-skarbową**;
4) szczegółowe sposoby i warunki przyjmowania, magazynowania, wydawania i przewożenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą **celno-skarbową**.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych **uwzględni:**

1) wyroby akcyzowe o szczególnym znaczeniu dla budżetu państwa oraz wyroby podlegające obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy;
2) zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli oraz zakresu wymagań, które powinny zostać spełnione przez **kontrolowanych** – w zależności od rodzaju podmiotu, rodzaju wykonywanej działalności oraz grupy wyrobów objętych tymi kontrolami;
3) **konieczność zapewnienia** skuteczności i sprawności wykonywania kontroli **celno-skarbowej**.

**Art. 89.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy sposób i tryb kontroli urządzania i prowadzenia gier hazardowych;
2) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli określonej w pkt 1 oraz rodzaje prowadzonej dokumentacji, jej wzory, a także szczegółowy sposób jej przygotowania i prowadzenia;
3) tryb przekazywania i zakres zgłoszeń i informacji.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych **uwzględni:**

1) zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli oraz zakresu wymagań, które powinny zostać spełnione przez **kontrolowanych** – w zależności od rodzaju podmiotu i rodzaju wykonywanej działalności;
**2) konieczność zapewnienia skuteczności i sprawności wykonywania kontroli celno-skarbowej**.

**Art. 90.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia skuteczności i sprawności wykonywania kontroli, o której mowa w art. 61 ust. 5 pkt 1 lit. d, określi, w drodze rozporządzenia:

1) formę i sposób wykonywania kontroli **celno-skarbowej**;
2) rodzaje prowadzonej dokumentacji, jej wzory, a także sposób jej prowadzenia.

**Art. 91.** Do kontroli celno-skarbowej nie stosuje się przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.[11)]).

**Art. 92. 1. W zakresie nieuregulowanym do kontroli celno-skarbowej przepisy art. 3e, art. 12, art. 102 § 3, art. 135, art. 138, art. 139 § 4, art. 140 § 2, art. 141–143, art. 165b, art. 175–177, rozdziałów 1, 2, 3a, 5, 6, 10 i 11, z wyjątkiem art. 182–185, art. 189 § 3, art. 190 § 1, art. 193 § 6–8, art. 198 i art. 200, rozdziałów 14, 16, 22 i 23 działu IV, działu VI, z wyjątkiem art. 282b, art. 282c, art. 283 § 1–3, art. 284a § 1, art. 284b, art. 285a, art. 286 § 1 i 2, art. 287 § 1 pkt 1 i 2 oraz § 3–5, art. 288, art. 290 § 1 i § 2 pkt 1–7, art. 290b, art. 291, art. 291c i art. 292, oraz działu VII Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.**

2. W zakresie nieuregulowanym do postępowania podatkowego, o którym mowa w art. 81 ust. 1, przepisy Ordynacji podatkowej, z **wyjątkiem art. 165,** stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

**Audyt**

**Art. 93.** 1. Audyt obejmuje ocenę:

1) gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
2) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż określone w pkt 1, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego;

---

[11)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65, 352, 615, 780, 868, 903, 960, 1165 i 1228.

3) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w pkt 1 i 2;
4) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym;
5) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;
6) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, **zgodnie z** ich przeznaczeniem.

2. Audyt, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczy w szczególności:
1) skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
2) prawidłowości rachunków;
3) prawidłowości i zgodności z prawem wydatków;
4) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy.

3. Audyt, o którym mowa w ust. 1 pkt 2–6, obejmuje ocenę w szczególności oszczędności, skuteczności i efektywności.

4. Audytowi, o którym mowa w ust. 1, podlegają:
1) instytucje zarządzające, certyfikujące, pośredniczące, wdrażające, podmioty zaangażowane w realizację wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz agencje płatnicze, o których mowa w odrębnych przepisach,
2) podmioty i jednostki organizacyjne wydatkujące, przekazujące i otrzymujące środki, o których mowa **w ust. 1** pkt 1 i 2,
3) podmioty i jednostki obowiązane do wywiązywania się z warunków, o których mowa **w ust. 1** pkt 3,
4) władający i zarządzający mieniem państwowym,
5) spółki z udziałem Skarbu Państwa, podmioty wykorzystujące mienie przekazane przez Skarb Państwa oraz sprywatyzowane mienie Skarbu Państwa,
6) beneficjenci poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa oraz podmioty, za które Skarb Państwa poręczył lub gwarantował

– **zwani** dalej „audytowanymi”.

5. Audyt nie obejmuje oceny celowości i sposobu wykorzystania środków budżetowych oraz mienia państwowego, które zostały przeznaczone na cele specjalne w jednostkach podległych **Ministrowi Obrony Narodowej** lub **przez**

**niego nadzorowanych**, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, cele specjalne, o których mowa w ust. 5, organy uprawnione do przeprowadzania oceny wykorzystania środków budżetowych i mienia państwowego na te cele oraz tryb tej oceny, uwzględniając charakter zadań realizowanych przez organy i jednostki, o których mowa w ust. 5.

**Art. 94.** 1. Czynności w zakresie audytu, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 1, wykonują **osoby zatrudnione** w wyodrębnionej w tym celu komórce organizacyjnej urzędu obsługującego ministra.

2. Audyt może być dokonany w siedzibie organu, chyba że konieczne jest przeprowadzenie czynności w siedzibie audytowanego oraz w miejscach wykonywania przez audytowanego działalności gospodarczej.

3. W związku z wykonywanymi czynnościami w zakresie audytu można żądać od audytowanych i ich kontrahentów przedstawienia dokumentów i dokonywania oględzin, w tym **w miejscach** realizacji projektu finansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

4. W czynnościach, o których mowa w ust. 1, mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie **ratyfikowanych umów** międzynarodowych, w tym przedstawiciele instytucji Unii Europejskiej, a w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – także przedstawiciele innych państw.

**Art. 95.** 1. Z przeprowadzonego audytu właściwy organ sporządza odpowiednio:

1) sprawozdanie,
2) opinię,
3) zalecenie

– które doręcza się audytowanemu.

2. Sprawozdanie, opinia lub zalecenie wraz z dokumentacją z audytu mogą być przekazywane:

1) podmiotom sprawującym nadzór lub kontrolę nad działalnością audytowanego;

2) organom Unii Europejskiej;
3) osobom uprawnionym na podstawie zawartych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych;
4) przedstawicielom innych państw w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jest obowiązany, w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia sprawozdania, opinii lub zalecenia, zawiadomić właściwy organ o sposobie wykorzystania informacji z audytu lub o przyczynach ich niewykorzystania.

4. Audytowany jest **obowiązany** w terminie wyznaczonym przez właściwy organ poinformować ten organ o podjętych działaniach w związku z doręczonym sprawozdaniem, opinią lub zaleceniem.

**Art. 96.** W zakresie nieregulowanym w niniejszym rozdziale do audytu stosuje się odpowiednio:

1) przepisy art. 61 ust. 1, 2, 8 i 10, art. 63 ust. 1 pkt 1–5, 7–11 i 17, ust. 3 i 4, art. 70 ust. 1 pkt 1–4, 6 i 8–11 oraz ust. 2, art. 71, art. 74, art. 77 oraz art. 79 ust. 1–6;
2) przepisy art. 12, art. 143, art. 180–181a, **art. 193a–197**, rozdziałów 2, 3a, 5, 6, 9, z **wyjątkiem** art. 171a, oraz rozdziałów 22 i 23 działu IV Ordynacji podatkowej.

Rozdział 3

**Czynności audytowe**

**Art. 97.** 1. Czynności audytowe przeprowadza się:

1) w celu ustalenia, czy podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str. 1, z późn. zm.[12)]), zwanego dalej „unijnym kodeksem celnym”, spełnia kryteria określone w art. 39 unijnego kodeksu celnego;

[12)] Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 287 z 29.10.2013, str. 90.

2) w przypadku, gdy przepisy **prawa celnego** uzależniają wydanie innego pozwolenia od spełnienia kryterium określonego w art. 39 unijnego kodeksu celnego.

2. Czynności audytowe mogą zostać przeprowadzone w celu ustalenia, czy podmiot występujący o wydanie pozwolenia na podstawie przepisów **prawa celnego**, innego niż wskazanego w ust. 1, spełnia kryteria lub warunki wymagane do **wydania** wnioskowanego pozwolenia.

3. Czynności audytowe mogą być przeprowadzone w przypadku ponownej oceny, o której mowa w art. 23 ust. 4 lit. a unijnego kodeksu celnego, oraz zawieszenia, zmiany, cofnięcia lub unieważnienia pozwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2.

**4.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza, o którym mowa w art. 26 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego **(Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, str. 1)**, uwzględniając zakres kryteriów określonych w art. 39 unijnego kodeksu celnego.

**5.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki pozwoleń, o których mowa w ust. 2, uwzględniając:

1) określone w przepisach **prawa celnego** kryteria lub warunki niezbędne do wydania danego pozwolenia, w tym konieczność ich weryfikacji w ramach czynności przeprowadzanych w siedzibie lub miejscach wykonywania działalności gospodarczej przez podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia;
2) rodzaj udzielanego pozwolenia;
3) konieczność zapewnienia sprawności prowadzenia czynności audytowych.

**Art. 98.** 1. Czynności audytowe polegają w szczególności na:

1) badaniu dokumentacji, i w razie potrzeby, weryfikacji jej autentyczności;
2) dokonywaniu oględzin i sprawdzaniu stanu pomieszczeń oraz innych obiektów;
3) dokonywaniu oceny wypłacalności wnioskodawcy;

4) badaniu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, w tym oprogramowania, pod względem możliwości prowadzenia kontroli danych zawartych w tych systemach.

2. W przypadku stwierdzenia możliwości niespełnienia przez wnioskodawcę kryterium lub warunku do wydania pozwolenia lub zezwolenia, właściwy dyrektor izby administracji skarbowej wydaje zalecenia, w których wskazuje konieczność podjęcia określonych działań naprawczych, oraz wyznacza termin na ich realizację.

**Art. 99.** Czynności audytowe właściwy dyrektor izby administracji skarbowej może przeprowadzić również w siedzibie i miejscach wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej. Przepisy art. 58 ust. 1, art. 63, art. 70 i art. 72 stosuje się odpowiednio.

**Art. 100.** 1. Z przeprowadzonych czynności audytowych właściwy dyrektor izby administracji skarbowej sporządza raport, który zawiera informację o spełnieniu lub niespełnieniu przez wnioskodawcę danego kryterium lub warunku.

**2. Raport doręcza się wnioskodawcy.**

3. Nieudostępnienie przez wnioskodawcę żądanych dokumentów, danych lub informacji lub utrudnienie lub uniemożliwienie przeprowadzenia czynności audytowych uważa się za niespełnienie kryterium lub warunku podlegającego ustaleniu w ramach czynności audytowych.

**Art. 101.** W ramach monitorowania, o którym mowa w art. 23 ust. 5 unijnego kodeksu celnego, w przypadkach, o których mowa w art. 59, przeprowadza się czynności audytowe mające na celu badanie i weryfikację spełnienia warunków i kryteriów przez posiadacza decyzji.

**Art. 102.** Izby gospodarcze, organy samorządu zawodowego oraz inne instytucje zrzeszające przedsiębiorców, są obowiązane, w związku z prowadzonymi czynnościami audytowymi, przekazywać nieodpłatnie, na pisemne żądanie i w określonych w tym żądaniu terminach, posiadane dane i informacje o zrzeszonych w nich podmiotach.

**Art. 103.** Do czynności audytowych dotyczących pozwoleń określonych w przepisach **prawa celnego** w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, art. **143, rozdziałów** 1, 2, 5, 6, 9, z

**wyjątkiem** art. 171a, **rozdziałów 10, 11** i 23 działu IV oraz **działu** VII Ordynacji podatkowej.

Rozdział 4

**Urzędowe sprawdzenie**

**Art. 104.** Naczelnik urzędu celno-skarbowego:

1) może przeprowadzić urzędowe sprawdzenie:
   a) przed rozpoczęciem działalności, o której mowa w art. 72 ust. 1–4,
   b) w przypadku weryfikacji dalszego spełniania warunków i środków do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności warunków i środków, o których mowa w art. 70 ust. 1 pkt 2, 4, 7, 8 i 10, art. 72 ust. 1 pkt 1–4 i 7, ust. 2 pkt 1, 2 i 4, ust. 3 oraz ust. 4 pkt 1 i 3;
2) przeprowadza urzędowe sprawdzenie w przypadku, gdy przepisy prawa podatkowego **o podatku akcyzowym** uzależniają wydanie decyzji od wyniku urzędowego sprawdzenia.

**Art. 105.** Urzędowe sprawdzenie polega na wykonaniu czynności w celu ustalenia, czy w miejscu prowadzenia działalności podlegającej kontroli **celno-skarbowej** są zapewnione warunki i środki do sprawnego przeprowadzenia kontroli **celno-skarbowej**, a w szczególności warunki i środki, o których mowa w art. 70 ust. 1 pkt 2, 4, 7, 8 i 10, art. 72 ust. 1 pkt 1–4, ust. 2 pkt 1 i 2, ust. 3 oraz ust. 4 pkt 1, a w przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 2, również na wykonaniu czynności w celu ustalenia, czy miejsce prowadzenia działalności spełnia warunki określone w przepisach **prawa podatkowego** o podatku akcyzowym.

**Art. 106**. 1. Przed rozpoczęciem działalności, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 1, podmiot przesyła właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego zgłoszenie oraz dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli **celno-skarbowej**.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 2, złożony wniosek o wydanie lub zmianę decyzji stanowi zgłoszenie. Do zgłoszenia podmiot jest obowiązany załączyć dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli **celno-skarbowej**.

3. W przypadku zmiany danych zawartych w zgłoszeniu lub w dokumentach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2, podmiot jest

obowiązany powiadomić o tych zmianach właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego.

**Art. 107.** 1. Z urzędowego sprawdzenia sporządza się protokół. Protokół, zgłoszenie oraz załączone dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli **celno-skarbowej** stanowią akta weryfikacyjne.

2. Akta weryfikacyjne zatwierdza się:

1) decyzją – w przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 1 lit. a;
2) postanowieniem – w przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 2;
3) postanowieniem, na które przysługuje zażalenie – w przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 1 lit. b.

**Art. 108.** 1. W przypadku gdy nie są zapewnione warunki i środki określone w art. 105 naczelnik urzędu celno-skarbowego wyznacza termin do ich spełnienia, a po jego upływie przeprowadza powtórne urzędowe sprawdzenie.

2. W przypadku stwierdzenia w wyniku powtórnego urzędowego sprawdzenia, że nie są zapewnione warunki i środki, o których mowa w art. 105, naczelnik urzędu celno-skarbowego wydaje:

1) decyzję o odmowie zatwierdzenia akt weryfikacyjnych – w przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 1 lit. a;
2) postanowienie o odmowie zatwierdzenia akt weryfikacyjnych – w przypadku, o którym mowa art. 104 pkt 2;
3) postanowienie, na które przysługuje zażalenie – w przypadku, o którym mowa w art. 104 pkt 1 lit. b.

**Art. 109.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje działalności, o której mowa w art. 72 ust. 1–4, przed rozpoczęciem której przeprowadza się urzędowe sprawdzenie,
2) dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 106 ust. 1 i **2, zakres** danych i informacji zamieszczanych w tych dokumentach oraz tryb przesyłania dokumentów,
3) zakres i tryb dokonywania zgłoszenia, o którym mowa w art. 106 ust. 1,
4) tryb powiadamiania o zmianach danych, o których mowa art. 106 ust. 3,
5) szczegółowy sposób i zakres urzędowego sprawdzenia,

6) szczegółowy sposób sporządzenia akt weryfikacyjnych i miejsce ich przechowywania

– biorąc pod uwagę względy podwyższonego ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz konieczność zapewnienia jednolitego postępowania naczelników urzędów celno-skarbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których przeprowadza się urzędowe sprawdzenie w ramach pozwoleń określonych w unijnym kodeksie celnym oraz tryb przeprowadzania urzędowego sprawdzenia. Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględnia **potrzebę zapewnienia** równowagi między zakresem czynności urzędowego sprawdzenia a stabilnością prowadzenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów państwa.

**Art. 110.** W zakresie nieuregulowanym w **niniejszym** rozdziale przepisy art. 12, art. 18b, działu IV, z wyjątkiem art. 256, art. 262 i art. 263, oraz **działu** VII Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

## Szczególne uprawnienia organów Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej

**Art. 111.** 1. **W celu wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 13–16 i art. 14 ust. 1 pkt 7, oraz ścigania przestępstw na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych właściwe organy KAS, na potrzeby realizacji czynności określonych w art. 112–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6 i art. 119–123 i art. 124 ust. 1–5 oraz z zachowaniem ograniczeń wynikających z tych przepisów, mogą uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać:**

1) informacje zawierające dane osobowe,
2) dane, o których mowa w art. 112 ust. 1 oraz w art. 113 ust. 1,
3) informacje o dochodach, obrotach, rzeczach i prawach majątkowych

– podmiotów podlegających kontroli oraz podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa albo przestępstwa skarbowego.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone w formie czynności operacyjno-rozpoznawczych, w tym umożliwiających uzyskiwanie informacji oraz utrwalanie śladów i dowodów w sposób niejawny.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają wyłącznie funkcjonariusze pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych:

1) urzędu obsługującego ministra,
2) urzędu celno-skarbowego

– zwani dalej „funkcjonariuszami wykonującymi czynności operacyjno-rozpoznawcze”.

**Art. 112.** 1. W celu zapobiegania **przestępstwom skarbowym** lub **przestępstwom,** o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, **lub wykrywania tych przestępstw funkcjonariusze** wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze mogą uzyskiwać dane niestanowiące treści odpowiednio, przekazu telekomunikacyjnego, przesyłki pocztowej albo przekazu w ramach usługi świadczonej drogą elektroniczną, określone w:

1) art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489), zwane dalej „danymi telekomunikacyjnymi”,
2) art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, zwane dalej „danymi pocztowymi”,
3) art. 18 ust. 1–5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, zwane dalej „danymi internetowymi”

– oraz mogą je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy **oraz** usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną **udostępniają** nieodpłatnie dane, o których mowa w ust. 1:

1) na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego;
2) na pisemny wniosek funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze posiadającego pisemne upoważnienie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do występowania w jego imieniu o udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1;

3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej funkcjonariuszowi wykonującemu czynności operacyjno-rozpoznawcze posiadającemu pisemne upoważnienie, o którym mowa w pkt 2.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, odbywa się bez udziału pracowników przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, operatora pocztowego lub usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną lub przy niezbędnym ich udziale, jeżeli możliwość taką przewiduje porozumienie zawarte pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a tym podmiotem.

4. Udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1, może nastąpić za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, jeżeli sieć ta zapewnia:

1) możliwość ustalenia funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze uzyskującego dane, ich rodzaju oraz czasu, w którym zostały uzyskane;
2) zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do danych.

5. Szef Krajowej Administracji Skarbowej i naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzą rejestry wystąpień o uzyskanie danych telekomunikacyjnych, **danych** pocztowych i **danych** internetowych zawierające informacje identyfikujące jednostkę organizacyjną KAS i funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze uzyskującego te dane, ich rodzaj, cel uzyskania oraz czas, w którym zostały uzyskane. Rejestr prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

**Art. 113.** 1. W celu zapobiegania **przestępstwom skarbowym** lub **przestępstwom,** o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, **lub wykrywania tych przestępstw funkcjonariusze** wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze mogą uzyskiwać:

1) dane z wykazu, o których mowa w art. 179 ust. 9 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
2) dane, o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,

3) w przypadku użytkownika, który nie jest osobą fizyczną – numer zakończenia sieci oraz siedzibę lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, firmę lub nazwę i formę organizacyjną tego użytkownika,
4) w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej **–** także nazwę miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie **sieci udostępnione** użytkownikowi

– oraz mogą je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Do udostępniania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1, **przepisy** art. 112 ust. 2–5 stosuje się.

**Art. 114.** 1. Kontrolę nad uzyskiwaniem danych telekomunikacyjnych, **danych** pocztowych lub **danych** internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu KAS, któremu udostępniono te dane.

2. Organ KAS, o którym mowa w ust. 1, przekazuje sądowi **okręgowemu w** okresach półrocznych, sprawozdanie obejmujące:

1) liczbę przypadków pozyskania w okresie sprawozdawczym danych telekomunikacyjnych, **danych** pocztowych lub **danych** internetowych oraz rodzaj tych danych;
2) kwalifikacje prawne czynów, w związku z zaistnieniem których wystąpiono o dane telekomunikacyjne, **dane** pocztowe lub **dane** internetowe.

3. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, sąd okręgowy może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie danych telekomunikacyjnych, **danych** pocztowych lub **danych** internetowych.

4. Sąd okręgowy informuje organ KAS**, o którym mowa w ust. 1,** o wyniku kontroli w terminie 30 dni od jej zakończenia.

5. Kontroli, o której mowa w ust. 1, nie podlega uzyskiwanie danych na podstawie art. 113 ust. 1.

6. Naczelnik urzędu celno-skarbowego niezwłocznie przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej **informacje** o **wyniku** kontroli, **o którym** mowa w ust. 4.

**Art. 115.** 1. W celu ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw skarbowych lub przestępstw, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, oraz przestępstw ściganych na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych

funkcjonariusze wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze w toku czynności podejmowanych w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych mają prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osoby, wobec której zostały podjęte.

3. Na sposób prowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1, osobie, wobec której były one stosowane, przysługuje, w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o ich stosowaniu, zażalenie do właściwego miejscowo prokuratora okręgowego.

4. **Przepisy ust. 1–3** stosuje się odpowiednio w przypadku nadzoru transgranicznego, o którym mowa w art. 21 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r.

**Art. 116.** 1. W ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze, w celu wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw:

1) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekracza w **dniu** popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za **pracę,**
2) skarbowych, o których mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego,
3) przeciwko obrotowi gospodarczemu, powodujących szkodę majątkową, jeżeli wysokość szkody przekracza w **dniu** popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za **pracę,**
4) przeciwko mieniu, jeżeli wartość mienia przekracza w dacie popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za **pracę,**
5) określonych w przepisach art. 258, art. 270, art. 271 **lub** art. 273 Kodeksu karnego w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczające pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za **pracę,**

6) określonych w art. 228–231 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby zatrudnione **w jednostkach organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszy**, w związku z wykonywaniem czynności służbowych,
7) **określonych** w art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niezatrudnione **w jednostkach organizacyjnych KAS** albo **niebędące funkcjonariuszami**, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w pkt 6,
8) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej

– jeżeli inne środki okazały się bezskuteczne albo będą nieprzydatne, Sąd Okręgowy w Warszawie, zwany dalej „Sądem”, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się wraz z materiałami uzasadniającymi potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej.

3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy zachodzi obawa utraty informacji lub zatarcia albo zniszczenia dowodów przestępstwa, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do Sądu z pisemnym wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez Sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz zarządza niezwłoczne protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.

4. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na:

1) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych;
2) uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu lub dźwięku osób z pomieszczeń, **środków przewozowych** lub miejsc innych niż miejsca publiczne;
3) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
4) uzyskiwaniu i utrwalaniu danych zawartych w informatycznych nośnikach danych, telekomunikacyjnych urządzeniach końcowych, systemach informatycznych i teleinformatycznych;

5) uzyskiwaniu dostępu i kontroli zawartości przesyłek.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:

1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków;
4) dane osoby lub inne dane, pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania;
5) cel, czas i zakres kontroli operacyjnej.

6. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd może, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.

7. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla wykrycia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów takich przestępstw, Sąd, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, również po upływie okresów, o których mowa w ust. 6, wydawać kolejne postanowienia o przedłużeniu kontroli operacyjnej na następujące po sobie okresy, których łączna długość nie może przekraczać 12 miesięcy.

8. Do wniosków, o których mowa w ust. 3, 6 i 7, stosuje się odpowiednio **przepisy** ust. 2 i 5. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, 3, 6 lub 7, zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzonej w tej sprawie.

9. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 3, 6 i 7, Sąd rozpoznaje na posiedzeniu, jednoosobowo, przy czym czynności Sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków są wykonywane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu Sądu może wziąć udział wyłącznie Prokurator

Generalny lub upoważniony przez niego prokurator oraz przedstawiciel Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

10. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy oraz usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie kontroli operacyjnej.

11. Usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną będący **mikroprzedsiębiorcą** lub małym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej **jest obowiązany do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających** prowadzenie kontroli operacyjnej stosownie do posiadanej infrastruktury.

12. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

13. Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Prokuratora Generalnego o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie **–** również o przebiegu tej kontroli, przedstawiając zebrane w jej toku materiały.

14. Osobie, w stosunku do której była stosowana kontrola operacyjna, nie udostępnia się materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej. Przepis nie narusza uprawnień wynikających z art. 321 Kodeksu postępowania karnego.

15. Sąd, Prokurator Generalny **oraz** Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzą odpowiednio rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących kontroli operacyjnej. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej. **Do rejestrów stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie informacji niejawnych.**

16. Na postanowienia Sądu, o których mowa w:

1) ust. 1, 3, 6 i 7 – zażalenie przysługuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;
2) ust. 3 – zażalenie przysługuje Prokuratorowi Generalnemu.

17. Do zażaleń, o których mowa w ust. **16, przepisy** Kodeksu postępowania karnego **stosuje się odpowiednio**.

18. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i postanowień, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli oraz wzory stosowanych druków i rejestrów, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

**Art. 117.** 1. W ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych w celu wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw, o których mowa w art. 116 ust. 1, oraz przestępstw ściganych na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego może zarządzić niejawne nadzorowanie wytwarzania, przemieszczania i przechowywania przedmiotów przestępstwa oraz obrotu nimi, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.

2. O zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo **naczelnik** urzędu celno-skarbowego zawiadamia niezwłocznie, odpowiednio Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego, który może nakazać zaniechanie tych czynności w każdym czasie.

3. Organ KAS, o którym mowa w ust. 1, na bieżąco informuje właściwego prokuratora o wynikach przeprowadzonych czynności.

4. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, organy i instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy są obowiązani dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu albo zastąpieniu w całości lub w części.

5. Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzą rejestry zarządzeń. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej. **Do rejestrów stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie informacji niejawnych.**

6. **Przepisy** ust. 1–4 stosuje się odpowiednio w przypadku dostawy kontrolowanej, o której mowa w art. 22 Konwencji sporządzonej na podstawie

artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1, oraz wzory stosowanych druków i rejestrów, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

**Art. 118.** Nie popełnia przestępstwa, kto, będąc do tego uprawnionym, wykonuje czynności określone w art. 117 ust. 1.

**Art. 119.** 1. **Dane, o których mowa w art. 112 ust. 1 i art. 113 ust. 1, oraz materiały uzyskane w trybie art. 111 ust. 1, art. 115 ust. 1, art. 116 ust. 1 i 3 oraz art. 117 ust. 1, które:**

1) zawierają informacje mające znaczenie dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe oraz przestępstwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, są przekazywane właściwemu miejscowo organowi KAS;
2) zawierają dowody pozwalające na wszczęcie **postępowania** albo mające znaczenie dla postępowania w sprawie o przestępstwo inne niż określone w pkt 1, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego przekazuje Prokuratorowi Generalnemu albo prokuratorowi okręgowemu właściwemu miejscowo ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego.

2. W przypadku gdy materiały uzyskane w toku kontroli operacyjnej:

1) zawierają informacje, o których mowa w art. 178 Kodeksu postępowania karnego, Szef Krajowej Administracji Skarbowej zarządza ich niezwłoczne, komisyjne i protokolarne zniszczenie;
2) mogą zawierać informacje, o których mowa w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego, albo informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2

Kodeksu postępowania karnego, Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje Prokuratorowi Generalnemu te materiały.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, Prokurator Generalny niezwłocznie po otrzymaniu materiałów kieruje je do Sądu, wraz z wnioskiem o:

1) stwierdzenie, które z przekazanych materiałów zawierają informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 2;
2) dopuszczenie do wykorzystania w postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe materiałów zawierających informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, nieobjęte zakazami określonymi w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

4. Sąd, niezwłocznie po **złożeniu** wniosku przez Prokuratora Generalnego, wydaje postanowienie o dopuszczeniu do wykorzystania w postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe materiałów, o których mowa w ust. 2 pkt 2, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu, a także zarządza niezwłoczne zniszczenie materiałów, których wykorzystanie w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe jest niedopuszczalne.

5. Na postanowienie Sądu w przedmiocie dopuszczenia do wykorzystania w postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe materiałów, o których mowa w ust. 2 pkt 2, Prokuratorowi Generalnemu przysługuje zażalenie. Do **zażalenia przepisy** Kodeksu postępowania karnego **stosuje się odpowiednio**.

6. W postępowaniu przed Sądem, w odniesieniu do materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej oraz niejawnego nadzorowania wytwarzania, przemieszczania i przechowywania przedmiotów przestępstwa oraz obrotu **nimi, przepis** art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego **stosuje się odpowiednio**.

**Art. 120.** 1. Dane, o których mowa w art. 112 ust. 1 i art. 113 ust. 1 oraz materiały uzyskane na podstawie art. 115 ust. 1, art. 116 ust. 1 i 3 oraz art. 117 ust. 1, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo **niemające** znaczenia dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego lub postępowania w sprawach celnych,

a także materiały uzyskane w wyniku kontroli operacyjnej, o których mowa w art. 119 ust. 4, których zniszczenie zarządził Sąd, podlegają niezwłocznemu, komisyjnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

2. Zniszczenie, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem materiałów, których zniszczenie zarządza Sąd, zarządza:

1) w odniesieniu do danych, o których mowa w art. 112 ust. 1 **i** art. 113 ust. 1, oraz materiałów uzyskanych na podstawie art. 115 ust. 1 i art. 117 ust. 1 **–** odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego;
2) w odniesieniu do materiałów uzyskanych na podstawie art. 116 ust. 1 i 3 **–** Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia danych, o których mowa w art. 112 ust. 1 i art. 113 ust. 1 oraz materiałów uzyskanych na podstawie art. 116 ust. 1 i **3** i art. 117 ust. 1, a także materiałów uzyskanych w wyniku kontroli operacyjnej, o których mowa w art. 119 ust. 4, których zniszczenie zarządził Sąd, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego niezwłocznie informuje Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego.

**Art. 121.** Informacje uzyskane w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz dane, o których mowa w art. 112 ust. 1 i art. 113 ust. 1, udostępnia się organom, służbom i instytucjom państwowym uprawnionym do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych.

**Art. 122.** Informacje uzyskane w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz dane, o których mowa w art. 112 ust. 1 i art. 113 ust. 1, mogą być udostępniane, także za pomocą informatycznych nośników danych, przez organy KAS, na zasadzie wzajemności, zagranicznym instytucjom lub międzynarodowym organizacjom zajmującym się zadaniami tożsamymi z zadaniami realizowanymi w ramach czynności określonych w niniejszym rozdziale. Przekazywanie informacji i danych następuje w trybie określonym w porozumieniach zawartych z instytucjami zagranicznymi lub międzynarodowymi organizacjami przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

**Art. 123.** Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego w zakresie **realizacji zadań**, o których mowa w art. 111 ust. 1, współdziałają z organami, służbami i instytucjami państwowymi uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz właściwymi organami i instytucjami państw członkowskich Unii Europejskiej, a także, w przypadkach i na zasadach określonych w odrębnych ustawach, z innymi organami.

**Art. 124.** 1. W zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 111 ust. 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego mogą:

1) uzyskiwać informacje i dane, w tym także niejawnie, gromadzić je, sprawdzać i przetwarzać, w tym dane osobowe, bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą;
2) nieodpłatnie uzyskiwać, gromadzić i przetwarzać dane ze zbiorów danych, w tym zbiorów danych osobowych, prowadzonych przez organy władzy publicznej oraz państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne.

2. Administrator **zbioru** danych, **o którym** mowa w ust. 1 pkt 2, jest obowiązany udostępnić dane funkcjonariuszowi wykonującemu czynności operacyjno-rozpoznawcze na podstawie imiennego upoważnienia organu, o którym mowa w ust. 1. Informacja o udostępnieniu tych danych podlega ochronie na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

3. Administrator zbioru danych, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na udostępnianie za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych informacji zgromadzonych w tych zbiorach organowi KAS, o którym mowa w ust. 1, bez konieczności składania wymaganych odrębnymi przepisami wniosków lub zapytań, jeżeli organ ten posiada:

1) urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
2) zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do danych osobowych i innych informacji uzyskiwanych w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych przez uprawnione do tego organy, służby i instytucje państwowe.

5. Dane osobowe przechowuje się przez okres, w którym są niezbędne **do** realizacji ustawowych zadań wykonywanych przez organy KAS. Organy KAS dokonują weryfikacji tych danych nie rzadziej niż co 5 lat od dnia ich uzyskania, usuwając dane zbędne.

**6.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia, o którym mowa w **ust. 2**, uwzględniając niezbędne dane funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze oraz oznaczenie administratora danych, o którym mowa w **ust. 3**, oraz zakres, warunki i tryb przekazywania informacji.

**Art. 125.** 1. Funkcjonariusz wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze przy wykonywaniu tych czynności może korzystać z pomocy innych osób. Zabronione jest ujawnianie danych o osobie udzielającej pomocy funkcjonariuszowi **wykonującemu czynności operacyjno-rozpoznawcze** przy wykonywaniu **tych czynności**.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej jest obowiązany ujawnić dane o osobie, o której mowa w ust. 1, na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwo wojenne, o zbrodnię przeciwko życiu lub o występek przeciwko życiu lub zdrowiu, gdy jego następstwem była śmierć człowieka, a także w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez tę osobę przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z uczestnictwem w czynnościach operacyjno-rozpoznawczych.

3. Osobom, o których mowa w ust. 1, za udzielenie pomocy może być przyznane wynagrodzenie.

4. Jeżeli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze z pomocy osoby, o której mowa w ust. 1, osoba ta poniosła uszczerbek na zdrowiu, przysługuje jej odszkodowanie na zasadach określonych **w Kodeksie cywilnym**.

5. Jeżeli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze z pomocy

osoby, o której mowa w ust. 1, osoba ta utraciła życie, jej spadkobiercom przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

**Art. 126.** Szef Krajowej Administracji Skarbowej przedstawia corocznie Sejmowi i Senatowi informację o działalności określonej w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119 i art. 120**.

**Art. 127.** 1. Koszty podejmowanych czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz szkoleń specjalistycznych, w zakresie których, ze względu na ochronę określoną w art. 128 ust. 1, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych, **przepisów o** finansach publicznych i **przepisów o** rachunkowości, a także odszkodowania oraz wynagrodzenia, o których mowa w art. 125 ust. 3–5, są pokrywane z tworzonego na ten cel funduszu operacyjnego, którym dysponuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. **Środki na ten fundusz są zapewniane w budżecie państwa, w części budżetowej, o której mowa w art. 9 ust. 1**.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej określi, w drodze zarządzenia, sposób dysponowania funduszem operacyjnym, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając przepisy o ochronie informacji niejawnych. Zarządzenie **to** nie podlega ogłoszeniu.

**Art. 128.** 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej zapewnia ochronę form, środków i metod wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, własnych obiektów i danych identyfikujących funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze. Udzielenie informacji dotyczących tych czynności może nastąpić wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, skierowane z powodu uzasadnionego podejrzenia popełnienia, w związku z prowadzonymi czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi, przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego. **Przepisy o ochronie informacji niejawnych stosuje się odpowiednio**.

2. **Funkcjonariusze wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze przy wykonywaniu tych czynności** mogą posługiwać się dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych ich identyfikujących oraz środków, którymi posługują się przy wykonywaniu zadań służbowych.

3. Nie popełnia przestępstwa:

1) kto poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów, o których mowa w ust. 2;

2) kto sporządza dokumenty, o których mowa w ust. 2;
3) kto udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2;
4) funkcjonariusz **wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze** posługujący się przy wykonywaniu **tych** czynności dokumentami, o których mowa w ust. 2.

4. Organy administracji publicznej są obowiązane, w granicach swojej właściwości, do udzielania właściwym organom KAS niezbędnej pomocy w zakresie wydawania i zabezpieczania dokumentów, o których mowa w ust. 2.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje, tryb wydawania i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2, **oraz sposób posługiwania się nimi,** z uwzględnieniem **wymagań** dotyczących ochrony informacji niejawnych.

**Art. 129.** Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić Zastępcę Szefa Krajowej Administracji Skarbowej do:

1) składania wniosków, o których mowa w art. 116 ust. 1, 3, 6 i 7, lub do zarządzenia kontroli operacyjnej w trybie określonym w art. 116 ust. 3;
2) zarządzania czynności, o których mowa w art. 117 ust. 1;
3) wykonywania innych czynności związanych z realizacją uprawnień określonych w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1 i art. 128 ust. 1, 2 i 4**.

**Art. 130.** 1. Funkcjonariusze w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 13–16, art. 14 ust. 1 pkt 7 i 19 oraz art. 33 ust. 1 pkt 15, oprócz uprawnień określonych w art. 63 mają prawo do:

1) zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania lokali mieszkalnych, pomieszczeń i innych miejsc, bagażu, ładunku, **środków przewozowych** i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
2) zatrzymywania i przeszukiwania urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w zakresie danych przechowywanych w tych urządzeniach lub systemach albo na nośnikach, w tym korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;

3) zatrzymywania osób wskutek pościgu, o którym mowa w art. 20 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi, sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r., w celu niezwłocznego przekazania ich funkcjonariuszom administracji celnej właściwego państwa członkowskiego **Unii Europejskiej;**

4) zatrzymywania osób i przedmiotów, których dane wprowadzone zostały do systemów, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203 oraz z 2015 r. poz. 1607), w celu podjęcia wnioskowanych we wpisie działań albo do bezzwłocznego przekazania osoby lub przedmiotu uprawnionemu organowi;

5) konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. c–g ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 1165, z 2014 r. poz. 24 i 1199 oraz z 2016 r. poz. 904);

6) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia i wykroczenia skarbowe, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.[13)]) i Kodeksie karnym skarbowym;

7) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

2. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5, w terminie 7 dni od dnia ich dokonania, przysługuje zażalenie do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności. Do zażalenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego w zakresie dotyczącym postępowania odwoławczego.

---

[13)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 765 i 1247, z 2014 r. poz. 486, 579, 786 i 969, z 2015 r. poz. 21, 396, 841, 1186, 1269, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437, 868 i 1265.

**Art. 131.** 1. W toku wykonywania czynności służbowych funkcjonariusze są **obowiązani** do poszanowania godności człowieka oraz respektowania innych praw i wolności obywatelskich.

2. Funkcjonariusze są **obowiązani** do wykonywania czynności służbowych w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste i majątkowe **podmiotów**, których te czynności dotyczą.

3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne.

**4. Osobę zatrzymaną po wykonaniu niezbędnych czynności procesowych należy niezwłocznie doprowadzić do najbliższej jednostki Policji lub Straży Granicznej lub zwolnić po ustaniu przyczyn zatrzymania.**

5. W razie uzasadnionej potrzeby zatrzymaną osobę należy niezwłocznie poddać badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.

6. Osobie zatrzymanej lub osobie, wobec której dokonano przeszukania, przysługują uprawnienia odpowiednio osoby zatrzymanej lub osoby, której prawa zostały naruszone, przewidziane w Kodeksie postępowania karnego.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5, przypadki uzasadniające potrzebę niezwłocznego udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej lub potrzebę poddania jej niezbędnym badaniom lekarskim, a także czas i organizację tych badań oraz sposób ich dokumentowania, mając na celu ochronę zdrowia osoby zatrzymanej.

**Art. 132.** Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania czynności, o których mowa w art. 130 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz **art. 131 ust. 4** oraz tryb i zakres współpracy Służby Celno-Skarbowej z Policją i Strażą Graniczną, uwzględniając potrzebę zapewnienia odpowiedniej skuteczności podejmowanych przez funkcjonariuszy czynności, a także potrzebę ochrony dóbr osobistych i praw majątkowych osoby, wobec której zostały podjęte.

**Art. 133.** 1. **Zatrzymanie statku przemieszczającego** się po morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym lub wodach śródlądowych może być dokonane

tylko przez pełniące służbę, oznakowane jednostki pływające KAS, zwane dalej „jednostkami pływającymi”.

2. Zatrzymanie statku w strefie przyległej przez jednostki pływające może nastąpić jedynie w celu zapobiegania naruszaniu przepisów **prawa celnego** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Dowódca jednostki pływającej na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej i śródlądowych drogach wodnych ma prawo:

1) wezwać statek do zmniejszenia prędkości przepływu, zatrzymania się do kontroli oraz zastosowania się do wskazanego kursu przepływu;
2) zatrzymać statek, wejść na jego pokład, sprawdzić dokumenty dotyczące statku i ładunku, wylegitymować załogę statku oraz znajdujących się na nim pasażerów, zbadać ładunek i przeszukać pomieszczenia statku, a także zatrzymać osobę podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
3) zmusić statek do zawinięcia do wskazanego portu, jeżeli kapitan nie stosuje się do wydanych poleceń.

4. Dowódca jednostki pływającej ma prawo do podejmowania działań, o których mowa w ust. 3, w szczególności, **gdy:**

1) **statek** przyjmuje na pokład lub wysadza osoby wbrew obowiązującym przepisom lub dokonuje załadunku lub wyładunku towarów poza miejscami do tego wyznaczonymi;
2) **statek** opuszcza port bez kontroli;
3) zachodzi obawa, że **statek** nawiązuje łączność z wybrzeżem;
4) **statek** zakotwicza poza miejscem do tego przeznaczonym.

5. W celu zatrzymania statku dowódca jednostki pływającej, z odległości umożliwiającej odebranie sygnału, przekazuje wizualny i dźwiękowy sygnał polecający zatrzymanie się statku.

6. Jednostki pływające, w celu **zatrzymania statku**, stosują sygnały międzynarodowego kodu sygnałowego, zapalając światło niebieskie błyskowe widoczne dookoła widnokręgu.

7. W przypadku gdy mimo wezwania do zatrzymania, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, statek nie zatrzyma się, dowódca jednostki pływającej wzywa jednostkę pływającą Straży Granicznej w celu udzielenia pomocy przy zatrzymaniu statku.

8. Jeżeli przed podjęciem czynności kontrolnych uzyskano wiarygodne informacje wskazujące na możliwość niezatrzymania się statku lub możliwość ostrzelania lub wystąpienia zagrożenia przejęcia jednostki pływającej, właściwy naczelnik urzędu celno-skarbowego może wystąpić z wnioskiem o przydzielenie jednostce pływającej asysty jednostki pływającej Straży Granicznej.

9. Przepisów ust. 1–8 nie stosuje się do **okrętów** określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934 i 1014, z 2015 r. poz. 1642 oraz z 2016 r. poz. 266, 542 i 1250) oraz w przypadku czynności wykonywanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 12.

10. Jednostki pływające w czasie wykonywania zadań podnoszą jako banderę flagę państwową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej oraz, w celu identyfikacji, **flagę KAS określoną w przepisach ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 625).**

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób oznakowania jednostek pływających, uwzględniając zapewnienie ich identyfikacji.

12. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb współdziałania Służby Celno-Skarbowej i Straży Granicznej w zakresie zadań wykonywanych na podstawie ust. 7 i 8, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia **funkcjonariuszy oraz** sprawnego wykonywania kontroli.

**Art. 134.** 1. Dane dotyczące osób korzystających z usług pocztowych oraz dane dotyczące faktu i okoliczności świadczenia lub korzystania z tych usług mogą być ujawnione organom KAS i przez nie przetwarzane wyłącznie w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 13–16.

2. Ujawnianie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na:

1) pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego;
2) żądanie funkcjonariusza mającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.

**3.** Operatorzy pocztowi są obowiązani do udostępniania danych określonych w ust. 1 funkcjonariuszowi wskazanemu we wniosku organu KAS.

4. Udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na koszt operatora pocztowego.

**Art. 135.** Komórki organizacyjne KAS oraz funkcjonariusze otrzymują uzbrojenie oraz wyposażenie**, w tym wyposażenie specjalne,** niezbędne do wykonywania przez funkcjonariuszy czynności służbowych.

**Art. 136.** 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, 12 lit. a, pkt 13, 17, 18 i 20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki, oraz środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, z wyłączeniem materiałów wybuchowych, lub wykorzystać te środki.

2. Na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przysługuje zażalenie do prokuratora rejonowego właściwego dla miejsca zdarzenia.

3. Funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać:

1) w przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1, 2 i 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, 2 lit. a i pkt 3–6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
2) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
3) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, jeżeli ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie **dla** życia lub zdrowia funkcjonariusza lub innej osoby lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba zatrzymana może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

5. W broń palną i środki przymusu bezpośredniego może być wyposażony **funkcjonariusz, który został** przeszkolony w zakresie związanym z jej używaniem.

**Art. 137.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) uzbrojenie przysługujące **funkcjonariuszom**;
2) kryteria i tryb przydziału broni palnej, normy uzbrojenia oraz sposób jej magazynowania, przechowywania i zapewniania właściwego stanu technicznego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i uniemożliwienie użycia broni palnej przez osobę nieuprawnioną;
3) normy wyposażenia niezbędnego do wykonywania czynności służbowych, zasady jego przyznawania i użytkowania, biorąc pod uwagę zakres wykonywanych zadań;
4) warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 136 ust. 1, uwzględniając zakres zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy lub rodzaje stanowisk.

**Art. 138.** 1. Uprawnienia, o których mowa w art. 136 ust. 3, przysługują funkcjonariuszom wykonującym czynności, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4, art. 130** i art. 133 **ust. 1–10,** oraz funkcjonariuszom upoważnionym przez Szefa KAS do wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13–16.

2. W urzędzie obsługującym ministra **właściwego do spraw finansów publicznych** może działać wyodrębniona komórka organizacyjna, w której funkcjonariusze są uprawnieni do wykonywania czynności, o których mowa w art. 130 ust. 1, właściwa do prowadzenia działań na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Art. 139.** W przypadku bezpośredniego zagrożenia przejęciem jednostki pływającej przez załogę innego statku przepisy art. 136 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio.

**Art. 140.** W zakresie nieuregulowanym do spraw, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się odpowiednio przepisy **działu VII** Ordynacji podatkowej.

Dział VI

## Praca w Krajowej Administracji Skarbowej i służba w Służbie Celno-Skarbowej

Rozdział 1

### Przepisy ogólne

**Art. 141.** 1. **W jednostkach organizacyjnych KAS może być zatrudniona albo pełnić służbę osoba, która nie pełniła służby zawodowej ani nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1388 oraz z 2016 r. poz.** 178 i 749**), ani nie była ich współpracownikiem.**

2. Przy naborze do pracy albo przyjęciu do służby w jednostkach organizacyjnych KAS, kandydaci urodzeni przed dniem 1 sierpnia 1972 r. są obowiązani do złożenia kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenia dotyczącego pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa, **o których mowa w ust. 1,** lub współpracy z tymi organami.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, mając na względzie zapewnienie jednolitości składanych oświadczeń oraz zakres danych objętych oświadczeniem.

**Art. 142.** 1. Zadania kierownika jednostki organizacyjnej w sprawach z zakresu pracy i służby funkcjonariuszy w izbie administracji skarbowej wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi KAS wykonuje dyrektor izby administracji skarbowej.

2. Zadania kierownika jednostki organizacyjnej wobec dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, dyrektora Szkoły, dyrektora Centrum oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra wykonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

**Art. 143.** 1. **Osoby zatrudnione w izbie administracji skarbowej** oraz funkcjonariusze izby administracji skarbowej, realizujący:

1) w urzędach skarbowych zadania, o których mowa w art. 28 ust. 1,
2) w urzędach celno-skarbowych zadania, o których mowa w art. 33 ust. 1

– podlegają naczelnikowi tego urzędu.

2. Dyrektor izby administracji skarbowej nie może wydawać poleceń **osobom zatrudnionym w tej izbie** oraz funkcjonariuszom tej izby w indywidualnych sprawach w zakresie realizowanych zadań określonych w art. 28 ust. 1 oraz w art. 33 ust. 1.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w sprawach z zakresu pracy i służby jest wymagane uzyskanie stanowiska odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego, w przypadku:

1) zmiany warunków pracy albo służby oraz wynagrodzenia albo uposażenia;
2) rozwiązania stosunku pracy albo **zwolnienia ze** służby;
3) przeniesienia do innego urzędu w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej oraz do Najwyższej Izby Kontroli w rozumieniu ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677);
4) przeniesienia funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej KAS.

4. Stanowisko naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego, o którym mowa w ust. 3, jest wiążące dla dyrektora izby administracji skarbowej.

**Art. 144.** 1. Małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie, powinowactwa pierwszego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osoby prowadzące wspólne gospodarstwo domowe nie mogą pełnić służby **ani** być zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS, jeżeli powstałby między tymi osobami stosunek podległości służbowej.

2. **Osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS** oraz **funkcjonariusze są** obowiązani do złożenia kierownikowi jednostki organizacyjnej pisemnej informacji o zaistnieniu przesłanek określonych w ust. 1.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, powinna zawierać w szczególności imię i nazwisko składającego informację, imię i nazwisko **osoby zatrudnionej w**

**jednostce organizacyjnej KAS** albo funkcjonariusza **będących** jego małżonkiem, osobą pozostającą z nim w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie, powinowactwa pierwszego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli albo osobą prowadzącą z nim wspólne gospodarstwo domowe.

4. Informację, o której mowa w ust. 2, należy złożyć bezzwłocznie po zaistnieniu przesłanek powodujących powstanie obowiązku złożenia tej informacji albo uzyskaniu wiedzy uzasadniającej złożenie takiej informacji.

5. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, ich zastępcy, **naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor Szkoły i dyrektor Centrum składają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej informację, o której mowa w ust. 2.**

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 2, mając na względzie zapewnienie jednolitości składanych informacji oraz zakres danych objętych informacją.

**Art. 145.** 1. **Osobie zatrudnionej w jednostce organizacyjnej KAS** oraz funkcjonariuszowi przysługują odpowiednio do wynagrodzenia albo uposażenia:

1) dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego za wykonywanie:
   a) kontroli podatkowej,
   b) kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 53 ust. 2 pkt 9,
   **c) kontroli, o której mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z** 2016 r. poz. 299 i 615**),**
   d) audytu,
   e) czynności, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130**;
2) dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego dla kierownika komórki organizacyjnej, wykonującej kontrolę, audyt lub czynności, o których mowa w **pkt 1**, który dokonuje osobiście czynności w tym zakresie, opracowuje lub weryfikuje dokumentację

prowadzonych kontroli, audytu oraz czynności, o których mowa w **pkt 1**, w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy albo służby;

3) dodatek orzeczniczy w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego **osoby zatrudnionej w jednostce organizacyjnej KAS albo uposażenia zasadniczego funkcjonariusza na stanowisku radcy skarbowego** za wykonywanie czynności organu, o których mowa w art. 13 § 2c Ordynacji podatkowej.

**2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, warunki i tryb przyznawania, wypłaty, zmiany wysokości oraz utraty dodatku kontrolerskiego, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczności kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, kontroli, o której mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 53 ust. 2 pkt 9, audytu lub czynności, o których mowa w art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130, przez zapewnienie motywacji do ich sprawnego wykonywania.**

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku **orzeczniczego, warunki** i tryb przyznawania dodatku orzeczniczego, **wypłaty, zmiany wysokości oraz** utraty dodatku orzeczniczego, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczności postępowań przez zapewnienie motywacji **osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS** oraz funkcjonariuszy **do rzetelnego i sprawnego** wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

Rozdział 2

**Praca w Krajowej Administracji Skarbowej**

**Art. 146.** 1. **Osoby zatrudnione** w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Szkole oraz Centrum są obowiązani corocznie, w terminie do dnia 31 marca, składać oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

**2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS na stanowiskach pomocniczych, robotniczych, obsługowych lub przy sporządzaniu i wydawaniu posiłków.**

3. Oświadczenie składa się kierownikowi jednostki organizacyjnej **KAS**, w której **osoba** jest **zatrudniona.**

4. Do dokonywania analizy oświadczeń składanych przez **osoby zatrudnione** w Krajowej Informacji Skarbowej i izbie administracji skarbowej są uprawnieni kierownicy tych jednostek oraz komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym. W przypadku **osób** zatrudnionych w Szkole i Centrum analizy oświadczeń o stanie majątkowym dokonuje komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym.

5. **Niebędący** funkcjonariuszem dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor Szkoły, dyrektor Centrum oraz ich zastępcy oświadczenia o stanie majątkowym składają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

6. Do dokonywania analizy oświadczeń **osób**, o których mowa w ust. 5, jest uprawniona komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym.

7. W zakresie nieuregulowanym do spraw oświadczeń o stanie majątkowym **osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS** stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. poz. 1584, z późn. zm.[14)]).

**Art. 147.** 1. Członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS może otrzymać propozycję przeniesienia do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Z wnioskiem o pełnienie służby w Służbie Celno-Skarbowej może wystąpić także członek korpusu służby cywilnej.

3. Propozycję, o której mowa w ust. 1, przedstawia kierownik jednostki organizacyjnej.

4. Propozycja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

---

[14)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. poz. 1458, z 2009 r. poz. 1375, z 2010 poz. 1228 oraz z 2015 r. poz. 1635 oraz z 2016 r. poz. 1202.

1) datę przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy;
2) miejsce służby;
3) rodzaj służby;
4) stanowisko służbowe;
5) stopień służbowy;
6) uposażenie.

5. Członek korpusu służby cywilnej w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji, o której mowa w ust. 1, składa pisemne oświadczenie o przyjęciu **albo** odmowie przyjęcia propozycji.

6. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą dyrektora generalnego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub kierownika jednostki organizacyjnej wykonującego jego zadania, w której członek korpusu służby cywilnej jest zatrudniony.

7. Dotychczasowy stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek służbowy na podstawie aktu mianowania.

8. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych KAS wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej.

9. W przypadku członka korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, **przepis** art. 239 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku członka korpusu służby cywilnej, który w wyniku przekształcenia, o którym mowa w ust. 7, stał się funkcjonariuszem i pracował przez okres krótszy niż 6 miesięcy w danym roku kalendarzowym w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub ministra właściwego do spraw instytucji finansowych albo w jednostce organizacyjnej KAS, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub ministra właściwego do spraw instytucji finansowych albo w jednostce organizacyjnej KAS, za który wynagrodzenie roczne przysługuje.

11. Stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który odmówił przyjęcia złożonej propozycji, nie ulega zmianie.

Rozdział 3

**Przebieg służby w Służbie Celno-Skarbowej**

**Art. 148.** 1. **Funkcjonariuszem może być osoba:**

1) **będąca** obywatelem polskim;
2) **korzystająca** z pełni praw publicznych;
3) **która** nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za **umyślne przestępstwo** lub umyślne przestępstwo skarbowe;
4) **posiadająca** co najmniej średnie wykształcenie;
5) **ciesząca się** nieposzlakowaną **opinią**;
6) **której** stan zdrowia **pozwala** na pełnienie służby na określonym stanowisku.

2. Funkcjonariuszem wykonującym czynności, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130**, może być osoba, która dodatkowo:

1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
3) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do **pełnienia** służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotowa jest się podporządkować;
4) daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

**Art. 149.** 1. **Informacja o wolnych stanowiskach służbowych w Służbie Celno-Skarbowej stanowi informację publiczną.**

2. Informacje o wolnych stanowiskach w Służbie Celno-Skarbowej, na których są wykonywane czynności określone w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130,** oraz o kandydatach zgłaszających się na te stanowiska, a także o nawiązaniu stosunku służbowego w wyniku naboru nie podlegają upowszechnianiu i udostępnianiu.

**Art. 150.** 1. Przyjęcie kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składa się:

1) złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o uprzednim zatrudnieniu;
2) test wiedzy;
3) **rozmowa kwalifikacyjna;**
4) **test** sprawności fizycznej;
5) test psychologiczny i kompetencyjny do służby w Służbie Celno-Skarbowej;
6) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Służbie Celno-Skarbowej;
7) sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby;
8) przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

2. W przypadku kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej w **komórce, w której są wykonywane** czynności określone w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130,** postępowanie kwalifikacyjne obejmuje dodatkowo badanie psychofizjologiczne.

3. Zdolność fizyczną i psychiczną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w art. 204 ust. 1.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zwolnić kandydata do służby z **testu** sprawności fizycznej.

5. **Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym. Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w Służbie Celno-Skarbowej w komórkach, w których są wykonywane czynności określone w art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130, nie podlegają upowszechnianiu i udostępnianiu.**

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy zakres informacji, o których mowa w art. 149 ust. 1, **i** sposób podawania ich do wiadomości;
2) kryteria i szczegółowy tryb postępowania kwalifikacyjnego do służby w Służbie Celno-Skarbowej oraz zakres tematyczny testu wiedzy;
3) zakres **testu sprawności** fizycznej;
4) wzór kwestionariusza osobowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

7. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni powszechność dostępu do informacji, zakres zadań wykonywanych na poszczególnych stanowiskach służbowych i wymagań związanych z tymi stanowiskami oraz potrzebę ujednolicenia formularzy stosowanych w trakcie postępowania kwalifikacyjnego.

**Art. 151.** 1. Stosunek służbowy funkcjonariusza powstaje w drodze mianowania, na podstawie zgłoszenia się do służby.

2. Osoba mianowana funkcjonariuszem służby przygotowawczej otrzymuje stopień służbowy aplikanta.

3. Służba przygotowawcza trwa 2 lata. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariuszowi wyznacza się opiekuna spośród funkcjonariuszy.

**Art. 152.** 1. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz jest obowiązany:

1) odbyć szkolenie praktyczne;
2) **złożyć z wynikiem pozytywnym egzamin kończący zasadniczy kurs zawodowy albo egzamin** zawodowy;
3) **złożyć z wynikiem pozytywnym egzamin ze znajomości języka obcego albo** przedłożyć dokument potwierdzający znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej w przypadkach uzasadnionych potrzebami służby lub kwalifikacjami funkcjonariusza może:

1) zwolnić funkcjonariusza z obowiązku odbycia służby przygotowawczej;
2) skrócić okres służby przygotowawczej;
3) zwolnić funkcjonariusza z poszczególnych obowiązków określonych w ust. 1.

3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, na pisemny wniosek funkcjonariusza, w przypadkach wskazanych w tym wniosku lub uzasadnionych potrzebami służby, może przedłużyć okres służby przygotowawczej.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, program i przebieg służby przygotowawczej, obowiązki opiekuna, tryb opiniowania, tryb rozpatrywania odwołań od opinii okresowych, szczegółowe warunki i tryb egzaminów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, oraz wykaz dokumentów potwierdzających znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych, mając na względzie sprawne przeprowadzenie opiniowania oraz sprawdzenie przygotowania funkcjonariusza do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

**Art. 153.** 1. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz podlega opiniowaniu okresowemu, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Opinię wydaje bezpośredni przełożony w porozumieniu z opiekunem funkcjonariusza.

2. Funkcjonariusza zapoznaje się z opinią okresową w terminie 14 dni od dnia jej sporządzenia. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią, wnieść odwołanie do kierownika jednostki organizacyjnej.

3. W przypadku gdy opinię wydaje dyrektor izby administracji skarbowej albo Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią.

**Art. 154.** Po zakończeniu służby przygotowawczej, z zastrzeżeniem art. 152 ust. 2 pkt 1, i po spełnieniu warunków określonych w art. 152 ust. 1 oraz po uzyskaniu opinii okresowej stwierdzającej przydatność do służby w Służbie Celno-Skarbowej, funkcjonariusz zostaje mianowany do służby stałej.

**Art. 155.** 1. Mianowania funkcjonariusza do służby przygotowawczej albo do służby stałej dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej.

2. Akt mianowania zawiera:

1) imię i nazwisko;
2) datę mianowania;
3) rodzaj służby.

3. Dokonując mianowania, kierownik jednostki organizacyjnej wskazuje jednostkę organizacyjną KAS, w której funkcjonariusz będzie pełnił służbę.

**4. Funkcjonariusz mianowany otrzymuje legitymację służbową.**

5. Kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia mianowania, mianuje funkcjonariusza na stopień służbowy oraz określa, w formie pisemnej, stanowisko służbowe, uposażenie oraz miejsce pełnienia służby. **Przepisy** art. 189 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

**Art. 156.** 1. Przed podjęciem służby funkcjonariusz składa pisemne ślubowanie następującej treści:

„Świadomy podejmowanych obowiązków funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej ślubuję wiernie służyć Rzeczypospolitej Polskiej, **przestrzegać Konstytucji** Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązującego porządku prawnego, rzetelnie wykonywać powierzone mi zadania oraz strzec dobrego imienia służby, honoru i godności funkcjonariusza, a także przestrzegać zasad etyki zawodowej.”.

2. Do treści ślubowania, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz może dodać słowa: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

**Art. 157.** 1. Kierownik jednostki organizacyjnej prowadzi dokumentację przebiegu służby funkcjonariusza i gromadzi ją w aktach osobowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia dokumentacji, o której mowa w ust. 1, mając na względzie zapewnienie prawidłowego udokumentowania przebiegu służby oraz ochrony danych identyfikujących funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze.

**Art. 158.** Funkcjonariuszowi, w związku z mianowaniem ze służby przygotowawczej do służby stałej, przysługują środki na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia należnego w dniu tego mianowania.

**Art. 159.** 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariuszowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy, zgodnie z jego kwalifikacjami. W szczególnie uzasadnionych przypadkach powierzenie obowiązków może zostać przedłużone do 12 miesięcy.

2. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariusza można przenieść na takie samo **albo** równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej KAS, w tej samej **albo** innej miejscowości.

3. Przeniesienia, o którym mowa w ust. 2, można dokonać również na pisemny wniosek funkcjonariusza, jeżeli potrzeby KAS nie stanowią przeszkody.

4. Funkcjonariuszowi, w związku z przeniesieniem do służby w innej miejscowości, przysługuje jednorazowe świadczenie pieniężne na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, w przypadku gdy łączy się z tym zmiana miejsca zamieszkania. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

5. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariusza można przenieść czasowo, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w tej samej **albo** innej miejscowości do innej jednostki organizacyjnej KAS. W okresie 2 lat od **dnia** przeniesienia do pełnienia służby stałej w innej miejscowości funkcjonariusz może być, po raz kolejny, przeniesiony do pełnienia służby w następnej miejscowości, **a** jeżeli dojazd do miejsca zamieszkania z tej następnej miejscowości jest znacznie utrudniony – tylko za pisemną zgodą funkcjonariusza.

6. W przypadkach określonych w ust. 1, 2 i 5 funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie stosownie do wykonywanych obowiązków służbowych, lecz nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

7. Przeniesień, o których mowa w ust. 2, 3 i 5, dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej, a w sytuacji, gdy łączą się one z przeniesieniem do innych jednostek organizacyjnych KAS, o których mowa w **art. 36 ust. 1 pkt 1 i 3**, przeniesień tych dokonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

**Art. 160.** 1. Funkcjonariusza można, za jego pisemną zgodą, oddelegować do wykonywania pracy poza Służbą Celno-Skarbową.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących funkcjonariuszowi w czasie oddelegowania,
2) tryb postępowania w przypadku zmiany warunków oddelegowania, w tym w zakresie ustalania i wypłaty uposażenia oraz prawa do urlopu,
3) tryb odwołania funkcjonariusza z oddelegowania,
4) podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o oddelegowanie funkcjonariusza

– uwzględniając charakter zadań wykonywanych poza Służbą Celno-Skarbową, do wykonywania których funkcjonariusz może być oddelegowany.

**Art. 161.** 1. Funkcjonariusz służby stałej, po uzyskaniu pisemnej zgody kierownika jednostki organizacyjnej, może ubiegać się o pracę w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską lub organizacjach międzynarodowych.

2. Funkcjonariusza, którego kandydatura została zaakceptowana przez instytucję Unii Europejskiej, jednostkę utworzoną przez Unię Europejską lub organizację międzynarodową, kierownik jednostki organizacyjnej oddelegowuje do pracy w tej instytucji, jednostce lub organizacji.

**3.** Oddelegowanie funkcjonariusza następuje po uzyskaniu pisemnej informacji o zaakceptowaniu jego kandydatury przez instytucję Unii Europejskiej, jednostkę utworzoną przez Unię Europejską lub organizację międzynarodową.

4. Oddelegowanie funkcjonariusza następuje na czas wykonywania pracy. W trakcie oddelegowania funkcjonariuszowi przysługują świadczenia wynikające z ustawy, z wyjątkiem prawa do urlopów określonych w art. 213, chyba że instytucja Unii Europejskiej, jednostka utworzona przez Unię Europejską lub organizacja międzynarodowa nie **zapewnia** oddelegowanemu funkcjonariuszowi prawa do urlopu wypoczynkowego.

5. Wzajemne prawa i obowiązki funkcjonariusza i instytucji Unii **Europejskiej, jednostki** utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej, do której funkcjonariusz został oddelegowany, określają przepisy obowiązujące w tej instytucji, jednostce lub organizacji.

6. Okres oddelegowania funkcjonariusza wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej.

**Art. 162.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić pisemnej zgody na oddelegowanie funkcjonariusza służby stałej do pełnienia funkcji przedstawiciela Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przy polskich placówkach dyplomatycznych. **Przepisy** art. 161 ust. 4 i 6 stosuje się odpowiednio.

**Art. 163.** 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może oddelegować funkcjonariusza, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, do pełnienia służby na

terytorium innego państwa w celu wykonania określonych **przez niego** zadań zleconych. Przepis art. 164 stosuje się odpowiednio.

2. Funkcjonariuszowi oddelegowanemu do pełnienia służby na terytorium innego państwa w trakcie oddelegowania przysługują świadczenia wynikające z ustawy oraz:

1) związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby na terytorium innego państwa, w drodze do kraju lub innego państwa w celu załatwienia spraw służbowych:
   a) diety na pokrycie kosztów wyżywienia,
   b) zwrot kosztów przejazdu,
   c) zwrot kosztów noclegu,
   d) zwrot kosztów przewozu bagażu;
2) ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w miejscu pełnienia służby na terytorium innego państwa;
3) zwrot udokumentowanych kosztów niezbędnego leczenia poniesionych na terytorium innego państwa, z wyłączeniem kosztów zakupu leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, kosztów zabiegów chirurgii plastycznej i kosmetycznych oraz kosztów nabycia protez ortopedycznych, dentystycznych lub **okularów;**
4) zwrot kosztów rozmów telefonicznych.

3. Do należności, o których mowa w ust. 2 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

4. Zwrot kosztów leczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie przysługuje, jeżeli funkcjonariusz jest uprawniony, na podstawie odrębnych przepisów, do leczenia za granicą lub gdy koszty jego leczenia są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

5. W razie śmierci funkcjonariusza oddelegowanego na terytorium innego państwa koszt transportu jego zwłok do kraju **jest pokrywany z budżetu państwa, z części, o której mowa w art. 9 ust. 1.**

**6.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość przyznawanych świadczeń, o których mowa w **ust. 2**,

uwzględniając koszty związane z pełnieniem służby przez funkcjonariusza na terytorium innego państwa.

**Art. 164.** Nie można bez zgody zainteresowanego przenieść do pełnienia służby w innej miejscowości:

1) funkcjonariusza-kobiety w ciąży;
2) funkcjonariusza samodzielnie sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 18;
3) funkcjonariusza, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres służby umożliwia uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

**Art. 165.** 1. Przeniesienie funkcjonariusza do innej miejscowości, z której dojazd do miejsca zamieszkania jest znacznie utrudniony, wymaga zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej.

2. W **przypadku określonym** w ust. 1 funkcjonariuszowi przysługuje zwrot **udokumentowanych** kosztów przeniesienia, w tym zwrot kosztów podróży.

3. Dojazd uznany będzie za znacznie utrudniony, jeżeli czas dojazdu publicznymi środkami transportu zbiorowego, przewidziany w rozkładzie jazdy od stacji (przystanku) zlokalizowanej najbliżej miejsca zamieszkania do stacji (przystanku) zlokalizowanej najbliżej miejsca pełnienia służby łącznie z przesiadkami, przekracza w obie strony 2 godziny.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, ich wysokość oraz sposób udokumentowania przez funkcjonariusza poniesionych kosztów przeniesienia, w tym kosztów podróży, uwzględniając prawidłowość przyznawania tych świadczeń oraz ochronę interesów Skarbu Państwa.

**Art. 166.** 1. W przypadku, o którym mowa w art. 165 ust. 1, jeżeli zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione oraz jeżeli on sam lub jego małżonek nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej, funkcjonariuszowi przysługuje zwrot udokumentowanych kosztów przeniesienia lub równoważnik pieniężny.

2. Miejscowością pobliską jest miejscowość, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości pełnienia służby nie przekracza 30 km.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość oraz warunki przyznawania **i wypłacania** równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1,
2) wzory wymaganych dokumentów, niezbędnych do otrzymania równoważnika pieniężnego

– mając na względzie terminowe **przyznawanie równoważnika pieniężnego oraz prawidłowość jego wypłacania**.

**Art. 167.** Przepisów art. 165 i art. 166 nie stosuje się w przypadku przeniesienia funkcjonariusza na jego wniosek.

**Art. 168.** 1. W przypadku reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS funkcjonariusza można przenieść na inne lub równorzędne stanowisko służbowe, odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli nie jest możliwe pełnienie służby na dotychczasowym stanowisku.

2. Po przeniesieniu funkcjonariuszowi przysługuje przez okres 6 miesięcy uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

**Art. 169.** 1. W przypadku zniesienia jednostki organizacyjnej KAS kierownik jednostki organizacyjnej wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki staje się stroną w dotychczasowych stosunkach służbowych.

2. W terminie 30 dni od dnia zniesienia jednostki organizacyjnej KAS kierownik jednostki organizacyjnej, wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki, proponuje funkcjonariuszowi warunki pełnienia służby, uwzględniające jego kwalifikacje i doświadczenie, oraz wskazuje termin - nie krótszy niż 14 dni – do którego funkcjonariusz może złożyć oświadczenie o przyjęciu **albo** odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

3. Niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, we wskazanym terminie jest równoznaczne z odmową przyjęcia proponowanych warunków.

4. W przypadku odmowy przyjęcia proponowanych warunków funkcjonariusza zwalnia się ze służby po upływie:

1) 2 tygodni – w przypadku funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej,
2) 3 miesięcy – w przypadku funkcjonariuszy w służbie stałej

– od dnia złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

5. W przypadku złożenia oświadczenia o przyjęciu proponowanych warunków, w terminie 30 dni od dnia złożenia tego oświadczenia, kierownik jednostki organizacyjnej wydaje decyzję określającą warunki pełnienia służby, z tym że przez okres 6 miesięcy od dnia wydania decyzji funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

**Art. 170. 1.** Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadku:

1) orzeczenia przez komisję lekarską trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku służbowym, z zastrzeżeniem że przez okres 6 miesięcy funkcjonariusz zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia;
2) likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza na inne równorzędne stanowisko w tej samej jednostce organizacyjnej KAS;
3) pisemnego wniosku funkcjonariusza.

**2.** W przypadku poddania funkcjonariusza rehabilitacji zdrowotnej lub przygotowaniu do innych obowiązków służbowych zachowuje on prawo do dotychczasowego uposażenia przez okres rehabilitacji lub przygotowywania, nie dłużej jednak niż przez **okres** 12 miesięcy.

**Art. 171.** 1. Funkcjonariusz może otrzymać propozycję przeniesienia do pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS.

2. Z wnioskiem o przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić także funkcjonariusz.

3. Propozycję, o której mowa w ust. 1, przedstawia dyrektor generalny urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub kierownik jednostki organizacyjnej wykonujący jego zadania.

4. Propozycja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

1) datę przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy;
2) miejsce pracy;

3) rodzaj umowy o pracę;
4) stanowisko pracy;
5) wynagrodzenie.

5. Funkcjonariusz w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji, o której mowa w ust. 1, składa pisemne oświadczenie o przyjęciu **albo** odmowie przyjęcia propozycji.

6. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę.

7. Dotychczasowy stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę. Przepis art. 35 ust. 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej stosuje się **odpowiednio**.

**8. Funkcjonariuszowi, który został osobą zatrudnioną w jednostce organizacyjnej KAS, okres służby w Służbie Celno-Skarbowej wlicza się do stażu pracy.**

9. Stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił **przyjęcia propozycji**, **o której mowa w ust. 1,** nie ulega zmianie.

**Art. 172.** 1. W sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości, w szczególności w przypadkach **potrzeby** ochrony i **zagrożenia** bezpieczeństwa Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może skierować funkcjonariusza do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym.

2. W czasie **pełnienia** służby w systemie nadzwyczajnym funkcjonariusz pozostaje w ciągłej dyspozycji przełożonego.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) organizację pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym,
2) warunki i tryb kierowania do pełnienia służby **w systemie nadzwyczajnym** oraz sposób jej pełnienia,
3) dzienny tok służby, częstotliwość i wymiar przerw między okresami pełnienia służby oraz rodzaje dokumentów związanych z pełnieniem służby w systemie nadzwyczajnym

– uwzględniając prawidłowość dokumentowania przebiegu służby w systemie nadzwyczajnym **oraz** prawidłową realizację zadań KAS w tym **systemie**.

**Art. 173.** 1. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej może być na własną prośbę przeniesiony funkcjonariusz Policji albo Straży Granicznej, jeżeli ma on szczególne kwalifikacje do jej pełnienia.

2. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej przenosi minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu odpowiednio z Komendantem Głównym Policji albo Komendantem Głównym Straży **Granicznej**.

3. Funkcjonariusz przeniesiony do służby w Służbie Celno-Skarbowej nabywa uprawnienia określone w ustawie, z uwzględnieniem stażu służby w Policji lub w Straży Granicznej.

4. Przeniesienie funkcjonariusza w trybie, o którym mowa w ust. 1, może być poprzedzone przeprowadzeniem czynności, o których mowa w art. 150, w celu potwierdzenia jego przydatności i szczególnych kwalifikacji do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy tryb przenoszenia **funkcjonariuszy, o** których mowa w ust. **1, do** służby w Służbie Celno-Skarbowej,
2) równorzędność okresów służby, stażu i kwalifikacji zawodowych uzyskanych w dotychczasowych jednostkach,
3) rodzaje kwalifikacji, które mogą zostać uznane za szczególnie przydatne w Służbie Celno-Skarbowej

– mając na względzie **potrzebę zapewnienia sprawnego przeniesienia** pomiędzy służbami oraz przydatność funkcjonariuszy do służby w Służbie Celno-Skarbowej.

**Art. 174.** 1. W celu sprawdzenia przydatności do służby na danym stanowisku badaniu psychofizjologicznemu, testowi sprawności fizycznej oraz badaniu psychologicznemu może zostać poddany, na wniosek lub z urzędu, funkcjonariusz wykonujący czynności, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130,** oraz funkcjonariusz przewidziany do wykonywania tych czynności.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres, warunki i tryb przeprowadzania badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego,
2) terminy przeprowadzania badań i testów, w przypadku gdy badania lub testy mają charakter okresowy,
3) jednostki właściwe do przeprowadzania **badania psychofizjologicznego**, testu sprawności fizycznej oraz **badania psychologicznego**

– uwzględniając **rodzaj i charakter** zadań wykonywanych na określonych stanowiskach oraz metodykę przeprowadzania badań i testów, w zależności od celu badania lub testu.

**Art. 175.** 1. Funkcjonariusza zawiesza się w pełnieniu obowiązków służbowych na **okres** nie dłuższy niż 3 miesiące w przypadku wszczęcia przeciwko niemu:

1) postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub
2) postępowania karnego skarbowego w sprawie o umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Funkcjonariusza można zawiesić w pełnieniu obowiązków służbowych, na **okres** nie dłuższy niż 3 miesiące, w **przypadku** wszczęcia przeciwko niemu:

1) postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub
2) postępowania karnego skarbowego w sprawie o nieumyślne przestępstwo skarbowe, lub
3) postępowania dyscyplinarnego

– jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro KAS.

3. W **przypadku** wniesienia przeciwko funkcjonariuszowi aktu oskarżenia określonego w art. 55 § 1 Kodeksu postępowania karnego przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych można przedłużyć do czasu zakończenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego.

5. Okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych wlicza się do okresu pełnienia służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, okres zawieszenia jest wliczany do okresu pełnienia służby tylko wówczas, gdy w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a także w przypadku uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

7. Wniesienie środka odwoławczego od decyzji o zawieszeniu nie wstrzymuje jej wykonania.

8. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, polega na odsunięciu funkcjonariusza od wykonywania dotychczasowych obowiązków. W okresie zawieszenia można powierzyć funkcjonariuszowi wykonywanie innych obowiązków służbowych.

**9. Funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych jest obowiązany niezwłocznie złożyć do depozytu legitymację służbową oraz zdać przedmioty, sprzęt i urządzenia związane z wykonywanymi przez niego zadaniami, w szczególności akta i inne dokumenty prowadzonych przez niego spraw. Przepisu nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 8 zdanie drugie.**

**Art. 176.** 1. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby;
2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe;
3) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
4) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii okresowej w służbie przygotowawczej;
5) niespełnienia wymogów określonych w art. 152, z wyjątkami, o których mowa w art. 152 ust. 2 pkt 1 i 3;
6) odmowy złożenia ślubowania;
7) **orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu** pozbawienia praw publicznych;
8) prawomocnego orzeczenia zakazu wykonywania zawodu funkcjonariusza;

9) odmowy wykonania decyzji w sprawie przeniesienia, o którym mowa w art. 159 ust. 2 i 5;
10) pisemnego zgłoszenia przez funkcjonariusza żądania zwolnienia ze służby;
11) niezgłoszenia się do służby w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu oddelegowania, o którym mowa w art. 161–163.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zwolnienie ze służby może nastąpić w sytuacji, gdy nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza do służby cywilnej w jednostce organizacyjnej KAS, w której pełni służbę.

**Art. 177.** 1. Funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku:
1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w służbie stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w art. 176 **ust. 1** pkt 2;
3) powołania do innej służby państwowej, objęcia funkcji z wyboru w organach wykonawczych **jednostek** samorządu terytorialnego, podjęcia pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej;
4) niewyrażenia zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe;
5) nieobecności w służbie z powodu choroby trwającej dłużej niż rok;
6) warunkowego umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, jeżeli popełniony czyn stanowił przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 204 ust. 3, lub niepoddania się im, a także w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację, o której mowa w art. 204 ust. 4, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;
8) zaistnienia innej, niż określone w pkt 1–7, ważnej przyczyny, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych, w szczególności gdy wymaga tego dobro KAS lub gdy nastąpiła utrata zaufania niezbędnego do wykonywania obowiązków **służbowych;**

9) upływu 12 miesięcy okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli nie ustąpiły przyczyny będące podstawą zawieszenia.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w odniesieniu do funkcjonariusza oddelegowanego na podstawie art. 161 ust. 2.

**3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, zwolnienie funkcjonariusza ze służby może nastąpić po zasięgnięciu opinii związku zawodowego funkcjonariuszy.**

**Art. 178.** 1. Funkcjonariusza nie można zwolnić ze służby w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 169, art. 176 **ust. 1** pkt 2 i 10, art. 177 ust. 1 pkt 2, 3 i 8 oraz w przypadku wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

2. W **przypadku** zwolnienia funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 169 lub art. 177 ust. 1 pkt 8 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego przysługuje mu uposażenie do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

**Art. 179.** Stosunek służbowy funkcjonariusza wygasa:

1) z dniem śmierci funkcjonariusza;
2) w przypadku niezgłoszenia się funkcjonariusza do służby – z upływem 7 dni od dnia:
   a) doręczenia decyzji o uchyleniu decyzji o zwolnieniu ze służby albo
   b) doręczenia decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, albo
   c) doręczenia prawomocnego wyroku sądu uchylającego decyzję o zwolnieniu ze służby albo orzeczenie dyscyplinarne o wydaleniu ze Służby Celno-Skarbowej.

**Art. 180.** 1. W przypadkach, o których mowa w art. 176 **ust. 1** pkt 10 i 11 oraz w art. 177 ust. 1 pkt 1, 4, 7 i 8, zwolnienie ze służby następuje po upływie odpowiednio:

1) 2 tygodni – w przypadku funkcjonariuszy służby przygotowawczej,

2) 3 miesięcy – w przypadku funkcjonariuszy służby stałej

– od dnia doręczenia decyzji o zwolnieniu ze służby.

2. Po doręczeniu decyzji, o której mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione dobrem KAS, funkcjonariusz może być zwolniony od pełnienia służby z zachowaniem prawa do uposażenia.

3. Termin określony w ust. 1 może zostać skrócony na wniosek funkcjonariusza, jeżeli zwolnienie ze służby następuje w związku z jego pisemnym zgłoszeniem żądania zwolnienia ze służby.

**Art. 181.** 1. W przypadku uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby kierownik jednostki organizacyjnej niezwłocznie wyznacza funkcjonariuszowi stanowisko służbowe zgodne z jego kwalifikacjami i dotychczasowym przebiegiem służby oraz określa termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

2. Prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu się do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające jej niepodjęcie.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, funkcjonariuszowi przywróconemu do służby przysługuje za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za miesiąc. Świadczenie pieniężne wypłaca się w terminie 14 dni od dnia złożenia przez funkcjonariusza pisemnego wniosku wraz z dokumentem potwierdzającym **przywrócenie** do służby.

4. Okres pozostawania poza służbą, z zastrzeżeniem ust. 5, wlicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi.

5. Za okres pozostawania poza służbą funkcjonariuszowi nie przysługuje prawo do urlopów, o których mowa w art. 213.

**Art. 182.** 1. W **przypadku**:

1) **prawomocnego** umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego,
2) **prawomocnego** uniewinnienia,
3) uchylenia prawomocnego wyroku skazującego

– funkcjonariusza, na jego wniosek, przywraca się do służby na poprzednich warunkach.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się **odpowiednio postanowienia o umorzeniu postępowania albo** wyroku.

3. Przepis art. 181 stosuje się odpowiednio.

**Art. 183.** 1. Kierownik jednostki organizacyjnej, na wniosek funkcjonariusza zwolnionego ze służby w związku z powołaniem do innej służby państwowej, objęciem funkcji z wyboru w organach wykonawczych **jednostek** samorządu terytorialnego, podjęciem pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej, po zakończeniu pracy w tej instytucji, jednostce lub organizacji, przywraca tego funkcjonariusza do służby.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz powinien złożyć w terminie 7 dni od dnia zakończenia pracy w instytucjach, jednostkach lub organizacjach, o których mowa w ust. 1.

3. Przepisy art. 181 ust. 1, 2, 4 i 5 oraz art. 182 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

**Art. 184.** W przypadku uchylenia kary dyscyplinarnej:

1) przeniesienia na niższe stanowisko służbowe,
2) obniżenia stopnia służbowego,
3) pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego,
4) wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej

– **przepis art. 181 stosuje się odpowiednio**.

**Art. 185.** 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 179 pkt 2, albo wydalony ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

2. Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby.

3. W przypadku śmierci funkcjonariusza, z żądaniem:

1) wydania świadectwa służby,
2) sprostowania świadectwa służby

– mogą wystąpić osoby, o których mowa w art. 248 ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania sprostowań świadectwa służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza, oraz wzór formularza świadectwa służby, mając na względzie zapewnienie prawidłowości wydawanych świadectw.

**Art. 186.** 1. Czas pełnienia służby funkcjonariusza jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

2. **Do** celów rozliczania czasu służby:

1) przez dobę – należy rozumieć 24 kolejne godziny, poczynając od godziny, w której funkcjonariusz rozpoczyna służbę zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby;
2) przez tydzień – należy rozumieć 7 kolejnych dni, poczynając od pierwszego dnia okresu rozliczeniowego.

3. Czas pełnienia służby funkcjonariusza wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym, nie dłuższym niż 4 miesiące.

4. Czas pełnienia służby funkcjonariusza może być przedłużony przeciętnie do 48 godzin tygodniowo, w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w ust. 3, na polecenie przełożonego, w celu wykonania czynności służbowych.

5. Pełnienie służby w przedłużonym czasie służby jest dopuszczalne, gdy wymagają tego szczególne potrzeby służby.

6. Norma przedłużonego czasu służby, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć dla funkcjonariusza 400 godzin w roku kalendarzowym.

7. Funkcjonariuszowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z zastrzeżeniem ust. 5.

8. Przepisy ust. 3, 4 i 7 nie mają zastosowania w przypadku konieczności:

1) wykonania czynności służbowych, jeżeli nie mogą one zostać przerwane;
2) zapewnienia ciągłości służby na stanowiskach, na których jest wymagane jej utrzymanie w sposób ciągły.

9. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki **pływającej, o** którym mowa w ust. 15–18.

10. W przypadku gdy pełnienie służby w przedłużonym czasie służby skutkuje skróceniem dobowego okresu nieprzerwanego odpoczynku, o którym mowa w ust. 7,

funkcjonariuszowi przysługuje w następnej dobie dodatkowy czas na odpoczynek w wymiarze zapewniającym wyrównanie przysługującego mu okresu nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Przepis ust. 9 stosuje się odpowiednio.

11. Funkcjonariuszowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z wyłączeniem funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki **pływającej, o** którym mowa w ust. 15–18.

12. Jeżeli dobowy czas służby wynosi co najmniej 6 godzin, funkcjonariusz ma prawo do przerwy w służbie trwającej co najmniej 15 minut, wliczanej do czasu służby.

13. Za przedłużony czas służby funkcjonariuszowi przyznaje się, według jego wyboru, czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo uposażenie za przedłużony czas służby. W przypadkach uzasadnionych potrzebami służby o przyznaniu czasu wolnego od służby albo uposażenia za przedłużony czas służby decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

14. W przypadkach uzasadnionych specyfiką służby i jej organizacją może być stosowany system zmianowy.

15. Czas pełnienia służby funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki **pływającej może** wynieść 24 godziny lub dłużej.

16. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki **pływającej przez** okres 24 godzin lub dłuższy przysługuje co najmniej 8 godzin odpoczynku w ciągu doby.

17. Po zakończeniu służby w składzie załogi jednostki **pływającej funkcjonariuszowi** udziela się czasu na odpoczynek w wymiarze nie mniejszym niż czas służby pełnionej w składzie **tej** załogi.

18. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki **pływającej przysługuje** za każdy tydzień minimalny okres nieprzerwanego odpoczynku w wymiarze 24 godzin, wykorzystywany w dwutygodniowym okresie rozliczeniowym.

19. Kierownik jednostki organizacyjnej prowadzi ewidencję czasu służby funkcjonariusza w celu prawidłowego ustalenia jego uposażenia za przedłużony czas służby i innych świadczeń związanych ze służbą. Kierownik jednostki organizacyjnej udostępnia tę ewidencję funkcjonariuszowi na jego żądanie.

20. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rozkład czasu służby,
2) sposób ustalania wysokości uposażenia za przedłużony czas służby,
3) tryb udzielania czasu wolnego za przedłużony czas służby albo wypłacania uposażenia za przedłużony czas służby,
4) sposób prowadzenia ewidencji czasu służby

– biorąc pod uwagę **potrzebę zagwarantowania** prawa do wypoczynku oraz **prawidłowej realizacji** zadań Służby Celno-Skarbowej, a także **terminowego wypłacania** uposażenia oraz **rzetelnego dokumentowania** dokonywanych czynności.

Rozdział 4

**Stanowiska i stopnie służbowe funkcjonariuszy**

**Art. 187.** 1. Funkcjonariusze pełnią służbę na stanowiskach służbowych.

**2. Stanowiska służbowe, które wiążą się ze zwierzchnictwem służbowym, są stanowiskami kierowniczymi w jednostkach organizacyjnych KAS.**

**3. Do powoływania na stanowiska, o których mowa w ust. 2, i odwoływania z tych stanowisk właściwy jest kierownik jednostki organizacyjnej, chyba że ustawa stanowi inaczej.**

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wykaz i kategorie stanowisk służbowych funkcjonariuszy,
2) wymagane kwalifikacje do zajmowania stanowisk służbowych,
3) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w pkt 2,
4) tryb awansowania na stanowiska służbowe,
5) tryb dokonywania zmian na stanowiskach służbowych

– uwzględniając zakres zadań wykonywanych na określonym stanowisku służbowym, oceny okresowe i opinie służbowe oraz przebieg służby.

**Art. 188.** 1. Stanowiska służbowe funkcjonariuszy w Służbie Celno-Skarbowej podlegają opisowi i wartościowaniu.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, zasady dokonywania opisów i wartościowania stanowisk służbowych.

**Art. 189.** 1. W Służbie Celno-Skarbowej obowiązują następujące korpusy i stopnie służbowe:

1) korpus szeregowych Służby Celno-Skarbowej:
   a) aplikant,
   b) starszy aplikant;
2) korpus podoficerów Służby Celno-Skarbowej:
   a) młodszy rewident,
   b) rewident,
   c) starszy rewident,
   d) młodszy rachmistrz,
   e) rachmistrz,
   f) starszy rachmistrz;
3) korpus aspirantów Służby Celno-Skarbowej:
   a) młodszy aspirant,
   b) aspirant,
   c) starszy aspirant;
4) korpus oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej:
   a) podkomisarz,
   b) komisarz,
   c) nadkomisarz;
5) korpus oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej:
   a) podinspektor,
   b) młodszy inspektor,
   c) inspektor;
6) korpus generałów Służby Celno-Skarbowej:
   a) nadinspektor,
   b) generał.

2. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Zastępcę Szefa Krajowej Administracji Skarbowej mianuje na stopnie służbowe minister właściwy do spraw finansów publicznych.

3. Dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich zastępców mianuje na stopnie służbowe Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

4. Na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz na stopnie służbowe w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej. Na pozostałe stopnie służbowe w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz w korpusie oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej mianuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

5. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 2–4 na stopnie służbowe mianuje kierownik jednostki organizacyjnej.

6. Mianowanie na stopnie służbowe uzależnione jest od opinii służbowej i zajmowanego stanowiska służbowego.

**7. Na pierwszy stopień w korpusie podoficerów Służby Celno-Skarbowej może być mianowany funkcjonariusz mianowany do służby stałej.**

8. Na pierwszy stopień w korpusie aspirantów Służby Celno-Skarbowej może być mianowany funkcjonariusz, który odbył szkolenie specjalistyczne i **złożył z wynikiem pozytywnym egzamin kończący to szkolenie**.

9. Na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej może być mianowany funkcjonariusz, który posiada wykształcenie wyższe oraz odbył szkolenie specjalistyczne i **złożył z wynikiem pozytywnym egzamin kończący to szkolenie**.

10. Egzaminy, o których mowa w ust. 8 i 9, przeprowadza komisja powołana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres i sposób prowadzenia szkolenia specjalistycznego dla poszczególnych korpusów oraz zasady rekrutacji uczestników szkolenia,
2) zakres wiedzy **i** umiejętności podlegających sprawdzeniu **oraz** sposób przeprowadzenia egzaminu,
3) skład i tryb powoływania komisji, o której mowa w ust. 10, oraz niezbędne kwalifikacje członków komisji

– uwzględniając specyfikę szkolenia dla poszczególnych korpusów **oraz** konieczność zdobycia przez uczestników szkolenia niezbędnej wiedzy w danym zakresie **i rzetelnego przeprowadzenia** egzaminu.

**Art. 190.** 1. Stopnie służbowe są dożywotnie.

2. Funkcjonariusz zwolniony ze służby może używać stopnia służbowego, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”, chyba że nastąpiła utrata tego stopnia.

**Art. 191.** Utrata stopnia służbowego następuje w przypadku:

1) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
2) **orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu** pozbawienia praw publicznych;
3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

**Art. 192.** 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, pozbawia stopnia służbowego nadinspektora i generała w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej pozbawia stopnia służbowego funkcjonariuszy z korpusu oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej i korpusu oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej.

3. Kierownik jednostki organizacyjnej obniża stopień służbowy oraz pozbawia stopnia służbowego w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2.

**Art. 193.** 1. Funkcjonariuszowi przywraca się stopień służbowy w przypadku uchylenia:

**1) prawomocnego wyroku sądu orzekającego pozbawienie praw publicznych;**
2) prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
3) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;
4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego;
5) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia służbowego.

2. W przypadku przywrócenia stopnia służbowego przepis art. 192 stosuje się odpowiednio.

**Art. 194.** 1. Mianowanie na wyższy stopień służbowy następuje odpowiednio do zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanych kwalifikacji zawodowych

oraz opinii służbowej i nie może nastąpić później, niż po odbyciu 5 lat służby w stopniach: szeregowych, podoficerów i aspirantów, z wyłączeniem stopnia starszego aspiranta, i nie wcześniej niż po odbyciu służby w stopniu:

1) starszego aplikanta – roku;
2) młodszego rewidenta – roku;
3) rewidenta – roku;
4) starszego rewidenta – roku;
5) młodszego rachmistrza – roku;
6) rachmistrza – roku;
7) starszego rachmistrza – roku;
8) młodszego aspiranta – 2 lat;
9) aspiranta – 2 lat;
10) starszego aspiranta – 2 lat;
11) podkomisarza – 2 lat;
12) komisarza – 2 lat;
13) nadkomisarza – 2 lat;
14) podinspektora – 3 lat;
15) młodszego inspektora – 3 lat;
16) inspektora – 3 lat.

2. Do terminu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się okresów:

1) prowadzenia postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
2) prowadzenia postępowania karnego skarbowego przeciwko funkcjonariuszowi o umyślne przestępstwo skarbowe;
3) prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszowi;
4) za które funkcjonariusz otrzymał negatywną ocenę okresową;
5) nieobecności trwających łącznie co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z tytułu urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego oraz choroby;
6) niepełnienia służby przez co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z powodu zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku:

1) gdy w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowanie takie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopełnienia czynu;
2) gdy w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1–2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a także w przypadku uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

4. Funkcjonariusza można mianować na wyższy stopień służbowy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

1) ma szczególne kwalifikacje zawodowe lub
2) ma szczególne umiejętności do pełnienia służby, lub
3) zasługuje na wyróżnienie.

5. Funkcjonariusza zwalnianego ze służby w przypadkach, o których mowa w art. 176 **ust. 1** pkt 10 oraz art. 177 ust. 1 pkt 3, za zgodą Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, można mianować na wyższy stopień służbowy za szczególne zasługi w KAS.

6. W uzasadnionych przypadkach funkcjonariusza można pośmiertnie mianować na wyższy stopień służbowy.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb mianowania funkcjonariusza na stopień służbowy,
2) osoby uprawnione do składania wniosków,
3) terminy dokonywania mianowań,
4) wzór wniosku o mianowanie

– mając na uwadze sprawne i prawidłowe dokonywanie mianowań na stopień służbowy oraz właściwość przełożonych w tym zakresie.

**Art. 195.** 1. Funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej przyjmowanego do służby mianuje się na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej równorzędny z posiadanym stopniem służbowym, jeżeli osoba ta ma kwalifikacje i umiejętności szczególnie przydatne do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Mianowanie funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej może być uzależnione od odbycia szkolenia wymaganego do mianowania na dany stopień służbowy.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, równorzędność stopni, o których mowa w ust. 1, uwzględniając równorzędność okresów służby i stażu oraz uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych z kwalifikacjami w Służbie Celno-Skarbowej.

Rozdział 5

**Obowiązki i prawa funkcjonariuszy**

**Art. 196.** Funkcjonariusz jest **obowiązany**:

1) dochować obowiązków wynikających ze złożonego ślubowania;
2) rzetelnie i terminowo wykonywać powierzone zadania;
3) racjonalnie gospodarować środkami publicznymi;
4) podnosić kwalifikacje zawodowe;
5) godnie zachowywać się w służbie oraz poza nią.

**Art. 197.** 1. Funkcjonariusz jest obowiązany **składać** oświadczenie o swoim stanie **majątkowym**:

1) przy nawiązywaniu stosunku służbowego i przy zwalnianiu ze służby;
2) **corocznie**;
3) na żądanie kierownika jednostki organizacyjnej.

2. **W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, oświadczenie składa się** w terminie do dnia 31 **marca.** Oświadczenie należy składać według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Oświadczenie składa się kierownikowi jednostki organizacyjnej.

3. Dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego oraz ich zastępcy składają oświadczenia o stanie majątkowym Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

4. W przypadku niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminie, o którym mowa w ust. 2, z powodu nieobecności w służbie, funkcjonariusz składa oświadczenie o stanie majątkowym pierwszego dnia po stawieniu się do służby.

5. Oświadczenie o stanie majątkowym powinno zawierać informacje o źródłach i wysokości uzyskanych przychodów, posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub spółkach prawa handlowego, posiadanych udziałach lub akcjach w tych spółkach, mieniu nabytym

od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, mieniu ruchomym, innych prawach majątkowych oraz o zobowiązaniach pieniężnych.

6. Do dokonywania analizy oświadczeń składanych przez funkcjonariuszy **przepis** art. 146 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

7. Oświadczenie o stanie majątkowym przechowuje się przez okres 6 lat.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach oświadczeń o stanie majątkowym, sposób ich analizy, a także wzór oświadczenia o stanie majątkowym, **wraz** z pouczeniem o odpowiedzialności za podanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym, uwzględniając zakres danych objętych oświadczeniem. Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni **potrzebę zapewnienia** prawidłowego składania i przechowywania oświadczeń o stanie majątkowym oraz **ograniczenia dostępu** do tych oświadczeń.

**Art. 198.** Funkcjonariusz przy wykonywaniu obowiązków służbowych nie może:

1) kierować się interesem jednostkowym lub grupowym;
2) uczestniczyć w strajku, a także w działalności zakłócającej normalną pracę jednostki organizacyjnej KAS;
3) publicznie manifestować poglądów politycznych.

**Art. 199.** 1. Funkcjonariusz nie może:

1) być członkiem partii politycznej;
2) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego lub spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
3) być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronniczość lub interesowność albo pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
4) być członkiem zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;

5) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;
6) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej **działalności;**
7) sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 6,** nie **dotyczy działalności** wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego.

**Art. 200.** 1. Funkcjonariusz w czasie pełnienia służby w oddziale obsługującym przejście graniczne urzędu celno-skarbowego albo wykonujący czynności, o których mowa w **art. 111–115, art. 116 ust. 1–17, art. 117 ust. 1–6, art. 119–123, art. 124 ust. 1–5, art. 125 ust. 1, art. 128 ust. 1, 2 i 4 i art. 130**, nie może posiadać ani korzystać z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość, z wyjątkiem urządzeń, których posiadanie funkcjonariusz zgłosił przed każdym rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, podając równocześnie dane identyfikujące to urządzenie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych identyfikujących urządzenie, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze zapewnienie możliwości ustalenia funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie.

**Art. 201.** 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać polecenia służbowe przełożonych.

2. Jeżeli polecenie służbowe w przekonaniu funkcjonariusza jest niezgodne z prawem, godzi w interes społeczny lub zawiera znamiona pomyłki, funkcjonariusz

powinien przedstawić swoje zastrzeżenia przełożonemu na piśmie. W razie pisemnego potwierdzenia polecenia funkcjonariusz powinien je wykonać, zawiadamiając jednocześnie o zastrzeżeniach kierownika jednostki organizacyjnej, a gdy polecenie wydał kierownik jednostki organizacyjnej – Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia, jeżeli jego wykonanie prowadziłoby do popełnienia przestępstwa, wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego.

4. O odmowie wykonania polecenia, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz jest obowiązany zawiadomić kierownika jednostki organizacyjnej bądź Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, z pominięciem drogi służbowej.

5. Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy.

**Art. 202.** 1. Funkcjonariusz może wykonywać dodatkowe zajęcia zarobkowe jedynie za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej. W odniesieniu do dyrektora izby administracji skarbowej lub jego zastępcy zgody udziela Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, rodzaje zajęć zarobkowych, które nie wymagają zgody kierownika jednostki organizacyjnej.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, funkcjonariusz jest **obowiązany** poinformować kierownika jednostki organizacyjnej przed podjęciem tego zajęcia.

**Art. 203.** 1. Funkcjonariusz służby stałej podlega ocenie okresowej dokonywanej przez kierownika jednostki organizacyjnej raz na 2 lata.

2. W przypadku negatywnej oceny okresowej dodatkową ocenę przeprowadza się po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia funkcjonariuszowi pierwszej oceny. W przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie, bieg terminu zawiesza się na czas trwania tej nieobecności.

3. Funkcjonariusz zapoznaje się z oceną okresową w terminie 14 dni od **dnia** jej sporządzenia. W terminie 14 dni od **dnia** zapoznania się z oceną funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Niezależnie od oceny okresowej dokonywanej przez kierownika jednostki organizacyjnej, bezpośredni przełożony może wydawać opinię służbową dotyczącą przebiegu służby funkcjonariusza. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od **dnia** zapoznania się z opinią, wnieść odwołanie do kierownika jednostki organizacyjnej.

5. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) kryteria, na podstawie których są sporządzane oceny i opinie,
2) skalę ocen i przesłanki, które uwzględnia się w procesie oceniania i opiniowania,
3) wzór kwestionariusza oceny okresowej i opinii,
4) tryb przeprowadzenia oceny okresowej oraz tryb rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczących tej oceny,
5) tryb wydawania opinii służbowych oraz rozpatrywania odwołań od opinii służbowych

– uwzględniając okoliczności powodujące sporządzanie opinii, przesłanki dokonywania oceny lub opiniowania oraz udział organizacji społecznych w procesie oceniania.

**Art. 204.** 1. O zdolności fizycznej i psychicznej kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej oraz funkcjonariusza, do pełnienia służby, orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. poz. 1822).

2. Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1:

1) z urzędu lub na jego wniosek – w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą;
2) z urzędu – w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, o której mowa w ust. 1, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym.

4. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, funkcjonariusz może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyrazi na to zgodę.

5. Skierowanie do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1, wydaje kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę.

6. Koszty zleconych badań są pokrywane z budżetu państwa **z części, o której mowa w art. 9 ust. 1.**

7. W zakresie nieuregulowanym w **ustawie przepisy** ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych **stosuje się odpowiednio**.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności wraz z kategoriami zdolności do pełnienia służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o **zdolności albo niezdolności kandydata** lub funkcjonariusza do pełnienia służby, oraz szczegółowe objaśnienia odnoszące się do tych chorób i ułomności, jak również zalecane czynności wskazane przy ich ustalaniu w przypadkach, w których wymaga tego wiedza medyczna, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisje lekarskie, o których mowa w ust. 1, przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki pełnienia tej służby oraz konieczność zapewnienia jednolitego orzecznictwa.

9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania funkcjonariusza do komisji lekarskich, o których mowa w ust. 1.

**Art. 205.** 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać obowiązki służbowe w umundurowaniu.

2. Umundurowanie, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz otrzymuje do bezpłatnego korzystania. Składniki umundurowania są wyceniane w sposób bezwalutowy poprzez przypisanie im odpowiedniej liczby punktów

przeliczeniowych. W przypadkach zwolnienia ze służby z przyczyn, o których mowa w art. 176 **ust. 1** pkt 2–11 oraz art. 177 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9, funkcjonariusz jest obowiązany do zwrotu równowartości pieniężnej składników umundurowania, z wyłączeniem zwolnienia funkcjonariusza na podstawie art. 176 **ust. 1** pkt 10 w związku z przejściem na emeryturę albo rentę.

3. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki organizacyjnej może zwolnić funkcjonariusza od wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzory, kolory oraz rodzaje umundurowania,
2) wzory, kolory oraz rodzaje oznaczeń stopni służbowych i znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
**3) tryb przydziału oznaczeń stopni służbowych i znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,**
4) przypisanie składnikom umundurowania liczby punktów przeliczeniowych,
5) tryb przydziału składników umundurowania,
6) wykaz składników umundurowania, za które przysługuje równoważnik pieniężny, oraz wysokość tego równoważnika,
7) warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za składniki umundurowania oraz za okresowe czyszczenie umundurowania,
8) sposób noszenia poszczególnych rodzajów umundurowania, oznaczeń stopni służbowych oraz znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
9) przypadki, w których funkcjonariusz może zostać zwolniony z obowiązku wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu,
10) wartość punktu przeliczeniowego,
11) sposób wyliczenia zwrotu równowartości pieniężnej składników umundurowania, o której mowa w ust. 2

– uwzględniając we wzorach umundurowania wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego oraz biorąc pod uwagę zastosowanie określonego rodzaju umundurowania funkcjonariusza do realizowanych przez niego zadań.

**Art. 206.** 1. Funkcjonariusz, który został zwolniony ze służby przed upływem 3 lat od **dnia** ukończenia nauki w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz na kursach

zawodowych w służbie przygotowawczej, której koszty zostały **pokryte z budżetu państwa, jest** obowiązany do zwrotu tych kosztów zmniejszonych proporcjonalnie w stosunku do okresu pozostawania w stosunku służbowym po ukończeniu nauki.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie w przypadku:

1) zwolnienia **funkcjonariusza ze służby** z przyczyn, o których mowa w art. 176 **ust. 1** pkt 2–11 oraz art. 177 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9;
2) orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;
3) wygaśnięcia stosunku służbowego z przyczyn, o których mowa w art. 179 pkt 2.

3. W uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zwolnić osobę **obowiązaną** do zwrotu kosztów określonych w ust. 1 z obowiązku ich zwrotu.

**Art. 207.** Funkcjonariusz, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych w Kodeksie karnym.

**Art. 208.** 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów obrony, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopełnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Koszty, w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego obrońcy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1224, 1255 i 1311) **są pokrywane z budżetu państwa, z części, o której mowa w art. 9 ust. 1, na** wniosek funkcjonariusza.

**Art. 209.** 1. Funkcjonariuszom i członkom ich rodzin, byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń socjalnych, rodzaj i zakres tych świadczeń, sposób obliczania i

ich wysokość, terminy rozliczeń oraz wypłaty, uwzględniając prawidłowość wypłacanych świadczeń oraz warunki korzystania z tych świadczeń.

**Art. 210.** 1. Funkcjonariusze w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie oraz napoje, zwane dalej „wyżywieniem", lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, sposób ustalania wartości pieniężnej równoważnika, warunki i tryb jego wypłacania, a także organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając zakres i specyfikę zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariuszy.

**Art. 211.** Do funkcjonariusza stosuje się przepisy Kodeksu pracy dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy są korzystniejsze.

**Art. 212.** Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa funkcjonariusza, z wyłączeniem funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, w czasie jego nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić **osobę** na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący **okres** tej nieobecności.

**Art. 213.** 1. Funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego na zasadach określonych w Kodeksie pracy, z wyłączeniem art. $167^2$.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany udzielić na żądanie funkcjonariusza i w terminie przez niego wskazanym nie więcej niż 4 dni urlopu w każdym roku kalendarzowym. Funkcjonariusz zgłasza żądanie udzielenia urlopu najpóźniej w dniu rozpoczęcia urlopu.

3. Odmowa udzielenia urlopu, o którym mowa w ust. 2, może nastąpić w sytuacji, gdy nieobecność funkcjonariusza w służbie wpłynie na ciągłość wykonywania zadań w jednostce organizacyjnej KAS.

4. Funkcjonariuszowi, który osiągnął określony staż służby w Służbie Celno-Skarbowej przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w każdym roku kalendarzowym w wymiarze:

1) 5 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 15 lat;

2) 10 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 20 lat.

5. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć 10 dni rocznie.

6. Funkcjonariuszowi przenoszonemu do innej miejscowości, jeżeli z przeniesieniem wiąże się zmiana jego miejsca zamieszkania, udziela się płatnego urlopu okolicznościowego w wymiarze 4 dni. Urlop okolicznościowy może być na wniosek funkcjonariusza wykorzystany w częściach.

**Art. 214.** Funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik jednostki organizacyjnej na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.

**Art. 215.** 1. Kierownik jednostki organizacyjnej może, z ważnych przyczyn, udzielić funkcjonariuszowi urlopu bezpłatnego.

2. Okresu urlopu bezpłatnego nie zalicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

3. Funkcjonariuszowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

**Art. 216.** 1. Funkcjonariuszowi za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, w szczególności za wzorowe wykonywanie obowiązków, przejawianie inicjatywy, doskonalenie kwalifikacji zawodowych mogą być udzielane wyróżnienia:

1) dyplom;

2) krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni;

3) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
4) mianowanie na wyższy stopień służbowy;
5) przyznanie odznaki honorowej;
6) przedstawienie do odznaczenia państwowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania wyróżnień funkcjonariuszom, uwzględniając właściwość przełożonych w tych sprawach, sposób udzielania wyróżnień oraz terminy ich przyznawania.

**Art. 217.** 1. Nagroda pieniężna, o której mowa w art. 216 ust. 1 pkt 3, jest przyznawana z funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, tworzy fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, określając źródło środków na ten fundusz oraz jego wysokość, mając na względzie prawidłowe wykorzystanie środków.

**Art. 218.** 1. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić funkcjonariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki służby oraz prowadzić systematyczne szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby oraz przepisów przeciwpożarowych.

**3. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą, stosuje się odpowiednio:**

**1) przepisy art. $207^{1}$, art. 208, art. $209^{1}$, art. $209^{2}$, art. 210 § 1–5, art. 213, art. 215–219, art. 220 § 1, art. 221, art. 222 § 1 i 2, art. $222^{1}$ § 1 i 2, art. 223–225, art. 227 § 1, art. 229 § 1–7, art. 234 § 3 i 4, art. 236, art. $237^{7}$–$237^{10}$, art. $237^{11}$ § 1–4 i art. $237^{11a}$–$237^{13a}$ Kodeksu pracy,**

**2) przepisy wydane na podstawie art. 210 § 6, art. 220 § 2 i 3, art. 222 § 3, art. $222^{1}$ § 3, art. 227 § 2, art. 228 § 3, art. 229 § 8, art. $237^{11}$ § 5 i art. $237^{15}$ Kodeksu pracy**

**– jeżeli funkcjonariusz w czasie wykonywania zadań służbowych wykonuje prace, których te przepisy dotyczą.**

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, mając na uwadze zadania wykonywane przez funkcjonariuszy oraz warunki i miejsce pełnienia służby.

**Art. 219.** Funkcjonariusze mogą się zrzeszać w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881).

Rozdział 6

**Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy**

**Art. 220.** 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza do służby.

2. Z tytułu pełnienia służby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Przeciętne uposażenie funkcjonariusza stanowi wielokrotność kwoty bazowej. Wysokość kwoty bazowej ustalonej według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

4. Przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, rozumie się uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

**5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, kierując się szczególnymi zadaniami, jakie wykonują funkcjonariusze.**

**Art. 221. <u>Uposażenie funkcjonariusza składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.</u>**

**Art. 222. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokości uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy na stanowiskach służbowych, z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej, uwzględniając charakter i rodzaje stanowisk służbowych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych KAS.**

**Art. 223.** 1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia zasadniczego:

1) dodatek za wieloletnią służbę;
2) dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia;
3) dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym;
4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami;
5) dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pełnienia służby.

2. Dodatki do uposażenia, o których mowa w **ust. 1 oraz w art. 145 ust. 1**, ustalane w wysokości miesięcznej są dodatkami o charakterze stałym.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5, wysokość dodatków, uwzględniając okoliczności uzasadniające przyznanie dodatków, okresowe podwyższenie lub obniżenie tych dodatków, jak również rodzaje i wysokość dodatków przysługujących funkcjonariuszowi ze względu na szczególne właściwości, kwalifikacje, umiejętności, warunki pełnienia służby.

**Art. 224.** Uposażenie jest płatne miesięcznie.

**Art. 225. 1. Funkcjonariusz odwołany ze stanowiska służbowego lub przeniesiony na niższe stanowisko służbowe zachowuje prawo do uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku przez okres 6 miesięcy.**

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do funkcjonariuszy przeniesionych na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 252 ust. 1 pkt 7 oraz funkcjonariuszy przeniesionych na własną prośbę.

**Art. 226.** 1. Funkcjonariuszowi zawiesza się **wypłatę uposażenia** w przypadku:

1) samowolnego opuszczenia miejsca pełnienia służby;
2) niepodjęcia służby;
3) zawinionej niemożności pełnienia służby.

2. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostaną uznane za usprawiedliwione, funkcjonariuszowi wypłaca się zawieszone uposażenie. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już

za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

**Art. 227.** 1. W przypadku urlopów, o których mowa w art. 213 ust. 1, 4 i 6, art. 214 i art. 216 ust. 1 pkt 2, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku:

1) niezdolności do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach **ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.** o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa **(Dz. U. z 2016 r. poz. 372, 960, 1265 i 1579)**, przez okres określony w tych przepisach, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego;
2) zwolnienia funkcjonariusza od pełnienia służby, w przypadkach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących udzielania pracownikom zwolnień od pracy, za które pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

**3. W razie niezdolności do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 i 1442), przez okres przewidziany w przepisach tej ustawy.**

**Art. 228.** 1. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 227 ust. 1.

2. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi:

1) 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 227 ust. 1, za okres do:
   a) 6 tygodni urlopu rodzicielskiego – w przypadku, o którym mowa w art. $182^{1a}$ § 1 pkt 1 i art. 183 § 4 pkt 1 Kodeksu pracy,
   b) 8 tygodni urlopu rodzicielskiego – w przypadkach, o których mowa w art. $182^{1a}$ § 1 pkt 2 i art. 183 § 4 pkt 2 Kodeksu pracy,

c) 3 tygodni urlopu rodzicielskiego – w przypadku, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 3 Kodeksu pracy;

2) 60% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 227 ust. 1, za okres urlopu rodzicielskiego przypadający po okresach, o których mowa w pkt 1.

3. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza-kobiety, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, wynosi 80% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 227 ust. 1, za cały okres odpowiadający okresowi tych urlopów.

4. W przypadku gdy wysokość uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, obliczonego zgodnie z ust. 1–3, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.[15)]), kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.

5. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do funkcjonariusza, który we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

6. Funkcjonariuszowi, który z uwagi na wniosek złożony w trybie ust. 3 albo 5 otrzymał 80% uposażenia, o którym mowa w ust. 3, w przypadku rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze albo rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w wymiarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, przysługuje jednorazowe wyrównanie otrzymywanego uposażenia, o którym mowa w ust. 3, do wysokości 100%, pod warunkiem niepobrania uposażenia za okres odpowiadający okresom tych urlopów.

---

[15)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359, 1830 oraz z 2016 r. poz. 195 i 972.

**Art. 229.** 1. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe.

2. Podstawę obliczenia uposażenia chorobowego stanowi uposażenie zasadnicze wraz z dodatkiem za wieloletnią służbę, dodatkiem za stopień służbowy, dodatkiem funkcyjnym, dodatkiem kontrolerskim oraz dodatkiem uzasadnionym szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami, przysługujące funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.

3. Przy obliczaniu uposażenia chorobowego za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie chorobowe za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia chorobowego, **którego wysokość jest określana zgodnie z** art. 231.

**Art. 230.** 1. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w czasie którego funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby z powodu:

1) choroby i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i **macierzyństwa, innych** niż określone w pkt 6 i 7;
2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia w przypadku:
   a) zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
   b) porodu lub choroby małżonka stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
   c) pobytu małżonka stale opiekującego się dzieckiem w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych;

3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem **rodziny;**
5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
6) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
7) choroby przypadającej w **okresie** ciąży;
8) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;
9) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
10) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

2. Zwolnienie od pełnienia służby w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przysługuje przez okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 – przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym, przy czym okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

**3. Za członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 4,** uważa się małżonka, rodziców, dziadków, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania opieki.

4. Przepis ust. 2 stosuje się bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

**Art. 231.** 1. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 80% podstawy, o której mowa w art. 229 ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 1–4.

2. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 229 ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 5–10.

3. Prawo do uposażenia chorobowego w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 229 ust. 2, przysługuje również, gdy zwolnienie od pełnienia służby zostało spowodowane przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ.

**Art. 232.** 1. Okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza się na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, albo **wydruku** zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy, z tym że:

1) przyczynę niezdolności do służby wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do służby wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów dokumentuje zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
2) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie z powodu okoliczności określonych:
   a) w art. 230 ust. 1 pkt 2 lit. a – jest pisemne oświadczenie funkcjonariusza,
   b) w art. 230 ust. 1 pkt 2 lit. b i c – jest zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku;
3) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jest decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

2. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie.

**3.** Kierownicy jednostek organizacyjnych wykorzystują lub tworzą profil informacyjny płatnika składek, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

4. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, albo zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 2 lit. b i c, funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

5. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej zaświadczenie lekarskie lub decyzję, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

6. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 2 lit. a, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

7. Niedopełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 4 i 5, skutkuje uznaniem nieobecności w służbie za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji lub oświadczenia w terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od funkcjonariusza.

**Art. 233.** 1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełnienie wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 232 ust. 1 pkt 2 lit. a, mogą podlegać kontroli.

2. Kontrolę przeprowadzają:

1) komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych – w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
2) kierownik jednostki organizacyjnej – w zakresie prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i spełnienia wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 232 ust. 1 pkt 2 lit. a.

3. Jeżeli w wyniku kontroli komisja lekarska ustali datę ustania niezdolności do służby wcześniejszą niż data orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za okres od tej daty do końca zwolnienia.

4. Funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone:

1) że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 232 ust. 1 pkt 2 lit. a, zostało złożone niezgodnie z prawdą;
2) nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego;
3) że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane.

5. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonej niezdolności do służby, w tym sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, a w szczególności czy nie wykonuje pracy zarobkowej.

6. Kontrola oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 232 ust. 1 pkt 2 lit. a, polega na ustaleniu, czy zaistniały przyczyny, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

7. Kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 232 ust. 1 pkt 2 lit. a, przeprowadza osoba upoważniona przez kierownika jednostki organizacyjnej.

8. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że funkcjonariusz wykonuje pracę zarobkową albo wykorzystuje zwolnienie lekarskie w inny sposób niezgodny z jego celem, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego.

9. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 232 ust. 1 pkt 2 lit. a, nie jest zgodne z prawdą, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół.

10. Protokół przedstawia się funkcjonariuszowi. Funkcjonariusz może wnieść do niego uwagi. Wniesienie uwag funkcjonariusz potwierdza własnoręcznym podpisem.

11. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole oraz uwag, o których mowa w ust. 10, kierownik jednostki organizacyjnej stwierdza utratę prawa do uposażenia chorobowego za okres, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lub 2.

**12.** Przepis **ust. 11** stosuje się odpowiednio w przypadku zawiadomienia kierownika jednostki organizacyjnej przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w wyniku przeprowadzenia przez tę komisję kontroli o nieprawidłowościach w wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego.

13. W przypadku stwierdzenia utraty prawa do uposażenia, o którym mowa w ust. 11, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do kierownika jednostki organizacyjnej w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z tym stwierdzeniem.

14. Kontrola wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:

1) nie zostało sfałszowane;
2) zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

15. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 14:

1) pkt 1, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane – kierownik jednostki organizacyjnej występuje do lekarza, który wystawił zaświadczenie lekarskie, o wyjaśnienie sprawy;
2) pkt 2, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie wydane zostało niezgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich – kierownik jednostki organizacyjnej występuje o wyjaśnienie sprawy do terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

**Art. 234.** 1. W przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

2. Funkcjonariuszowi, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu pełnienia służby, potrąca się odpowiednią część uposażenia z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo funkcjonariusz ten zwraca odpowiednią część uposażenia w dniu ustania stosunku służbowego.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 233 ust. 3 i 4, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

**Art. 235.** 1. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zwiększają fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, utworzony na podstawie art. 217 ust. 2.

**Art. 236.** W zakresie nieuregulowanym **w ustawie** do usprawiedliwiania nieobecności w służbie oraz udzielania funkcjonariuszom zwolnień od pełnienia służby stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy dotyczące sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

**Art. 237.** 1. Dodatek za wieloletnią służbę w Służbie Celno-Skarbowej przysługuje po 2 latach służby, w wysokości wynoszącej 2% uposażenia zasadniczego.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wzrasta o 1% za każdy dalszy rok służby, aż do osiągnięcia 20% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby – łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby.

3. Do okresów służby uprawniających do dodatku, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli **na podstawie** odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

4. Dodatek za wieloletnią służbę jest wypłacany począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym funkcjonariusz nabył prawo do tego dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie **tego** prawa nastąpiło w ciągu miesiąca.

**Art. 238.** 1. Funkcjonariuszom przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

1) po 20 latach służby – 75%,

2) po 25 latach służby – 100%,

3) po 30 latach służby – 150%,
4) po 35 latach służby – 200%,
5) po 40 latach służby – 300%,
6) po 45 latach służby – 400%

– miesięcznego uposażenia.

2. Do okresów służby uprawniających do nagrody jubileuszowej wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli **na podstawie** odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Funkcjonariuszowi zwalnianemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę albo rentę z tytułu niezdolności do służby przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej przed upływem okresu służby wymaganego do nabycia tego prawa, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby do wymaganego okresu służby brakuje nie więcej niż 12 miesięcy.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania i wypłacania nagrody jubileuszowej, biorąc pod uwagę udokumentowanie okresów pełnienia służby lub zatrudnienia uprawniające do nagrody jubileuszowej w określonej wysokości.

**Art. 239.** 1. Funkcjonariuszowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia, uposażenia chorobowego i uposażenia za przedłużony czas służby otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje.

2. Nagroda roczna przysługuje, jeżeli funkcjonariusz w danym roku kalendarzowym pełnił służbę przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych. Okresy służby krótsze od miesiąca kalendarzowego sumuje się, przyjmując, że każde 30 dni służby stanowi pełny miesiąc kalendarzowy.

3. Pełnienie służby przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych warunkujących nabycie prawa do nagrody rocznej nie jest wymagane w przypadku, gdy w danym roku kalendarzowym stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 7. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy, nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do okresu pełnienia służby.

4. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, warunkującego nabycie prawa do nagrody rocznej w danym roku kalendarzowym wlicza się okresy:

1) korzystania przez funkcjonariusza:
   a) z urlopu wychowawczego, urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego,
   b) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z przyczyn, o których mowa w art. 185 § 2 lub art. 188 Kodeksu pracy,
   c) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych w razie urodzenia się dziecka, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. $298^2$ Kodeksu pracy,
   d) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
2) powołania funkcjonariusza do czynnej służby wojskowej albo skierowania do odbycia służby zastępczej;
3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z nabyciem praw do emerytury lub renty, bądź wygaśnięcia jego stosunku służbowego na podstawie art. 179 pkt 1.

5. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów:

1) korzystania przez funkcjonariusza z urlopu bezpłatnego;
2) zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 175, chyba że:
   a) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowanie takie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopełnienia czynu,
   b) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

6. Do uposażenia, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażenia otrzymanego w okresie zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 175, chyba że:

1) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopełnienia czynu;
2) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

7. Nagrody rocznej nie przyznaje się w przypadku:

1) popełnienia przez funkcjonariusza, ściganego z oskarżenia publicznego przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 252 ust. 1 pkt 4–10;
3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w przypadkach, o których mowa w art. 176 **ust. 1** pkt 4 albo w art. 177 ust. 1 pkt 2.

8. Nagroda roczna może ulec obniżeniu od 20% do 50% w stosunku do wysokości określonej w ust. 1 w przypadku:

1) popełnienia przez funkcjonariusza przestępstwa, innego niż określone w ust. 7 pkt 1, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 252 ust. 1 pkt 1–3;
3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych lub opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy.

9. Przyznanie nagrody rocznej zawiesza się, jeżeli przeciwko funkcjonariuszowi toczy się postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne o czyn popełniony w roku kalendarzowym, za który nagroda jest przyznawana – do czasu zakończenia tego postępowania.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 7 i 8, nagrody rocznej nie przyznaje się lub ulega ona obniżeniu za rok kalendarzowy, w którym funkcjonariusz:

1) popełnił przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
2) naruszył obowiązki służbowe, za co został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym,
3) otrzymał drugą kolejną negatywną **ocenę okresową lub opinię służbową** z powodu niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby

**– a jeżeli nagroda za ten rok została już wypłacona – za rok, w którym postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne w tej sprawie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem albo funkcjonariusz został zwolniony ze służby.**

11. **O obniżeniu** nagrody rocznej decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

12. W przypadku pełnienia przez funkcjonariusza w roku kalendarzowym służby w różnych jednostkach organizacyjnych KAS nagrodę roczną za cały okres służby w danym roku kalendarzowym wypłaca jednostka, w której funkcjonariusz pełni służbę w dniu wypłaty nagrody.

13. Nagrodę roczną wypłaca się do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który przysługuje nagroda.

**Art. 240.** 1. Funkcjonariuszowi odbywającemu podróże służbowe na **terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** przysługują należności z tytułu podróży służbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres pojęcia podróży służbowej,
2) warunki ustalania należności, o których mowa w ust. 1, ich wysokość, a także sposób rozliczania się funkcjonariusza

– uwzględniając potrzebę uzależnienia wysokości należności od czasu trwania podróży służbowej, **dokonania zwrotu** rzeczywiście poniesionych wydatków oraz **określenia** terminów wypłaty należności w sposób ułatwiający dokonywanie rozliczeń.

**Art. 241.** 1. Funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie

posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej.

2. Równoważnik**, o którym mowa w ust. 1,** nie przysługuje:

1) funkcjonariuszom, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 166 ust. 1;
2) jeżeli dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, wysokość oraz tryb i terminy wypłaty równoważnika, **o którym mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę** jego odniesienia do cen biletów za przejazd koleją lub autobusami, wzory wymaganych dokumentów oraz potrzebę właściwego dokumentowania poniesionych kosztów.

**Art. 242.** 1. Funkcjonariuszowi może być przyznane prawo do ryczałtu związanego z używaniem pojazdów niepozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych KAS do celów służbowych na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.[16)]).

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zadań, do których wykonywania dopuszcza się użycie pojazdów **niepozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych KAS** do celów służbowych, oraz szczegółowe warunki używania tych pojazdów, uwzględniając potrzebę sprawnej realizacji zadań i czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy.

**Art. 243.** 1. W zakresie odbywania przez funkcjonariusza zagranicznych podróży służbowych stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydane na podstawie art. $77^5$ § 2 Kodeksu **pracy**.

2. W przypadku zagranicznych podróży służbowych realizowanych w ramach programów lub projektów Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio rozwiązania przewidziane w tych programach lub projektach.

---

[16)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 486, 805, 915 i 1310 oraz z 2015 r. poz. 211, 390, 978, 1269, 1273, 1893 i 2183.

**Art. 244.** 1. Funkcjonariuszowi, który wykonuje stałe zadania służbowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków.

2. Wykonywanie stałych zadań służbowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w dobowym wymiarze czasu służby nieprzekraczającym 24 godzin, nie stanowi podróży służbowej w rozumieniu przepisów, o których mowa w art. 243.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, walutę i wysokość ryczałtu, uwzględniając **państwo, w którym funkcjonariusz wykonuje stałe zadania służbowe,** oraz liczbę godzin wykonywania zadań przez funkcjonariusza.

**Art. 245.** 1. Funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych i zwolniony od pełnienia innych obowiązków służbowych otrzymuje od dnia zawieszenia 50% uposażenia przysługującego w dniu zawieszenia.

2. Po zakończeniu postępowania karnego, postępowania karnego skarbowego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, funkcjonariusz otrzymuje wstrzymaną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, jeżeli w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

3. W przypadku wykonywania innych obowiązków służbowych w okresie zawieszenia funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

**Art. 246.** Z uposażenia funkcjonariusza mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów **odrębnych** – na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach **odrębnych**.

**Art. 247.** 1. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega

zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia.

2. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli **na podstawie** odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie **art. 173** Kodeksu pracy.

4. Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1–3.

**Art. 248.** 1. W przypadku śmierci funkcjonariusza małżonkowi lub jego dzieciom uprawnionym do renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach **z Funduszu** Ubezpieczeń Społecznych przysługuje odprawa pośmiertna.

2. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1, odprawa pośmiertna przysługuje dorosłym dzieciom zmarłego funkcjonariusza, dzieciom przysposobionym i dzieciom przyjętym na wychowanie przez zmarłego funkcjonariusza.

3. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1 i 2, odprawa pośmiertna przysługuje rodzicom funkcjonariusza.

4. Małżonek rozwiedziony oraz małżonek pozostający w separacji nie są uprawnieni do otrzymania odprawy pośmiertnej.

5. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do:

1) uposażenia należnego za okres do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego,
2) ekwiwalentu za przysługujący do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego urlop wypoczynkowy, nie więcej niż za ostatnie 3 lata,
3) uposażenia za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 186 ust. 13,
4) nagrody jubileuszowej, o której mowa w art. 238,
5) nagrody rocznej, o której mowa w art. 239

– o ile nie zostały wypłacone funkcjonariuszowi.

6. Wysokość odprawy pośmiertnej ustala się zgodnie z zasadami określonymi w art. 247 ust. 1–3.

7. Odprawę pośmiertną oraz świadczenia określone w ust. 5 dzieli się w częściach równych pomiędzy wszystkich uprawnionych.

8. W przypadku nieujawnienia osób, o których mowa w ust. 1–3, świadczenia określone w ust. 1 i 5 wchodzą w skład masy spadkowej.

9. Dokumentem uprawniającym do wypłaty odprawy pośmiertnej oraz świadczeń, o których mowa w ust. 5, jest **odpis** zupełny **aktu** zgonu.

**Art. 249.** 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej może nie uwzględnić terminu przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu **prawa do** uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

1) każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;
2) uznanie roszczenia.

4. W przypadku zwłoki w wypłacie uposażenia, innych świadczeń oraz należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia, w którym uposażenie, inne świadczenie lub należność pieniężna stały się wymagalne.

## Dział VII

## Odpowiedzialność dyscyplinarna

### Rozdział 1

### Organy dyscyplinarne właściwe w sprawach dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej

**Art. 250.** 1. Sprawy dyscyplinarne członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej rozpatruje w pierwszej instancji komisja dyscyplinarna

powołana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej spośród członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej spośród członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS.

Rozdział 2

**Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy**

**Art. 251.** Funkcjonariusze podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków służbowych, w szczególności za:

1) niedopełnienie obowiązków służbowych lub wynikających ze złożonego ślubowania oraz przepisów prawa;
2) przekroczenie uprawnień określonych w przepisach prawa;
3) odmowę wykonania lub niewykonanie polecenia, z **wyjątkiem** przypadków wskazanych w art. 201 ust. 2 i 3;
4) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób niedbały lub nieprawidłowy;
5) wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego funkcjonariusza, jeżeli spowodowało to lub mogło spowodować szkodę służbie, funkcjonariuszowi lub innej osobie;
6) nadużycie zajmowanego stanowiska dla osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej;
7) nieusprawiedliwione niestawienie się lub opuszczenie miejsca pełnienia służby;
8) wprowadzenie się w stan ograniczający zdolność wykonywania zadania służbowego albo uniemożliwiający jego wykonanie;
9) utratę uzbrojenia służbowego;
10) umyślne naruszenie dóbr osobistych innego funkcjonariusza w czasie pełnienia służby;
11) stosowanie dyskryminacji, molestowania oraz mobbingu w rozumieniu **przepisów** Kodeksu pracy.

**Art. 252.** 1. Karami dyscyplinarnymi są:

1) upomnienie;
2) nagana;
3) nagana z ostrzeżeniem;
4) zakaz podwyższania stopnia służbowego przez 2 lata;
5) zakaz awansowania na wyższe stanowisko przez 2 lata;
6) obniżenie stopnia służbowego;
7) przeniesienie na niższe stanowisko;
8) zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych przez 2 lata;
9) pozbawienie stopnia oficerskiego lub generalskiego;
10) wydalenie ze Służby Celno-Skarbowej.

2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w ust. 1 pkt 10 powoduje zakaz przyjęcia do jednostek organizacyjnych KAS przez okres 10 lat.

3. W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę przeniesienia na niższe stanowisko z karą obniżenia stopnia służbowego.

4. Wymierzona kara powinna być współmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia, w szczególności powinna uwzględniać okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa dla służby, rodzaj i stopień naruszenia obowiązków ciążących na funkcjonariuszu, pobudki jego działania, zachowanie funkcjonariusza przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu oraz dotychczasowy przebieg służby.

5. Na zaostrzenie wymiaru kary mają wpływ:

1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie albo w stanie po spożyciu alkoholu lub użyciu innego podobnie działającego środka;
2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez funkcjonariusza przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań KAS lub naruszenie dobrego imienia KAS;
4) działanie w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

6. Na złagodzenie wymiaru kary mają wpływ:

1) nieumyślność popełnienia przewinienia dyscyplinarnego;
2) podjęcie przez funkcjonariusza starań o zmniejszenie skutków przewinienia;

3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;
4) dobrowolne poinformowanie przełożonego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

7. Przy **wymierzaniu** kary uwzględnia się okoliczności, o których mowa w ust. 4–6, wyłącznie w stosunku do funkcjonariusza, którego one dotyczą.

**Art. 253.** 1. W przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi **organ uprawniony** do orzekania kar dyscyplinarnych może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego rozmowę dyscyplinującą udokumentowaną w formie notatki.

2. Notatkę, o której mowa w ust. 1, włącza się do akt osobowych i podlega ona zniszczeniu po upływie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

3. Na wniosek sprawcy przewinienia dyscyplinarnego zniszczenie notatki, o której mowa w ust. 1, może nastąpić po upływie 3 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

**Art. 254.** 1. Orzekanie kar dyscyplinarnych należy do naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego, dyrektora izby administracji skarbowej lub Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, zwanych dalej „organami dyscyplinarnymi”, w odniesieniu do podległych im funkcjonariuszy.

2. W stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego oraz ich zastępców kary dyscyplinarne orzeka dyrektor izby administracji skarbowej lub upoważniony przez niego zastępca.

3. W stosunku do dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra kary dyscyplinarne orzeka Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub upoważniony przez niego zastępca.

4. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne dotyczy funkcjonariusza pełniącego służbę w:

1) urzędzie skarbowym – naczelnik urzędu skarbowego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika tego urzędu;

2) urzędzie celno-skarbowym – naczelnik urzędu celno-skarbowego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika tego urzędu;
3) izbie administracji skarbowej – dyrektor izby administracji skarbowej może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej.

5. Orzekanie kar, o których mowa w art. 252 ust. 1 pkt 6–10, należy wyłącznie do właściwości organów dyscyplinarnych.

**Art. 255.** W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne oraz wydać orzeczenie w stosunku do **funkcjonariuszy.**

**Art. 256.** 1. Postępowanie wyjaśniające przeprowadza rzecznik dyscyplinarny powoływany przez właściwy organ dyscyplinarny na okres 3 lat.

2. W przypadku niemożności prowadzenia postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego lub wszczęcia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego, postępowanie wyjaśniające prowadzi funkcjonariusz, spełniający warunki określone w art. 257 ust. 1, wyznaczony przez właściwy organ dyscyplinarny.

**Art. 257.** 1. Rzecznik dyscyplinarny powinien być funkcjonariuszem oraz mieć co najmniej pięcioletni okres służby z nieposzlakowaną opinią.

2. **Rzecznika dyscyplinarnego odwołuje się** przed upływem okresu, o którym mowa w art. 256 ust. 1, w przypadku:
1) zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia ze służby;
2) ukarania karą dyscyplinarną;
3) przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS;
4) złożenia rezygnacji.

**Art. 258.** 1. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego organ dyscyplinarny zleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, które powinno być zakończone w terminie 14 dni od dnia jego wszczęcia.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osobę, której ono dotyczy.

3. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny składa wniosek do właściwego organu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo o umorzenie postępowania wyjaśniającego.

**Art. 259.** 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna właściwy organ dyscyplinarny.

2. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się z dniem wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

**3.** Funkcjonariusza, **w odniesieniu** do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, uważa się za obwinionego.

4. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
2) datę wydania postanowienia;
3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z jego kwalifikacją prawną;
5) uzasadnienie faktyczne zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego;
6) oznaczenie prowadzącego postępowanie dyscyplinarne;
7) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;
8) pouczenie o uprawnieniach przysługujących obwinionemu w toku postępowania dyscyplinarnego.

**Art. 260.** 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez organ dyscyplinarny wiadomości o naruszeniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza oraz po upływie 2 lat od popełnienia czynu, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Jeżeli z powodu nieobecności w służbie funkcjonariusz nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, może je złożyć prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne **w innym** miejscu.

3. W przypadku usprawiedliwionej chorobą nieobecności w służbie wyjaśnienia mogą zostać złożone po uprzednim zasięgnięciu opinii lekarza.

4. Terminy określone w ust. 1 nie biegną w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie.

5. Jeżeli czyn funkcjonariusza zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie postępowania dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż przedawnienie przewidziane w Kodeksie karnym lub w Kodeksie karnym skarbowym dla tego przestępstwa.

**Art. 261.** 1. Obwiniony ma prawo do obrony, w szczególności może wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata. Obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego na piśmie pełnomocnictwa.

2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o orzeczenie kary wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, właściwy organ dyscyplinarny wyznacza obrońcę spośród funkcjonariuszy.

**Art. 262.** 1. Czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym powinny być zakończone w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Organ wyższego stopnia w stosunku do organu dyscyplinarnego może, w formie postanowienia, przedłużyć termin prowadzenia czynności dowodowych, nie dłużej jednak niż o 3 miesiące. W przypadku gdy postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, postanowienie o przedłużeniu prowadzenia czynności dowodowych wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionego zapoznaje się z aktami postępowania.

3. Rzecznik dyscyplinarny po zakończeniu postępowania sporządza sprawozdanie, które:

1) wskazuje organ dyscyplinarny, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego oraz osobę prowadzącą postępowanie;
2) wskazuje obwinionego oraz określa zarzucane mu przewinienie dyscyplinarne, z opisem stanu faktycznego ustalonym na podstawie zebranych dowodów;
3) przedstawia **wniosek dotyczący**:
   a) **uniewinnienia**,
   b) odstąpienia od **ukarania,**
   c) ukarania **obwinionego,**
   d) umorzenia postępowania.

**Art. 263.** 1. Orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego oraz jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, a także po rozpatrzeniu innych dowodów mających znaczenie w sprawie.

2. Jeżeli obwiniony zawiadomiony o terminie wysłuchania oświadcza, że nie weźmie udziału w wysłuchaniu lub nie stawia się na wysłuchanie bez usprawiedliwienia, można przeprowadzić wysłuchanie bez jego udziału. W takim przypadku za wystarczające uznaje się odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień.

3. Orzeczenie dyscyplinarne **zawiera**:

1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
2) datę wydania orzeczenia;
3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z kwalifikacją prawną;
5) rozstrzygnięcie;
6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
7) pouczenie o prawie, terminie i trybie wniesienia środka zaskarżenia;
8) podpis z podaniem imienia i nazwiska **oraz** stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania orzeczenia dyscyplinarnego, **a także** pieczęć organu dyscyplinarnego.

**Art. 264.** 1. Orzeczenie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się funkcjonariuszowi w terminie 14 dni od dnia jego wydania.

2. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego funkcjonariusz może wnieść odwołanie do dyrektora izby administracji skarbowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

3. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez dyrektora izby administracji skarbowej funkcjonariusz może wnieść odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Do orzekania kary w postępowaniu odwoławczym Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić swojego zastępcę, o którym mowa w **art. 18**, dyrektora komórki urzędu obsługującego ministra lub dyrektora izby

administracji skarbowej, który nie wydał orzeczenia dyscyplinarnego w pierwszej instancji. Przepis art. 254 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

5. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

**Art. 265.** W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

**Art. 266.** Od orzeczeń dyscyplinarnych wydanych w postępowaniu odwoławczym lub postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu **administracyjnego**.

**Art. 267.** Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym wykonuje kierownik jednostki organizacyjnej z dniem uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

**Art. 268.** 1. Kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 252 ust. 1 pkt 1, ulega zatarciu po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 252 ust. 1 pkt 2 i 3, ulegają zatarciu po upływie 12 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 252 ust. 1 pkt 6, 7 i 9, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 252 ust. 1 pkt 4, 5 i 8, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od wykonania tych kar.

5. Na wniosek ukaranego zatarcie może nastąpić po upływie roku od dnia wykonania kary.

6. Zatarcie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-**Skarbowej następuje** z upływem okresu, o którym mowa w art. 252 ust. 2.

7. Odpisy orzeczeń dyscyplinarnych dołączone do akt osobowych podlegają zniszczeniu z upływem terminów, o których mowa w ust. 1–6.

**Art. 269.** Jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie przed zatarciem poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia tej kary liczy się od dnia wykonania nowej kary.

**Art. 270.** Koszty biegłych powołanych przez organ dyscyplinarny i koszty zleconych przez organ dyscyplinarny ekspertyz **są pokrywane z budżetu państwa.**

**Art. 271.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych **oraz** ich wykonywania, mając na względzie **potrzebę zapewnienia rzetelności i sprawności** prowadzonego postępowania.

**Art. 272.** W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale **przepisy Kodeksu** postępowania karnego **stosuje się odpowiednio**.

Rozdział 3

**Rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego**

**Art. 273.** 1. W przypadku wydania decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko, przeniesieniu na inne lub równorzędne stanowisko służbowe w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, określeniu warunków pełnienia służby w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej KAS bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. W przypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

3. W przypadku, gdy decyzję o zwolnieniu ze służby wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Złożenie wniosków, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz odwołania, o którym mowa w ust. 2, nie wstrzymuje wykonania decyzji.

5. Do postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1–3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868 i 996).

6. Od decyzji wydanej w postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydanej w wyniku odwołania przysługuje **prawo wniesienia** skargi do sądu **administracyjnego**.

**Art. 274.** Spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 273 ust. 1 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

## Dział VIII

## Przepisy karne

**Art. 275. 1. Kto, będąc obowiązanym do zachowania tajemnicy skarbowej, o której mowa w Dziale VII Ordynacji podatkowej, ujawnia informacje objęte tą tajemnicą,**

**podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.**

**2. Kto, będąc obowiązanym, do zachowania tajemnicy skarbowej, o której mowa w Dziale VII Ordynacji podatkowej, ujawnia informacje określone w art. 48,**

**podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.**

**3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 2 działa nieumyślnie,**

**podlega karze pozbawienia wolności do lat 2.**

**4. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.**

Dział IX

## Przepis końcowy

**Art. 276.** Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie z dnia …… Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej **(Dz. U. poz. …)**.